

INTERVJU: IRENA TATAŽINJKSA,
AMBASADORKA POLJSKE
U CRNOJ GORI

**CRNA GORA BLIŽA
ČLANSTVU
NEGO IKADA RANIJE**

56-59

NATO / AKTIVNOSTI KOMUNIKACIONOG TIMA
NA PRAVOM PUTU

46-47

UPRAVA ZA DIJASPORU
**70 GODINA OD KOLONIZACIJE
CRNOGORACA U VOJVODINU**

64-65

Diplomarius

*Ministarstvo vanjskih poslova
i evropskih integracija
Crne Gore*

Magazin Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore
Broj V, septembar, 2015. godine

UVODNIK: Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova Igor Lukšić

Od Beča do Pariza

Sadržaj:

UVODNIK

OD BEČA DO PARIZA4-5
- potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić

SPOLJNA POLITIKA

**PREGLED SPOLJNO-POLITIČKIH AKTIVNOSTI
VLADE CRNE GORE 6-32**

- Ivan Vučinić, Odjeljenje za odnose sa javnošću i komunikacionu podršku integracionim procesima

EU

POGLAVLJE 9 - FINANSIJSKE USLUGE 33-35
- Zorka Kordić, sekretar radne grupe

POGLAVLJE 16 - POREZI 36-37
- Đorđe Janković, sekretar radne grupe

POGLAVLJE 21 - TRANS-EVROPSKE MREŽE38-39
- Amina Bajrović, sekretar radne grupe

POGLAVLJE 30 - VANJSKI ODNOSI40-41
- Jelena Leković, sekretar radne grupe

NVO i EU

PREPOZNAVANJE PROCESA42-43
- Edin Koljenović, Program koordinator - NVO Građanska alijansa

NATO I MEDIJI

**ZAGOVORNICI ALIJANSE I NOVINARI TREBA DA SE
PRILAGODE GRAĐANIMA 44-45**
- Maja Đurđić, novinarka dnevnog lista „Pobjeda“

NATO / Aktivnosti komunikacionog tima

NA PRAVOM PUTU 46-47
- Komunikacioni tim Savjeta za članstvo u NATO

EKONOMSKA DIPLOMATIJA

EKONOMSKA DIPLOMATIJA - AKTIVNOSTI 48-51
- Generalni direktorat za ekonomsku diplomatiju i međunarodnu kulturnu saradnju

DIPLOMATSKA AKADEMIJA - PARTNERI

DIPLOMATSKI KURS 52-53
- Daniela Đurđić Dedić, savjetnik u Diplomatskoj akademiji

ODNOSI SA MEĐUNARODNOM JAVNOŠĆU

**JAVNA I DIGITALNA DIPLOMATIJA - ŠANSA ZA VELIKI
UTICAJ MALIH ZEMALJA54-55**
- Stefan Vukotić, Savjetnik za odnose sa inostranom javnošću
Služba za odnose sa javnošću Vlade Crne Gore

INTERVJU

Intervju sa Irenom Tatažinjskom, ambasadorica Poljske
**CRNA GORA BLIŽA ČLANSTVU
NEGO IKADA RANIJE56-59**
Razgovor vodila Marija Jovičević pomoćnik glavnog urednika Pobjede

NOVI PUT SVILE60-61
- Milena Milačić-Radulović, Generalni direktorat za bilateralne poslove

KONZULARNI POSLOVI

VIZIONARSKA PRONICLJIVOST62-63
- Dejan Vuković, direktor Direkcije za diplomatske privilegije i imunitete

UPRAVA ZA DIJASPORU

**70 GODINA OD KOLONIZACIJE CRNOGORACA
U VOJVODINU 64-65**
- Nenad Stevović, šef Odsjeka za identitetska pitanja

PARTNERI MVPEI

**EU INFO CENTAR - KOMUNIKACIONI PROJEKAT
DELEGACIJE EU U CRNOJ GORI 66-67**
- EU info centar

FINANSIJE

IZVRŠENJE BUDŽETA MVPEI68
Služba za finansijske poslove

Diplomarius
Magazin Ministarstva vanjskih poslova
i evropskih integracija Crne Gore
Broj 5
Septembar, 2015. godine

izlazi: polugodišnje
izdavač: Ministarstvo vanjskih poslova
i evropskih integracija Crne Gore
za izdavača: Dr Igor Lukšić, potpredsjednik Vlade i
ministar vanjskih poslova
i evropskih integracija

Urednik: Gordana Jovanović

Redakcija: Ivan Vučinić, Mirela Rebronja,
Nada Vojvodić, Tijana Vuković

Urednički odbor:
Vladimir Radulović,
Aleksandar Andrija Pejović,
Predrag Stamatović, Anđela Čelebić,
Željko Perović, Branislav Karadžić,
Damir Grbović, Vesko Garčević,
Ivana Petričević, Snežana Radović,

Urednik
fotografije: Duško Miljanić

dizajn: Adil Tuzović

kontakt: Odjeljenje za odnose sa javnošću i
komunikacionu podršku
integracionim procesima
tel: +382 (20) 416 310
e-mail: gordana.jovanovic@mfa.gov.me
web: www.mvpei.gov.me
adresa: Stanka Dragojevića br 2, Podgorica

Od Beča do Pariza

Kada je krajem avgusta 2014. godine u organizaciji i pod pokroviteljstvom Njemačke održan sastanak Zapadnobalkanske šesterke (Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Kosovo, Makedonija i Srbija) uz aktivno učešće država članica EU Slovenije, Hrvatske i Austrije, a u prisustvu predstavnika EK i drugih međunarodnih organizacija ključni utisak je bio da bi to mogla biti prekretnica kada je naš region u pitanju. Optimizam kada je evropska perspektiva Zapadnog Balkana u pitanju je bio obnovljen. Godine ekonomske krize, zahtjevne reforme na evropskom putu, ali i bezbjednosna kriza zbog dešavanja u Ukrajini su bili faktori koji su opisivali ukupni ambijent. Obilježavanje 100 godišnjice početka I Svjetskog rata definitivno nije bilo samo komemorativnog karaktera. Razgovor se nije vodio o prošlosti već o budućnosti.

Godinu dana nakon Berlinskog, uslijedio je Bečki samit i sasvim sigurno se može ocijeniti kao uspješan. Iako je spoljni ambijent ovoga sastanka bio prepun izazova-rješavanje pitanja izbjeglicasa Bliskog Istoka, Sjeverne i Roga Afrike, ali i drugih zemalja pokrenuo je debate raznih oblika. Iako su ove teme u fokusu EU, Bečki skup je ispunio svoj cilj. Najprije jer je njime ustanovljena praksa godišnjeg praćenja progressa ostvarenog na planu realizacije evropske perspektive zemalja Šesterke. Skupovi ovog tipa su idealna prilika za sagledavanje učinjenog, a rezultati su eviden-

tni. Zemlje Zapadnobalkanske šesterke su pokazale novi kvalitet saradnje, i uz podršku Evropske komisije uspjele na jednom od tri ključna polja saradnja (vladavina prava, poboljšanje poslovnog ambijenta, infrastrukturna povezanost) kada je mehanizam Unaprijeđene saradnje u okviru procesa stabilizacije i asocijacije (dogovorenog u Kotoru jula 2014.) u pitanju postići značajan uspjeh. Definisana je mapa koridora u oblasti saobraćaja i energetike i definisani ključni projekti koje treba realizovati do 2030. godine, čime je ta Osnovna mreža postala dio evropskog zakonodavstva, a samim tim i podobna za evropsko kofinansiranje i podršku. Prvi prioritetni projekti su već odobreni i realizacija ide uz oslanjanje na sredstva od 1 milijarde eura koje je EU odobrila za ove namjene, kako je najavljeno na Solunskoj konferenciji ministara inostranih poslova u maju 2014. godine. Ono za čime su žudjele zemlje regiona, a mnogi sumnjičavo vrtjeli glavom da li će se skorije desiti, počelo je da poprима obrise. Shvaćeno je, da je nužno uporedo sa procesom reformi i stvaranjem uslova za članstvo u EU kojem zemlje pojedinačno teže, stvoriti uslovi za podsticanje održivog ekonomskog razvoja našeg regiona kroz ulaganja u infrastrukturu, odnosno kroz nužnu akumulaciju kapitala u jednom od najvažnijih oblika kako bi bilo moguće sustići evropski prosjek u doglednom vremenu. Ovo pitanje je, međutim, važno i zato što ekonomski razvoj predstavlja jedini suštinski odgovor na pitanje stalnih migratornih tendencija,

Dr. Igor Lukšić

koje su posebno izražene u posljednjih godinu dana kada je Zapadni Balkan u pitanju.

Drugi razlog zašto je Bečki skup uspješan jeste što je sam proces obogaćen novim sadržajima na osnovu zaključaka iz Berlina. Ojačana je uloga civilnog društva i dat podsticaj dodatnoj saradnji u toj oblasti u regionu između vlada država Šesterke i civilnog sektora. Posebno treba istaći i Deklaraciju o uspostavljanju Kancelarije za mlade koja treba da podstakne pomirenje u regionu, ali i da otvori nove šanse za mlade i njihove perspektive podstičući mobilnost. Iskustva Francusko-njemačkog društva osnovanog nakon II Svjetskog rata će biti posebno dragocjena.

Samit je bio prilika i za potpisivanje Deklaracije o bilateralnim sporovima koju su potpisali ministri inostranih poslova Šesterke s ciljem da još jednom iskažu privrženost evropskoj perspektivi regiona kojoj nije imanentno potezanje bilateralnih sporova u svrhe blokiranja napretka zemlje prema članstvu u EU. U tom kontekstu, kao uvertira u Samit, Crna Gora je potpisala sporazume o granici sa Bosnom i Hercegovinom i Kosovom, čime su ove zemlje potvrdile zrelost i posvećenost da se bilateralnim dijalogom rješavaju pitanja od obostranog značaja. Istovremeno, ukoliko zemlje ne mogu određeno pitanje dogovoriti, postizanje dogovora pred međunarodnom instancom je takođe legitimna opcija. Crna Gora i Hrvatska su se opredijelile

” Godinu dana nakon Berlinskog, uslijedio je Bečki samit i sasvim sigurno se može ocijeniti kao uspješan. Iako je spoljni ambijent ovoga sastanka bio prepun izazova-rješavanje pitanja izbjeglicasa Bliskog Istoka, Sjeverne i Roga Afrike, ali i drugih zemalja pokrenuo je debate raznih oblika. Iako su ove teme u fokusu EU, Bečki skup je ispunio svoj cilj. ”

da svoje bilateralno pitanje granice riješe uz pomoć Međunarodnog Suda Pravde u Hagu.

Sasvim je jasno da je stoga ljestvica visoko podignuta i da su očekivanja od samita u Parizu već sada velika. Francuska će biti domaćin narednog sastanka 2016. godine i namjerava da nastavi sličnim putem. Zato je potrebno ne samo nastaviti aktivnosti da bi se implementirali do sada postignuti dogovori, već otvoriti nova polja. U tom smislu, fokus mora biti na eliminisanju barijera. Bolji putevi nemaju smisla ukoliko su na njima barijere. Zato zemlje Šesterke moraju intenzivirati napore na tom planu. Vladavina prava jedino u kombinaciji sa ekonomskim slobodama daje u dugom roku rezultat koji se ogleda u održivom socijalnom razvoju. To je, međutim, moguće ukoliko se podstakne nastanak novog sistema vrijednosti koji će nagraditi preduzetnički duh, a što podrazumijeva posvećenost reformi obrazovnog sistema u širem smislu. Međusobno priznavanje diploma, rangiranje univerziteta, otvaranje tržišta rada, odnosno sistematično bavljenje pitanjem regionalnih migracija bi trebalo da bude pod pažnjom.

Pariz može, takođe, biti veliki uspjeh, ali će biti samo ukoliko na tom sastanku bude nečega o čemu može da se izvijesti.

Igor Lukšić,
Potpredsjednik Vlade i
ministar vanjskih poslova i evropskih integracija

Pregled spoljno-političkih aktivnosti Vlade Crne Gore

Predsjednik Vlade Milo Đukanović na Konferenciji o bezbjednosti u Minhenu

06.02.2015

Predsjednik Vlade Milo Đukanović učestvovao je u Minhenu na 51. Konferenciji o bezbjednosti - najznačajnijem globalnom bezbjednosnom forumu. Na ovogodišnjem forumu su učestvovali kancelarka SR Njemačke Angela Merkel, potpredsjednik SAD Džozef Bajden, državni sekretar SAD Džon Keri, ministar vanjskih poslova Ruske Federacije Sergej Lavrov i drugi visoki zvaničnici iz velikog broja zemalja. Glavne teme Foruma bile su evropska bezbjednost u svijetlu krize u Ukrajini, situacija na Bliskom istoku i opasnosti od terorizma i drugih savremenih izazova.

Đukanović - Retgen: Članstvo Crne Gore u NATO, doprinos stabilnosti regiona

06.02.2015

Predsjednik Vlade Milo Đukanović sastao se sa predsjednikom Odbora za međunarodne poslove u Bundestagu Norbertom Retgenom. „Crna Gora je postigla izuzetno dobre rezultate u procesu integracije u evro-atlantske strukture” - ocijenio je Retgen, naglasivši da je u prethodnom periodu stabilizovala državu i ekonomiju i unaprijedila vladavinu prava. U tom kontekstu, izrazio je uvjerenje da će Crna Gora ispuniti sve zahtjeve u cilju prijema u NATO, što ima veliki politički značaj za krhku regionalnu stabilnost.

Predsjednik Đukanović iskazao je zadovoljstvo uspješnim političkim dijalogom Crne Gore i Njemačke, uz zahvalnost Njemačkoj na podršci da istrajemo na putu integracija. „U Crnoj Gori imate pouzdanog partnera, koji će nastaviti da promoviše te vrijednosti. Važno da partneri iz međunarodne zajednice pošalju jasnu poruku o nastavku integracije Balkana” - istakao je predsjednik Vlade Milo Đukanović.

Đukanović - Lajčak: Minhenska konferencija odlična prilika da Crna Gora dodatno učvrsti poziciju na putu integracije u NATO

07.02.2015

Predsjednik Vlade Milo Đukanović sastao se, na margini Minhenske bezbjednosne konferencije, sa potpredsjednikom Vlade i ministrom vanjskih poslova Slovačke Republike Miroslavom Lajčakom. „Crna Gora vodi ozbiljnu i odgovornu politiku na putu pune integracije u NATO i EU, i ukoliko ispuni sve zadatke očekujem da će dobiti poziv za članstvo u NATO do kraja godine” - kazao je potpredsjednik Lajčak. Lajčak je naglasio da je i Minhenska konferencija odlična prilika za Crnu Goru da, kroz razmjenu mišljenja i predstavljanje svojih postignuća, dodatno učvrsti poziciju na putu pune integracije. Predsjednik Đukanović istakao je značaj kontinuirane podrške Slovačke Crnoj Gori u integracionim procesima, značajnim za perspektivu cijelog regiona i njegovu stabilnost.

Đukanović - Stoltenberg: NATO snažno podržava reforme koje sprovodi Crna Gora

07.02.2015

Predsjednik Vlade Milo Đukanović sastao se, tokom konferencije u Minhenu, sa generalnim sekretarom NATO Jensom Stoltenbergom.

„NATO snažno podržava reforme koje sprovodi Crna Gora na putu za članstvo u Alijansi” - kazao je Stoltenberg. Podsjećajući na politiku otvorenih vrata, Stoltenberg je ohrabrio Crnu Goru da istraje u ispunjavanju obaveza koje će je dovesti do poziva za članstvo.

Predsjednik Vlade ponovio je da je članstvo u NATO ključni spoljno-politički prioritet Crne Gore, kojem smo do kraja posvećeni i odgovorno pristupamo ostvarenju tog cilja.

U razgovoru je zajednički ocijenjeno da je Crna Gora država koja daje snažan doprinos regionalnoj stabilnosti.

Premijer Đukanović sa parlamentarima Bundestaga: Crna Gora može računati na podršku Bundestaga i u narednoj fazi integracija

Predsjednik Vlade Milo Đukanović sastao se u Minhenu sa predsjednikom Odbora za evropske poslove njemačkog Bundestaga Gihterom Krihbaumom i izvjestiocem za Crnu

Goru u ime partija CDU i CSU Peterom Bajerom. Bundestag podržava evropske i evroatlantske integracije Crne Gore - poručili su njemački parlamentarci, uz ocjenu da je Crna Gora na dobrom putu. Bajer i Krihbaum ističu da Crna Gora i u daljoj fazi integracija može računati na podršku njemačkog parlamenta, uz ocjenu da ce se cijeliti svaki korak koji bude napravljen. U tom kontekstu iskazana je spremnost za produbljivanjem saradnje i ekspertske podrške Bundestaga u oblasti vladavine prava, ali i u drugim oblastima, kao sto je saradnja poslovnih zajednica dvije države.

Đukanović – Vastrom: Švedska pozdravlja ulogu i doprinos Crne Gore regionalnoj stabilnosti

07.02.2015

Predsjednik Vlade Milo Đukanović, u sklopu intenzivnih aktivnosti na Minhenskoj konferenciji, sastao se sa ministarkom vanjskih poslova Švedske Margot Valstrom.

Crna Gora dinamikom pridruživanja i pregovora sa EU predvodi taj proces u regionu - ocijenila je ministarka Valstrom u razgovoru sa predsjednikom Vlade. „Švedska je zemlja koja snažno podržava proces proširenja i u tom kontekstu ohrabruje Crnu Goru da nastavi sa dobrim tempom reformi i razvoja u svim oblastima“ - istakla je ministarka Valstrom.

Predsjednik Vlade iskazao je zadovoljstvo odnosima između dvije države koji se održavaju i unapređuju kroz politički dijalog, i stvaraju dobru osnovu za osnaživanje saradnje na mnogim poljima, prije svega u oblasti ekonomije.

Đukanović – Bajden: SAD visoko cijene ostvarene rezultate Crne Gore u procesu pridruživanja Alijansi

07.02.2015

Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović sastao se u Minhen sa potpredsjednikom SAD-a Džozefom Bajdenom.

Crna Gora i Sjedinjene Američke Države imaju snažne partnerske odnose, zasnovane na međusobnom povjerenju i zajedničkim vrijednostima - ocijenjeno je u razgovoru.

Predsjednik Vlade iskazao je zadovoljstvo dinamičnim dijalogom Crne Gore i SAD i pažnjom koju američka administracija i potpredsjednik Bajden lično posvećuju pitanjima Zapadnog Balkana.

Potpredsjednik Bajden poručio je da Crna Gora ima u Sjedinjenim Američkim Državama i u njemu lično stabilnog i iskrenog partnera, koji cijeni odgovornu politiku naše države i doprinos stabilnosti i napretku regiona. U tom kontekstu, Bajden je iska-

zao spremnost za dalju podršku razvoju Crne Gore i njenom evro-atlantskom kursu, visoko ocjenjujući ostvarene rezultate u procesu pridruživanja Crne Gore Alijansi. Potpredsjednik SAD naglasio je da je Amerika spremna da pomogne Crnoj Gori i u savladavanju izazova u oblastima važnim za dalji demokratski napredak i punu integraciju, prije svega u oblasti vladavine prava i jačanja podrške javnosti.

Predsjednik Đukanović i potpredsjednik Bajden posebno su potencirali značaj proširenja NATO i upućivanja poziva Crnoj Gori u kontekstu jačanja regionalne stabilnosti. „Vjerujem da je u interesu Alijanse, SAD i regiona, da se proširenje nastavi i da Crna Gora postane članica NATO-a“ - kazao je Bajden.

Predsjednik Vlade Milo Đukanović boravio u zvaničnoj posjeti Baden-Virtembergu

11.03.2015

Predsjednik Vlade Milo Đukanović prezentirao investicione potencijale Crne Gore na Poslovnom forumu u Štutgartu

Predsjednik Vlade Milo Đukanović započeo je zvaničnu posjetu Baden Virtembergu prezentacijom investicionih potencijala Crne Gore na Poslovnom forumu u Štutgartu, koji je održan u organizaciji Baden-Württemberg Internationala.

„Crna Gora je, iako mala, prepoznatljiva kao investiciona destinacija u cijelom svijetu. Dosađajna ulaganja potiču iz preko 100 zemalja. Već godinama je u vrhu evropskih ekonomija, mjereno parametrom stranih direktnih investicija u odnosu na broj stanovnika... Prevedeno na konkretne cifre, neto priliv stranih investicija u posljednjih deset godina bio je veći od 5 milijardi eura.“ - naglasio je premijer Đukanović.

Đukanović - Krečman: Odlična perspektiva ekonomske saradnje Crne Gore i Baden Virtemberga

11.03.2015

Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović sastao se, tokom posjete pokrajini Baden Virtemberg, sa predsjednikom Vlade te pokrajine Vinfriedom Krečmanom.

Sagovornici su iskazali zadovoljstvo prvom posjetom od obnove crnogorske nezavisnosti, ocjenivši da ona predstavlja snažan podsticaj saradnji Crne Gore

i Baden Virtemberga. Predsjednik Krečman je pohvalio napredak koji je Crna Gora postigla na evropskom putu, istakavši snažnu podršku Baden Virtemberga tom strateškom cilju naše države, uz ocjenu da zemlje Evropske unije imaju interes da regionu garantuju evropsku perspektivu.

Predsjednik Đukanović je zahvalio premijeru Krečmanu na srdačnoj dobrodošlici i ukupnoj podršci Njemačke integraciji

regiona, uz konstataciju da je budućnost i Crne Gore i regiona u EU, koja je garant njegove stabilnosti i razvoja.

Sagovornici su se saglasili da Crna Gora i Baden Virtemberg imaju odličnu perspektivu ekonomske saradnje, što je potvrđeno i poslovnom forumu, kao i potpisivanjem Sporazuma o namjerama između Crne Gore i Baden Virtemberga, koji će učvrstiti razvoj ekonomske saradnje.

Đukanović i Borisov u Sofiji: Crna Gora spremna za članstvo u NATO

27.03.2015

Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović boravio je u zvaničnoj posjeti Republici Bugarskoj i tom prilikom se susreo sa predsjednikom Vlade Republike Bugarske Bojkom Borisovim.

Predsjednici dviju vlada su u razgovoru razmijenili mišljenja o napretku Crne Gore u evroatlantskim integracijama i o bilateralnim odnosima između dvije zemlje. Premijer Borisov je istakao da Bugarska smatra da je Crna Gora spremna za članstvo u NATO i da se nada pozivu za

članstvo u decembru mjesecu ove godine. Njegova zemlja će u tom cilju nastaviti sa snažnom podrškom Crnoj Gori za ispunjenje tog našeg državnog prioriteta, ocijenivši da je prijem Crne Gore u interesu i Bugarske i stabilnosti cijelog regiona. Premijeri Đukanović i Borisov su razgova-

rali i o bilateralnim odnosima Crne Gore i Bugarske, za koje su ocijenili da su odlični i bez otvorenih pitanja, što otvara prostor za razvoj saradnje u oblasti ekonomije. U tom cilju je pokrenuta i inicijativa za otvaranje direktne avio linije između dvije zemlje.

Premijer Đukanović: Zahvalnost crnogorskoj dijaspori u Njemačkoj za posvećen odnos prema svojoj državi

11.03.2015

Predsjednik Vlade Milo Đukanović, tokom zvanične posjete Baden Virtembergu, sastao se sa predstavnicima crnogorske zajednice u Njemačkoj. Premijer Đukanović je čestitao predstavnicima crnogorske zajednice na uspješnoj organizaciji Saveza asocijacija u Njemačkoj, koja predstavlja dobar primjer saradnje, izrazivši zahvalnost na njihovom posvećenom odnosu prema svojoj državi i njenoj afirmaciji u sredinama u kojima žive. Predsjednik Vlade je takođe ukazao na odgovoran odnos države prema pitanjima dijas-

pore, izrazivši zalaganje da se ti odnosi unaprijede kroz donošenje notmativnih akata i formiranje sektora koji su posvećeni toj saradnji. U razgovoru je bilo riječi i o aktuelnim

kretanjima u ostaviranju državnih spolnopolitičkih i razvojnih prioriteta. Predstavnicima dijaspore iskazali su podršku tim procesima u Crnoj Gori i spremnost da daju puni doprinos njenom napretku.

Đukanović - Plevnelijev: Crnu Goru i Bugarsku povezuje visok nivo političkog dijaloga i zalaganje za mirniji i prosperitetniji Balkan

27.03.2015

Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović, tokom boravka u Bugarskoj sastao se i sa predsjednikom Republike Bugarske Ro-

senom Plevnelijevim.

Dvije države povezuje visok nivo političkog dijaloga i potvrđeno prijateljstvo kroz kontinuiranu obostranu podršku, a zajedničko je i zalaganje Crne Gore i Bugarske

za mirniji i prosperitetniji Balkan, ocijenjeno je na sastanku. U tom kontekstu, predsjednik Plevnelijev je kazao da Bugarska želi da Crna Gora što prije postane punopravna članica NATO i da u skladu sa postignućima postane članica Evropske unije. „Želimo da se Crna Gora što prije poveže i integriše u evroatlantske strukture“- kazao je Plevnelijev.

Predsjednik Đukanović je iskazao zahvalnost za snažnu i kontinuiranu podršku Bugarske našim strateškim prioritetima. „Dvije države imaju razvijene odnose, očuvano prijateljstvo i razučenu saradnju u gotovo svim resorima“ - ocijenio je premijer, naglasivši da je to odličan put ka intenziviranju ekonomske saradnje i povezivanju dvije države. Predsjednik Đukanović je imao susret i sa predsjednikom Narodnog Saboranja Ceckom Cačevom, sa kojom je razmijenio stavove o uspješnoj saradnji dvije države, evropskoj budućnosti regiona i intenzivnijoj ekonomskoj saradnji.

Predsjednik Vlade Milo Đukanović sastao se sa šeirom Muhamedom bin Zajedom Al Nahijanom

14.04.2015

Predsjednik Vlade Milo Đukanović sastao se u Abu Dabiju sa princom prestolonasljednikom i zamjenikom glavnog komandanta oružanih snaga Ujedinjenih Arapskih Emirata, Nj.V šeirom Muhamedom bin Zajedom Al Nahijanom.

U dužem i prijateljskom razgovoru premijer Đukanović i šaik Muhamed su podrobno razmijenili mišljenja o bilateralnim odnosima kao i o pitanjima od regionalnog značaja.

Posebno je bilo riječi o mogućnostima jačanja ekonomske saradnje između Crne Gore i Ujedinjenih Arapskih Emirata. Izražena je puna spremnost da vlade dvije zemlje opredijele prioritete projekte u tom cilju.

Predsjednik Vlade Milo Đukanović boravio u Briselu

14.04.2015

Đukanović - Junker: EK impresionirana napretkom Crne Gore u evropskim integracijama
Predsjednik Evropske komisije Žan-Klod Junker je na prvom sastanku sa predsjednikom Vlade Crne Gore od kako je preuzeo tu dužnost rekao da je Evropska komisija impresionirana napretkom Crne Gore u procesu evropskih integracija.

„Crna Gora je ostvarila impresivan ekonomski napredak i stabilnost javnih finansija“ - istakao je predsjednik Evropske komisije.

Predsjednik Vlade Milo Đukanović iskazao je zadovoljstvo susretom i prijemom u Evropskoj komisiji ističući punu posvećenost Vlade Crne Gore sprovođenju reformi i pregovaračkom procesu o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji. U tom kontekstu pozdravio je opredijeljenost Evropske komisije da nastavi podršku politici otvorenih vrata za zemlje Zapadnog Balkana.

Tusk - Đukanović: EU ostaje u potpunosti privržena ideji o evropskoj budućnosti Crne Gore

14.04.2015

Predsjednik Evropskog savjeta Donald Tusk rekao je predsjedniku Vlade Crne Gore Milu Đukanoviću na sastanku u sjedištu Evropske unije u Briselu da je poruka Evropske unije Crnoj Gori jednostavna i snažna, a to je da je budućnost Crne Gore u Evropskoj uniji i da sastanak „svjedoči o ambiciji Crne Gore da postane članica evropske i transatlantske porodice“. Predsjednik Vlade Crne Gore je rekao da izražava zadovoljstvo zbog privilegije da se sastane sa najvišim zvaničnicima Evropske unije i da pozdravlja to što se u Briselu, kako je kazao predsjednik Evropskog savjeta „veoma dobro prepoznaje napredak Crne Gore na planu promocije evropskih i evroatlantskih vrijednosti u regionu Zapadnog Balkana“.

Stoltenberg: NATO pozdravio napredak Crne Gore, Đukanović: Otvoriti vrata NATO-a i EU cijelom regionu

14.04.2015

Generalni sekretar NATO-a Jens Stoltenberg rekao je na sastanku sa predsjednikom Vlade Crne Gore Milom Đukanovićem u sjedištu Alijanse u Briselu da NATO zadržava politiku otvorenih vrata kada je o Crnoj Gori riječ.

„Vi ste više puta pokazali da dijelite naše vrijednosti“ - rekao je generalni sekretar NATO-a.

Premijer Milo Đukanović je rekao da je zadovoljan ocjenama da je Crna Gora „zaista pozitivan primjer i zemlja koja ne samo u formal-

nom, nego u suštinskom smislu prednjači na Zapadnom Balkanu u pogledu kvaliteta i intenziteta reformi“ i da je Crna Gora „veoma ohrabrena činjenicom da NATO ostaje privržen politici otvorenih vrata i da na dobar i vrlo konstruktivan način vrednuje ono što je Crna Gora uradila u prethodnom periodu“.

Govoreći o situaciji u regionu Zapadnog Balkana generalni sekretar NATO-a je Crnu Goru nazvao „šampionom regionalne saradnje“ dok se premijer Đukanović založio za nastavak politike otvorenih vrata i NATO-a i Evropske unije prema cijelom regionu.

Brisel: Premijeri Đukanović i Rama za zajedničke projekte Jadransko-jonskog puta i valorizacije Skadarskog jezera i rijeke Bojane

21.04.2015

Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović sastao se u Briselu sa predsjednikom Vlade Republike Albanije Edijem Ramom.

U razgovorima vođenim na marginama sastanka zapadnobalkanske šesterke i zvaničnika Evropske komisije ocijenjeno je da Crna Gora i Albanija imaju izuzetno dobre bilateralne odnose koje u budućnosti treba fokusirati na izgradnju zajedničkih infrastrukturnih projekata od obostranog interesa i interesa cijelog regiona.

Uoči sastanka predsjednika vlada šest država Zapadnog Balkana sa komesarima Evropske unije za proširenje i susjedsku politiku Johannesom Hanom i saobračaja Violetom Bulc premijeri Crne Gore i Albanije dali su podršku zajedničkom projektu izgradnje Jadransko-jonskog puta u cilju boljeg povezivanja regiona i dinamičnijeg ekonomskog razvoja. Premijeri Đukanović i Rama takođe su iskazali interesovanje za izradu zajedničkog projekta Crne Gore i Albanije za valorizaciju područja Skadarskog jezera i rijeke Bojane.

Predsjednika Vlade Milo Đukanović je na sastanku zapadnobalkanske šesterke sa komesarima EU za proširenje i susjedsku politiku i saobraćaj rekao da je Zapadni Balkan spreman da posvećeno i ubrzano radi na agendi unapređenja povezanosti, „svjesni da je to cilj koji će dovesti do unutrašnje stabilnosti i konkurentnosti našeg Regiona, do podsticanja rasta i zapošljavanja“, ocijenio je Đukanović.

Đukanović - Mogerini: Visoko poštovanje za napredak Crne Gore u prilagođavanju evropskim vrijednostima

Predsjednik Vlade Milo Đukanović, tokom posjete Briselu razgovarao je i sa visokom predstavnicom EU za bezbjednost i vanjsku politiku Federikom Mogerini.

Mogerini je izrazila visoko poštovanje za ulogu koju Crna Gora ima u regionu i za postignuti napredak u dosadašnjem periodu prilagođavanja evropskom sistemu vrijednosti. Istovremeno je pohvalila usaglašenost Crne Gore u vođenju spoljne i bezbjednosne politike sa spoljno bezbjednosnom politikom Evropske unije.

„U današnjim razgovorima dobili smo veoma ohrabrujuće poruke i spremnost da i sa te vrlo važne partnerske adrese u Evropskoj uniji imamo dobru podršku i dobar zamajac na putu dalje i potpune evropske i evroatlantske integracije Crne Gore - istakao je predsjednik Vlade Milo Đukanović.“

Berlin: Štajnmajer u razgovoru sa Đukanovićem: Voljeli bismo da imamo više primjera kao što je Crna Gora

06.05.2015

Predsjednik Vlade Crne Gore Milo Đukanović razgovarao je tokom radne posjete Berlinu, sa ministrom vanjskih poslova SR Njemačke Frankom Valterom Štajnmajerom.

Odnosi Crne Gore i Njemačke su u odličnoj i opuštenoj fazi, ocijenjeno je na sastanku.

"Crnu Goru uvijek potenciram kao uspješan primjer u regionu i htjeli bismo vidjeti više primjera kao što je Crna Gora" - rekao je Štajnmajer. Šef njemačke diplomatije je izrazio zadovoljstvo zbog prilike za susret sa premijerom Đukanovićem, naglasivši uspjeh integracionih procesa

Crne Gore i potvrdivši snažnu podršku Vlade Njemačke tom strateškom spoljno-političkom cilju naše zemlje.

Predsjednik Vlade ukazao je na značaj nastavka integracionog procesa za cijeli region i njegovu stabilnost. "Integracija je put jačanja stabilnosti regiona i zato je važno sačuvati politiku otvorenih vrata. To je važno i za Evropu i za stabilnost Balkana" - rekao je Đukanović.

Predsjednik Vlade Milo Đukanović učestvovao na Bečkom ekonomskom forumu u Tirani

27.05.2015

Predsjednik Vlade Milo Đukanović učestvovao je na Bečkom ekonomskom forumu, koji se održao u Tirani, pod nazivom Tirana razgovori.

Predsjednik Đukanović je govorio na panelu "Od Berlina do Beča, vraćanje geopolitičke izvjesnosti Zapadnom Balkanu", a panel je otvorila visoka predstavnica EU i potpredsjednica Evropske komisije Federika Mogerini.

Predsjednik Vlade Milo Đukanović razgovarao sa premijerima Albanije, Makedonije i Kosova: Infrastrukturno povezivanje, ekonomska saradnja i dijalog - osnov za dalju integraciju i ukupan napredak regiona

Predsjednik Vlade Milo Đukanović sastao se, na marginama Bečkog ekonomskog foruma u Tirani, sa predsjednikom Vlade Albanije Edijem Ramom, predsjednikom Vlade Makedonije Nikolom Gruevskim i predsjednikom vlade Kosova Isa Mustafom.

Crna Gora ima izuzetno dobre odnose sa svim državama u regionu, utemeljene na zajedničkim integracionim ciljevima i projektima u funkciji razvoja - konstatovano je u razgovorima predsjednika Vlade Crne Gore sa kolegama iz regiona.

U fokusu razgovora sa premijerom Ramom bila su pitanja saradnje Crne Gore i Albanije u oblasti infrastrukture i valorizacija turističkih potencijala dvije države. Premijeri Đukanović i Rama postigli su dogovor da se dalja saradnja u toj oblasti konkretizuje kroz aktivnosti komisija za zaštitu i valorizaciju Skadarskog jezera. U razgovoru je značajna pažnja posveće-

na i pitanjima prava manjina, uz izraženo zadovoljstvo napretkom postignutim u toj oblasti i dogovorom o narednim koracima na daljem unapređenju poštovanja manjinskih prava. U razgovoru Predsjednika Vlade Crne Gore sa makedonskim kolegom Nikolom Gruevskim još jednom su apostrofirani izuzetno dobri odnosi dvije države. Obostrano je potenciran značaj očuvanja regionalne stabilnosti kroz afirmaciju dijaloga, sa ciljem pune integracije i prosperiteta regiona. Premijer Đukanović se tokom Bečkog ekonomskog foruma sastao i sa predsjednikom Vlade Kosova Isa Mustafom, sa kojim je podijelio zadovoljstvo ukupnim odnosima Crne Gore i Kosova, kao i postignutim rezultatima u procesu razgraničenja. Obostarno je iniciran nastavak dijaloga na najvišem političkom nivou u cilju daljeg snaženja odnosa dvije države. Zajednička ocjena svih susreta je da su infrastrukturno povezivanje, ekonomska saradnja, dijalog koji doprinosi boljem razumijevanju, osnov za dalju integraciju regiona i njegov ukupan napredak, koji će rezultirati prevazilaženjem višedecenijskog zaostajanja i povećanjem kvaliteta života njegovih građana.

Đukanović - Margvelašvili u Bratislavi: Integracije - jedini pravi odgovor na izazove i garant stabilnosti

21.06.2015

Predsjednik Vlade Milo Đukanović sastao se u Bratislavi, na marginama jubilarnog bezbjednosnog foruma (GLOBSEC), sa predsjednikom Gruzije Giorgijem Margvelašvilijem.

Susret u Bratislavi potvrđuje dinamičnog političkog dijaloga dvije države, koje imaju zajedničke strateške evropske i evro-atlantske ciljeve - konstatovano je u razgovoru, uz ocijenu da su integracije jedini pravi odgovor na izazove i garant regionalne stabilnosti. Predsjednik Gruzije čestitao je u tom kontekstu Crnoj Gori na napretku i uspješnosti u procesu pristupanja EU i NATO.

Visoki sagovornici ukazali su i na prijateljske veze dva naroda kao čvrstu osnovu za ostvarenje strateških ciljeva i produbljivanje saradnje. Crna Gora i Gruzija podstičaće u tom kontekstu razvoj privredne saradnje i komunikaciju biznis zajednica, dogovoreno je na sastanku.

Đukanović - Vajtli: Desetogodišnja uspješna saradnja Crne Gore i Microsofta

21.06.2015

Predsjednik Vlade Milo Đukanović imao je, na marginama GLOBSEC foruma u Bratislavi, sastanak sa korporativnom potpredsjednicom Microsofta za javni sektor Toni Tauns-Vajtli.

Sagovornici su iskazali zadovoljstvo 10-godišnjom uspješnom saradnjom Crne Gore i Microsofta i razmotrili mogućnosti da se na temeljima te saradnje pokrenu novi projekti na podizanju efikasnosti državne uprave, obrazovanja i zdravstva. Posebno interesovanje Microsoft je iskazao za podršku evropskim i evro-atlantskim integracijama

Crne Gore u sistemu interoperabilnosti i automatizacije, sa ciljem da naša država što spremnije odgovori potrebama punopravnog članstva u NATO.

Razgovarano je i saradnji na jačanju promocije Crne Gore kao prestižne turističke destinacije, kroz ponudu visoko tehnoloških prezentacija i usluga.

Premijer Đukanović je govorio na posebnom panelu „Crna Gora kuca na vrata NATO“ na Globalnom bezbjednosnom forumu u Bratislavina kojem je prezentirao ostvarene rezultate u reformama i dalje planove u susret očekivanom pozivu za članstvo u Alijansi do kraja godine.

Đukanović – Čertof: Puna podrška evroatlantskim očekivanjima Crne Gore

21.06.2015

Predsjednik Vlade Milo Đukanović sastao se, tokom Bezbjednosnog foruma GLOBSEC, sa Majklom Čertofom, članom Međunarodog odbora GLOBSEC-a, bivšim sekretarom za unutrašnju bezbjednost SAD, nosiocem najviših pravosudnih funkcija i bivšim ministrom.

Sagovornici su se saglasili da Bezbjednosni forum u Bratislavi ima sve značajniju ulogu u vremenu novih izazova u Evropi i na globalnom planu. Ovaj jubilarni, za Crnu Goru posebno, u godini kada očekuje poziv za NATO.

U razgovoru je posebna pažnja posvećena značaju sajber bezbjednosti i pripremljenosti svih zemalja za davanje zajedničkog odgovora na te i druge pojave od globalnog značaja. Čertof, koji je pratio panel o Crnoj Gori, izrazio

je interesovanje za kretanja u regionu i pružio punu podršku evroatlantskim očekivanjima naše države, i sa zadovoljstvom prihvatio poziv da prvom prilikom posjeti Podgoricu.

Đukanović - Lajčak: Podrška Slovačke Crnoj Gori kroz spektar konkretnih aktivnosti u NATO i EU

22.06.2015

U veoma otvorenoj i prijateljskoj atmosferi razmotrena su sva najvažnija pitanja u kontekstu očekivanja Crne Gore za poziv u NATO do kraja godine i dalji progres u pregovaračkom procesu sa EU.

„Slovačka će nastaviti snažno da podržava Crnu Goru na putu integracija kroz široki spektar konkretnih aktivnosti u Alijansi i EU i pomoć u reformama, posebno kada se radi o agendi obaveza u neposrednom periodu - istakao je potpredsjednik Lajčak.

U razgovorima je bilo riječi i o unapređenju bilateralne saradnje u okviru izgrađenog povjerenja i prijateljstva koji karakterišu odnose između dvije zemlje.

Budimpešta: Mađarska snažno uz Crnu Goru u evroatlantskoj i evropskoj integraciji

13.02.2015

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić boravio je u zvaničnoj posjeti Mađarskoj.

„Nema nikakve sumnje da Mađarska u potpunosti stoji uz Crnu Goru na putu prema članstvu u NATO i EU“ poručeno sa sastanka sa predsjednikom Vlade Viktorom Orbanom.

Predsjednik Vlade Mađarske je ocijenio da Crna Gora ima jasnu perspektivu članstva u NATO i da će u predstojećim fazama, kao i do sada, imati punu podršku Mađarske. Posebno je istakao značaj pozicije kontakt ambasade za NATO kroz koju će biti u prilici da pruži dodatnu podršku i pomoć u kontekstu aktuelnih fokusiranih i intenziviranih razgovora.

Potpredsjednik Lukšić je zahvalio na kontinuiranoj političkoj i ekspertskoj podršci Mađarske u ispunjavanju kriterijuma za članstvo u EU i NATO, kao i aktivnoj ulozi u promociji evropske i evroatlantske perspektive Zapadnog Balkana i naročito Crne Gore. „Posebno mi je zadovoljstvo što će upravo Mađarska kroz funkciju kontakt ambasade za NATO, biti u prilici da u narednim mjesecima doprinese uspješnom ostvarenju jednog od naših spolj-nopolitičkih prioriteta“ kazao je Lukšić.

U okviru posjete Mađarskoj, potpredsjednik Lukšić se sastao i sa predsjednikom Parlamenta Laslom Koverom.

Kover je kazao da su rezultati Crne Gore na putu prema EU i NATO primjer drugim zapadnobalkanskim zemljama. On je dodao da Crna Gora i Mađarska njeguju snažan partnerski odnos na svim nivoima, uključujući i parlamentarni, te podsjetio na saradnju dva parlamenta kroz inicijative crnogorsko-mađarske grupe prijateljstva u Skupštini Crne Gore i mađarsko-crnogorske grupe prijateljstva u Nacionalnoj skupštini Mađarske.

Potpredsjednik Lukšić je upoznao predsjednika parlamenta sa aktuelnim momentom u procesu pristupanja EU i sjeverno-atlantskom savezu, istakavši da Crna Gora posvećeno sprovodi reforme u pravcu ispunjenja svih kriterijuma u čemu ima i političku i ekspertsku podršku mađarskih institucija.

Skoplje: Potpisan Protokol o kolokaciji diplomatsko-konzularnog predstavništva u Parizu

23.02.2015

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić boravio je u zvaničnoj posjeti Republici Makedoniji. Pored razgovora sa domaćinom, ministrom vanjskih poslova Nikolom Poposkim, sastao se i sa predsjednikom države Đorđem Ivanovim i predsjednikom Vlade Nikolom Gruevskim. U okviru posjete potpisan je Protokol o kolokaciji diplomatsko-konzularnog predstavništva dvije zemlje u prostorijama makedonske ambasade u Republici Francuskoj, što predstavlja pozitivan i prvi primjer ovakvog vida saradnje u regionu kao i pragmatičan korak ka optimizaciji resursa diplomatskih službi dvije države.

Šefovi diplomatija su na sastanku istakli potrebu kreiranja zajedničkog pristupa unapređivanju ekonomske saradnje i privlačenju stranih investicija. U tom kontekstu, ukazano je na važnost skorog formiranja Mješovitog crnogorsko-makedonskog komiteta za ekonomsku saradnju, a razmatrane su i mogućnosti za saradnju u okviru zajedničkih regionalnih infrastrukturnih projekata koji su preduslov za dalju valorizaciju sveukupnog ekonomskog potencijala dvije države.

U razgovorima sa predsjednikom Republike Makedonije Đorđem Ivanovim i predsjednikom Vlade Nikolom Gruevskim konstatovano je zadovoljstvo odličnim bilateralnim odnosima na političkom planu, uz saglasost da je potrebno intenzivirati ekonomsku saradnju, imajući u vidu da nesporno postoji potencijal za njeno pospješivanje.

Tirana: Potpredsjednik Lukšić učestvovao na Neformalnom sastanku ministara vanjskih poslova Procesu saradnje u Jugoistočnoj Evropi (SEECP)

24.02.2015

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je na Neformalnom sastanku ministara vanjskih poslova Procesu saradnje u Jugoistočnoj Evropi, koji je, u okviru albanskog predsjedavanja, održan u Tirani.

U fokusu sastanka bila su pitanja vezana za dalje jačanje regionalne saradnje, kao i bezbjednosti i stabilnosti u Jugoistočnoj Evropi. Šefovi diplomatija država SEECP su usvojili Zajedničku izjavu kojom je oštro osuđen rastući međunarodni terorizam i iskazana spremnost za intenziviranje zajedničkih aktivnosti na tom planu, uključujući i suzbijanje regrutovanja stranih boraca.

Učesnici sastanka su, takođe, razmijenili mišljenja o ak-

tuelnoj evropskoj perspektivi regiona i nastavku procesa proširenja EU i NATO na preostale zemlje JIE. U tom kontekstu, pohvaljen je napredak Crne Gore u procesu pristupanja EU i NATO.

Lukšić je, takođe, imao bilateralni susret sa albanskim šefom diplomatije Ditmirom Bušatijem, sa kojim je razgovarano o unaprjeđivanju odnosa dvije zemlje. Tom prilikom je potpisan Sporazum o međusobnoj ekonomskoj saradnji.

SAD: Lukšić u Njujorku razgovarao sa Predsjedavajućim Generalne Skupštine UN-a Samom Kutesom

06.03.2015

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić započeo je višednevnu posjetu Njujorku susretom sa Predsjedavajućim Generalne Skupštine UN-a Samom Kutesom. Crnogorski šef diplomatije je, takođe, održao predavanje na Međunarodnom institutu za mir na temu 'Ostvarenje mira i bezbjednosti putem regionalne saradnje - viđenje male države'.

U razgovoru sa Predsjedavajućim Generalne Skupštine razmijenjena su mišljenja o aktuelnim globalnim kretanjima i potrebi efikasnog djelovanja Svjetske organizacije u cilju uspješnog suočavanja sa savremenim izazovima. Potpredsjednik Lukšić je iskazao opredjeljenje crnogorske Vlade da nastavi da pruža doprinos i bude odgovoran partner u naporima koji se preduzimaju na globalnom planu.

SAD: Potpredsjednik Lukšić učestvovao u tematskoj debati Generalne skupštine UN-a na visokom nivou na temu unapređenja rodne ravnopravnosti i osnaživanja žena i djevojčica

07.03.2015

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić, u nastavku posjete SAD-u, u sjedištu Svjetske organizacije u Njujorku učestvovao je u tematskoj debati Generalne skupštine UN-a na visokom nivou na temu unapređenja rodne ravnopravnosti i osnaživanja žena i djevojčica kroz transformativnu post-2015 razvojnu agendu.

Potpredsjednik Lukšić je ukazao na jasnu činjenicu da žene, koje čine polovinu svjetske populacije, mogu i daju ključan doprinos u oblastima razvoja širom svijeta. „Stoga su rodna ravnopravnost i unapređenje položaja žena i djevojčica nezamjenljivi elementi razvojnog okvira nakon 2015. godine“, naveo je Lukšić. U tom smislu, istakao je aktivnosti koje Vlada Crne Gore preduzima na planu unapređenja položaja žena i dostizanja rodne ravnopravnosti u skladu sa Pekinškom deklaracijom i Platformom za djelovanje.

„Društva u kojima žene žive bez straha od nasilja, imaju jednak pristup obrazovanju, zdravstvenoj zaštiti, kao i jednake političke i ekonomske mogućnosti su zdravija, prosperitetnija i mirnija, što je cilj kome teži crnogorska Vlada“, zaključio je Lukšić.

SAD: Potpredsjednik Lukšić tokom posjete Njujorku razgovarao sa crnogorskim iseljenicima

08.03.2015

Potpredsjednik Lukšić je u nastavku posjete Njujorku, u organizaciji Generalnog konzulata, razgovarao sa crnogorskim iseljenicima u okviru tribine tokom koje je predstavio aktuelnosti crnogorske politike na vanjskom i unutrašnjem planu, uz pose-

ban osvrt na strategiju saradnje sa dijasporom. Lukšić je ukazao na značaj razvoja i njegovanja saradnje matične države sa dijasporom, istakavši opredjeljenje Vlade da nastavi sa aktivnostima na stvaranju što boljeg ambijenta za ekonomske, kulturne, obrazovne i druge veze sa iseljeništvom. Crnogorski šef diplomatije je, u razgovoru sa predstavnicima dijaspore, govorio i o projektu 'Crnogorske kuće u Njujorku'.

SAD: Potpredsjednik Lukšić razgovarao sa generalnim sekretarom Ujedinjenih nacija Ban ki-Munom

08.03.2015

Potpredsjednik Lukšić, tokom posljednjeg dana posjete Njujorku, sastao se sa generalnim sekretarom Ujedinjenih nacija Ban ki-Munom.

Sagovornici su izrazili zadovoljstvo kvalitetom odnosa i saradnje Crne Gore i UN-a, pri čemu je generalni sekretar UN-a iskazao zahvalnost crnogorskim zvaničnicima na podršci, posvećenosti i liderstvu koje doprinosi efikasnosti Svjetske organizacije. Generalni sekretar Ban pozdravio je formiranje Centra za održivi razvoj u Podgorici i otvaranje Eko zgrade koje UN koristi kao primjere uspješnog zajedničkog djelovanja vlade i UN agencija.

Ministar Lukšić je istakao da će Crna Gora i nadalje pružati doprinos i biti odgovoran partner međunarodne zajednice u aktivnostima na multilateralnom planu.

Uloga i aktivan doprinos svih država ključni su za uspješno funkcionisanje multilateralizma, a predstojeća Konferencija o finansiranju razvoja, septembari Samit o razvojnoj agendi nakon 2015. godine i Klimatski samit događaji su od istorijskog značaja za oblikovanje zajedničke budućnosti, konstatovali su sagovornici.

Potpredsjednik Lukšić je, takođe, prisustvovao otvaranju zasjeda-

nja Komisije za status žena, kao i brifingu Savjeta bezbjednosti o saradnji UN-a i regionalnih i subregionalnih organizacija (EU). Lukšić je, na marginama Savjeta bezbjednosti, imao i kratak susret sa Visokom predstavnicom EU za vanjsku i bezbjednosnu politiku Federikom Mogerini.

SAD: Potpredsjednik Lukšić razgovarao sa komesarkom Američke komisije za mogućnost jednakog zapošljavanja Chai Feldblum

12.03.2015

Tokom boravka u Vašingtonu potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić sastao se sa komesarkom Američke komisije za mogućnost jednakog zapo-

šljavanja Chai Feldblum.

Komesarka Feldblum je pohvalila napredak Crne Gore u oblasti sprovođenja antidiskriminatorne politike, ohrabрила dalje napore i istakla važnost kontinuirane i sveobuhvatne primjene zakonske regulative u ovoj oblasti.

Lukšić - Nuland: Crna Gora može da računa na pomoć SAD u finalnoj fazi integracije u NATO

11.03.2015

U okviru radne posjete Sjedinjenim Državama, potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić boravio je u Vašingtonu, gdje se sastao sa pomoćnicom državnog sekretara za Evropu i Evroaziju u Stejt Departmentu Viktorijom Nuland.

Pomoćnik državnog sekretara SAD-a Nuland istakla je opredijeljenost Sjedinjenih Američkih Država da pomognu Crnoj Gori u finalnoj fazi integracije u NATO u dijelu realizacije postavljenih ciljeva do kraja ove godine i naglasila važnost kontinuirane implementacije postavljenih prioriteta u ključnim oblastima.

"Postoji čvrsta opredijeljenost da ispunimo sve predušlove kako bi do kraja 2015. godine uslijedio poziv za članstvo. Vjerujemo da je izvjesna perspektiva članstva Crne Gore garant stabilnosti u regionu Zapadnog Balkana i značajna za politiku otvorenih vrata NATO" kazao je potpredsjednik Lukšić.

Konstatovano je da u narednom periodu jedan od prioriteta treba biti snaženje ekonomskih veza država Zapadnog Balkana i unapređenje investicione saradnje kroz korišćenje postojećih mehani-

zama u okviru regionalnih inicijativa.

Potpredsjednik Lukšić se susreo i sa savjetnikom predsjednika i višim direktorom za Evropu u Savjetu za nacionalnu bezbjednost Bijele kuće Čarlijem Kapčanom. Tokom sastanka je pohvaljen viđan napredak koji je Crna Gora ostvarila u ključnim oblastima u okviru intenziviranog dijaloga sa NATO, kao i dosljedan doprinos zajedničkim vrijednostima Alijanse, i ohrabreno dalje djelovanje u tom pravcu.

SAD: Članstvo Crne Gore u NATO značajno za stabilnost regiona i bezbjednost Mediterana

12.03.2015

Potpredsjednik Lukšić imao je odvojene razgovore sa članom Komiteta za vanjske poslove senatorom Kristoferom Marfijem, predsjedavajućim Komiteta za oružane snage senatorom Džonom Mekkejnom i predsjedavajućim Potkomiteta za Evropu senatorom Ronom Džonsonom.

Potpredsjednik Lukšić je zahvalio na sveukupnoj američkoj pomoći i posebno podršci koju američki Kongres pruža Crnoj Gori u realizaciji strateškog cilja članstva u NATO. Naglasio je da su procesi evropske i evroatlantske integracije Zapadnog Balkana preduslov razvoja i napretka svih država pojedinačno. „Crna Gora nesmanjenim intenzitetom i posvećenošću sprovodi reforme u ključnim oblastima, kako bi osigurala dobijanje poziva za članstvo do kraja ove godine“, istakao je Lukšić.

Sagovornici su istakli da je Crna Gora ostvarila izuzetan napredak na putu ka punopravnom članstvu u NATO, te da je to potvrđeno, između ostalog, i odlukom o otpočinjanju intenziviranog i fokusiranog dijaloga sa Crnom Gorom u Velsu. Oni su naglasili su

da je što skorije članstvo Crne Gore u NATO značajno ne samo za Crnu Goru, već i za stabilnost regiona u cjelini, ali i bezbjednost Mediterana, i poručili da će Crna Gora i dalje imati snažnu podršku Kongresa u završnici ovog procesa.

Kipar: Iskustvo malih država članica EU značajno za Crnu Goru

20.03.2015

Za proces pregovora sa Evropskom unijom iskustvo malih zemalja poput Kipra i Malte, kako iz pregovaračkog tako i perioda članstva, može biti od izuzetne pomoći, poruka je sa trilateralnog sastanka potpredsjednika Vlade i ministra vanjskih poslova i evropskih integracija Igora Lukšića sa ministrima vanjskih poslova Kipra i Malte Joanisom Kasulidesom i Džordžom Velom.

Tokom prvog dana zvanične posjete Kipru, potpredsjednik Lukšić je sa šefovima diplomatija Kipra i Malte razgovarao o modalitetima prenosa iskustva u kontekstu evropskog puta, ali i mogućnostima jačeg povezivanja tri mediteranske evropske države.

Na ostvareni napredak ukazao je i ministar vanjskih poslova Kipra. „Crna Gora predstavlja primjer uspješnog demokratskog razvoja i bezbjednosti u regionu sa izvjesnom evropskom perspektivom“. Kasulides je, takođe, ukazao na punu posvećenost crnogorskih institucija sprovođenju reformi u procesu integracije u EU koja, kako je istakao, daje konkretne rezultate i podstiče konstantan napredak. On je kazao i da Crna Gora može da računa na svu pomoć u prenošenju iskustva i znanja ali i tehničku, zasnovanu na dugogodišnjem članstvu u EU kao male zemlje sa malom administracijom. Poruke podrške i pozitivne ocjene dosadašnjih rezultata prenio je

ministar vanjskih poslova Malte. „Zadovoljstvo je vidjeti napredak koji je Crna Gora ostvarila. Odgovoran i veoma posvećen odnos prema pregovaračkom procesu i obavezama koje iz njega proizilaze zaslužuju puno poštovanje i podršku“, kazao je Vela, podsjetivši na podršku Malte crnogorskom evropskom putu od samog početka procesa. Šef diplomatije Malte je ukazao i na mogućnosti saradnje i obezbjeđivanja pomoći u različitim oblastima, naročito u kontekstu reforme javne uprave.

Potpisan sporazum između vlada Crne Gore i Kipra o saradnji u borbi protiv terorizma i organizovanog kriminala

21.03.2015

Tokom drugog dana posjete potpredsjednika Vlade i ministra vanjskih poslova i evropskih integracija Igora Lukšića Republici Kipar održane su bilateralne konsultacije, a šef crnogorske diplomatije se, pored susreta sa ministrom vanjskih poslova Joanisom Kasulidesom sastao i sa ministrom finansija Harisom Jorgijadesom i ministrom energetike, trgovine, industrije i turizma Jorgosom Lakotripisom. Nakon razgovora sa ministrom vanjskih poslova, potpisan je Sporazum između dvije vlade o saradnji u borbi protiv terorizma, organizovanog kriminala, protivzakonitog prometa narkotika, psihotropnih supstanci i prekursora, ilegalnih migracija i drugih krivičnih djela. Ministri Lukšić i Kasulides ocijenili su da potpisani sporazum predstavlja još jedan dokaz veoma dobre bilateralne saradnje i nastojanja kiparske strane da pruži podršku crnogorskom pregovaračkom procesu kroz prenošenje iskustva i neposrednu saradnju u brojnim oblastima.

O značaju i mogućnostima jačanja ekonomske saradnje potpredsjednik Lukšić je razgovarao sa ministrom finansija Republike Kipar. Ocijenjeno je da Crna Gora i Kipar kao male zemlje sličnog geografskog položaja i zajedničkog evropskog opredjeljenja imaju strateški interes za jačanje saradnje i veoma dobru perspektivu za razvoj i napredak. Tokom sastanka je istaknuto da je veoma važno iskoristiti potencijale i brojne sličnosti malih evropskih država u pravcu pospešivanja ekonomskog napretka imajući u vidu da se s brojnim izazovima suočavaju i zemlje članice EU.

Mogućnost snažnijeg povezivanja dvije zemlje pružaju i oblasti energetike, turizma i trgovine, poručeno je sa sastanka potpredsjednika Lukšića i ministra Lakotripisa. Sagovornici su ocijenili da ove oblasti nose veliku šansu za dalji razvoj obje zemlje ali i sadržajniju međusobnu saradnju. Kao turističke, mediteranske države, Crna Gora i Kipar kroz razmjenu iskustava mogu obezbijediti dodatne razvojne potencijale, a u razgovoru je ocijenjeno da oblast energetike za obje zemlje takođe predstavlja važnu šansu za snažniji ekonomski napredak.

Potpredsjednik Lukšić se na Kipru sastao i sa predstavnicima dijas-pore, kao i privrednicima i počasnim konzulima Crne Gore Hristodulosom Damianouom i Kristosom Mavrelisom.

Lukšić - Štajnmajer: Podrška Njemačke na evropskom i evroatlantskom putu

24.03.2015

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić boravio je, na poziv saveznog ministra vanjskih poslova SR Njemačke Frank-Valter Štajnmajera u zvaničnoj posjeti Berlinu.

U razgovoru sa njemačkim kolegom, obostrano je ocijenjeno da je politička saradnja dvije zemlje sve intenzivnija i sadržajnija. Štajnmajer je naglasio da je Crna Gora zemlja regiona koja je najdalje napredovala na putu ka EU, te ponovio da fokus ostaje na ključnim poglavljima 23 i 24 u kojima je do sada ostvaren substancijalan napredak i izrazio uvjerenje da će u narednom periodu akcenat biti na konkretnoj implementaciji, što je u interesu i Crne Gore.

Na fonu evroatlantskih integracija, Štajnmajer je istakao podršku Njemačke kada je članstvo u NATO u pitanju, pohvaljujući dosadašnje napore na tom planu, ukazavši na potrebu nastavka sprovođenja Akcionog plana za članstvo imajući u vidu odluke samita u Kardifu.

Tokom sastanka sa savjetnikom kancelarke Merkel za spoljnu i bezbjednosnu politiku Kristofom Hojzgenom razgovarano je o daljem napretku Crne Gore ka punopravnom članstvu u NATO i, tim povodom, još jednom je prenijeta spremnost Berlina za intenziviranjem saradnje u narednom periodu.

Priština-VB6: Bolja infastrukturalna povezanost ubrzaće razvoj zemalja Zapadnog Balkana

25.03.2015

Šefovi diplomatija i ministri saobraćaja zemalja Zapadnog Balkana, kao i visoki predstavnici međunarodne zajednice poručili su sa zapadno-balkanske ministarske konferencije, održane u Prištini, da će bolja infastrukturalna povezanost ubrzati razvoj zemalja Zapadnog Balkana. Snažnije povezivanje zemalja Zapadnog Balkana jedan je od prioriteta transportne politike EU, sa ciljem izgradnje osnovne mreže koja će obuhvatiti glavne gradove i koja će se dalje razvijati kroz zajedničku posvećenost uz fokus na zajednički odabranim prioritetnim projektima, kazao je komesar Han. On je poručio da će EU kroz različite programe i finansijski pomoći dalji razvoj zapadnobalkanske inicijative za razvoj infrastrukture, te najavio podršku od milijardu eura za podršku infrastrukturnim projektima u narednom periodu.

Potpredsjednik Lukšić je kazao da je inicijativa od samog početka imala za cilj identifikovanje prioritarnih oblasti zajedničkog djelovanja koje će rezultirati boljom infastrukturalnom povezanošću i investicijama koje će ubrzati ekonomski razvoj. On je ukazao na važnost zajedničkog prevazilaženja izazova koji će stvoriti uslove i za kvalitetnije sprovođenje zajedničkih projekata u narednom periodu.

Konferencija u Prištini bila je prilika da se predstave dobre prakse iz regiona u pogledu jedinstvenih sektorskih prioriteta, pripremljenih od strane nacionalnih investicionih komiteta, a okupila je šefove diplomatija i ministre saobraćaja zemalja Zapadnog Balkana (Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova, Makedonije, Srbije i Crne Gore), kao i visoke predstavnike međunarodne zajednice.

Beč: Crna Gora preuzela predsjedavanje Forumom OEBS-a za bezbjednosnu saradnju

22.04.2015

Obraćanjem potpredsjednika Vlade i ministra vanjskih poslova i evropskih integracija Igora Lukšića na Forumu OEBS-a za bezbjednosnu saradnju (FSC) Crna Gora je zvanično preuzela predsjedavanje ovim tijelom OEBS-a u naredna četiri mjeseca. Tom prilikom, potpredsjednik Lukšić je predstavio program i prioritete crnogorskog predsjedavanja Forumom, naglasivši inkluzivnost i transparentnost procesa u pripremi programa i opredijeljenost da se nastavi u tom duhu. U kontekstu aktuelnih bezbjednosnih prijetnji i izazova u Evropi, ministar Lukšić je afirmisao opredijeljenost Crne Gore da izborom tematskih oblasti i aktivnosti Forumu tokom svog predsjedavanja, doprinese obnovi povjerenja, stabilnosti i bezbjednosti. Potpredsjednik Lukšić je ukazao i na važnost koju Crna Gora pridaje jačanju mediteranske dimenzije OEBS-a i planiranim aktivnostima u tom dijelu, koje će se realizovati i u saradnji sa Srbijom, predsjedavajućim OEBS-a. Potpredsjednik Lukšić je imao i odvojeni susret sa generalnim sekretarom OEBS-a Lambertom Zanijerom tokom kojeg je izra-

ženo obostrano zadovoljstvo kontinuiranom i plodnom saradnjom između Crne Gore i institucija OEBS-a.

Otvorena ambasada Crne Gore u Bernu i počasni konzulat Crne Gore u Cirihi

23.04.2015

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić otvorio je svečanom ceremonijom ambasadu Crne Gore u Bernu i prvi Počasni konzulat Crne Gore u Švajcarskoj Konfederaciji, sa sjedištem u Cirihi. Potpredsjednik Lukšić je izrazio uvjerenje da će ambasada, koja

je ranije funkcionisala u okviru misije u Ženevi, uz Počasni konzulat, doprinijeti dodatnom unapređenju odnosa dvije zemlje, naročito u oblasti ekonomije i kulture, kao i turizma i nauke. On je naglasio je da će poseban most povezivanja predstavljati i buduća saradnja Konzulata i Ambasade sa mnogobrojnom crnogorskom dijasporom koja živi i radi u Švajcarskoj, te da će imati ulogu u osnaživanju njihovih veza sa matičnom državom.

24

Ljubljana: Potpredsjednik Lukšić na sastanku ministara vanjskih poslova u okviru Brdo procesa

23.04.2015

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je na sastanku ministara vanjskih poslova u okviru Brdo procesa, koji je održan u Ljubljani.

U fokusu sastanka bila su pitanja vezana za dalje jačanje regionalne saradnje, sa osvrtom na konkretne projekte naročito u kontekstu Berlinskog procesa, kao i osnaživanje bezbjednosti i stabilnosti evropskog susjedstva. Na sastanku je usvojena i zajednička deklaracija kojom se snažno potvrđuje da region Zapadnog Balkana ostaje čvrsto usidren u procesu EU integracije, kojem dodatno doprinosi sadržajna i kontinuirana saradnja među državama regiona u različitim obla-

stima. Ministri vanjskih poslova zemalja regiona saglasili su se da fokus u narednom periodu prirodno ostaje na jačanju infrastrukturne povezanosti kao preduslova bržeg ekonomskog razvoja i, u tom kontekstu, razmatrali buduće korake u pravcu pune implementacije zajedničkih napora ka definisanju jedinstvene liste prioritarnih projekata koji će doprinijeti boljem i kvalitetnijem povezivanju unutar regiona, a zatim i regiona s EU.

Tješnja ekonomska saradnja i povezivanje zemalja regiona ključ ekonomskog rasta

06.05.2015

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je u Briselu na Konferenciji na visokom nivou o proširenju, koja je organizovana u okviru Dana regionalne saradnje.

„Tješnja ekonomska saradnja i čvršće povezivanje zemalja regiona najbolji je put za ubrzanje ekonomskog rasta“, naveo je potpredsjednik Lukšić. Naglasio je naročito da zemlje Zapadnog Balkana, da bi privukle strane investitore, moraju eliminisati poslovne barijere, ukinuti suvišne propise i obezbijediti da važeći propisi budu jasni i jednostavni za primjenu.

Evropski komesar za susjedsku politiku i pregovore o proširenju Johannes Han ukazao je na značaj regionalne saradnje i infrastrukturnog povezivanja za dalji ekonomski rast i napredak regiona ka članstvu u Evropskoj uniji. Govoreći o napretku pojedinačnih zemalja regiona, Komesar Han je naglasio da Crna Gora nastavlja da predvodi proces evropskih integracija na Zapadnom Balkanu i izrazio očekivanje da će naša zemlja odigrati značajnu ulogu u afirmisanju agende regionalnog povezivanja. „Povezivanje je ključni faktor ekonomskog rasta, kreiranja radnih mjesta i privlačenja novih investicija“, objasnio je.

Potpredsjednik Lukšić je izrazio zadovoljstvo dogovorom koji su premijeri i šefovi diplomatija zemalja regiona postigli u pogledu utvrđivanja mreže ključnih infrastrukturnih projekata koji će se realizovati uz podršku Evropske unije.

25

Potpredsjednik Lukšić učestvovao na sastanku Sjevernoatlantskog savjeta na nivou ministara vanjskih poslova zemalja članica NATO-a

13.05.2015

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je na sastanku Sjevernoatlantskog savjeta na nivou ministara vanjskih poslova zemalja članica NATO-a sa operativnim partnerima koji učestvuju u Misiji "Odlučna podrška" i potencijalnim operativnim partnerima.

Potpredsjednik Lukšić je pozdravio proces političke tranzicije i nastavak daljih reformi u Avganistanu, istakavši da se čak i sa postojećim izazovima, proces institucionalnih promjena nastavlja u pozitivnom smjeru.

Prije početka sastanka ministara vanjskih poslova NATO, potpredsjednik Lukšić je održao predavanje na Atlantskom Samitu za mlade na kojem je učestvovalo četrdeset delegata iz preko trideset zemalja NATO i Partnerstva za mir, kojim je predsjedavao generalni sekretar Asocijacije Atlantskog saveza (ATA) Džejson Vajsman.

Antaliya: Crna Gora u potpunosti posvećena ispunjavanju preduslova za članstvo u NATO

13.05.2015

Na marginama sastanka u Antaliyi potpredsjednik Lukšić imao je bilateralni susret sa ministarkom vanjskih poslova Estonije Kejt Pentus-Rosimanus. Tom prilikom razmijenjena su mišljenja o procesu integracije Crne Gore u EU i NATO. Ministarka Pentus-Rosimanus je istakla punu podršku Estonije politici otvorenih vrata NATO i proširenju Alijanse, te u tom smislu, ambicijama Crne Gore za dobijanje poziva za članstvo. Ona je takođe podvukla spremnost Estonije da podrži napore Crne Gore u komplementarnom procesu pridruživanja EU.

Potpredsjednik Lukšić je, takođe, imao bilateralni sastanak sa ministrom vanjskih poslova Bugarske Danijelom Mitovim sa kojim je razmijenio mišljenja o aktuelnoj situaciji u regionu i o procesima evropske i evroatlantske integracije. Mitov je ponovio punu podršku njegove zemlje integraciji Crne Gore u NATO i EU i istakao uvjerenje da će odluka Alijanse u decembru biti pozitivna za Crnu Goru.

Na sastanku sa ministarkom vanjskih poslova Gruzije Tamarom Beručašvili istaknuta je zajednička spremnost za jačanje bilateralne saradnje i razmjene iskustva u procesu integracija.

U razgovoru sa ministrom vanjskih poslova Holandije Bertom Kundersom, potpredsjednik Lukšić je ponovio posvećenost

Crne Gore članstvu u NATO kao i nastavku daljih reformi u četiri ključne oblasti. Ministar Kunders je istakao spremnost Holandije da pomogne Crnoj Gori u procesu evroatlantske integracije, te u tom smislu izrazio spremnost da posjeti Crnu Goru.

U razgovoru sa pomoćnikom državnog sekretara SAD-a Viktorijom Nuland razmijenjena su mišljenja o aktuelnim reformama u Crnoj Gori, posebno u oblasti evroatlantskih integracija.

Brisel: Potpredsjednik Lukšić učestvovao na 125. Ministarskoj sjednici Komiteta ministara Savjeta Evrope

19.05.2015

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je na 125. Ministarskoj sjednici Komiteta ministara Savjeta Evrope, koja je održana u Briselu.

Ključna tema sjednice bila je "Podijeljene odgovornosti za demokratsku bezbjednost u Evropi", u okviru koje su razmatrana pitanja borbe protiv nasilnog ekstremizma i radikalizacije koja vodi ka terorizmu, kao i uloga Savjeta Evrope u odgovoru na trenutnu krizu i konflikte u Evropi i doprinos SE demokratskoj bezbjednosti u Ukrajini. Takođe, generalni sekretar Savjeta Evrope Torbjorn Jagland prezentirao je drugi Izveštaj o stanju demokratije, ljudskih prava i vladavine prava u Evropi.

Potpredsjednik Lukšić je u svom izlaganju, na temu borbe protiv nasilnog ekstremizma i radikalizacije koja vodi ka terorizmu,

iskazao podršku Crne Gore aktivnostima Savjeta Evrope i istakao ključne aktivnosti koje Crna Gora preduzima po tom pitanju. Naglasio je značaj koherentnog i sveobuhvatnog pristupa i aktivnosti na svim nivoima, kao i značaj nacionalnog vlasništva, te neophodnost zajedničkog i fokusiranog djelovanja na prevenciji svih oblika ekstremizma i radikalizma.

Tirana: Potpredsjednik Lukšić učestvovao na sastanku ministara vanjskih poslova zemalja učesnica Procesu saradnje u Jugoistočnoj Evropi (SEECP)

22.05.2015

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je na sastanku ministara vanjskih poslova zemalja učesnica Procesu saradnje u Jugoistočnoj Evropi (SEECP) koji se, u okviru albanskog predsjedavanja inicijativom, održao u Tirani.

U fokusu sastanka bila su aktuelna kretanja u regionu Jugoistočne Evrope i uloga SEECP-a u jačanju regionalne saradnje, kao preduslova evropske integracije zemalja učesnica inicijative.

Potpredsjednik Lukšić je kazao da Crna Gora ima jasnu viziju budućnosti kao odgovorni partner regiona i dio demokratske i moderne Evrope. Istakao je posvećenost naše zemlje da konkretno doprinese konstruktivnom dijalogu i unaprijeđivanju projektno-orjentisane saradnje koja bi bila od višestruke koristi svim zemljama Jugoistočne Evrope za razvoj institucionalnih kapaciteta i sveukupnu reformu društva zasnovanog na zajedničkim evropskim i evroatlantskim vrijednostima.

Na marginama sastanka, potpredsjednik Lukšić imao je više bilateralnih susreta sa kolegama iz regiona sa kojima je razmijenio mišljenja o regionalnim dešavanjima i evropskim i evroatlantskim procesima. Sa albanskim šefom diplomatije Ditmirom Bušatijem potpisao je Sporazum o saradnji u kontekstu pristupanja Evropskoj uniji između Vlade Crne Gore i Savjeta ministara Republike Albanije, kojim dvije zemlje izražavaju na-

mjeru da razvijaju redovni politički dijalog u cilju unaprijeđenja saradnje u integracionom procesu i afirmacije evropskih vrijednosti u bilateralnoj i regionalnoj saradnji.

Potpredsjednik Lukšić učestvovao je i na radnom ručku ministara Zapadnog Balkana, koji je održan uoči sastanka šefova diplomatija, na kome je podržana Zajednička Deklaracija o saradnji mladih, koja ima za cilj podsticanje uloge i mobilnosti mladih u interesu njihove bolje i veće perspektive i doprinosu konstruktivnim procesima u regionu Jugoistočne Evrope.

Potpredsjednik Lukšić učestvovao na Samitu predsjednika država i vlada zemalja učesnica Procesa saradnje u Jugoistočnoj Evropi

26.05.2015

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je u Tirani, na Samitu predsjednika država i vlada zemalja učesnica Procesa saradnje u Jugoistočnoj Evropi.

U fokusu sastanka bila su aktuelna dešavanja u regionu Jugoistočne Evrope i evropska perspektiva zemalja učesnica SEECIP. Usvajanjem Tiranske Deklaracije, kojom se promovirše zajednički interes za promovisanje demokratije, vladavine prava, mira i bezbjednosti, učesnici su potvrdili značaj unaprijeđenog djelovanja na planu jačanja regionalne saradnje i dobrosusjedskih odnosa u ostvarivanju zajedničkih integrativnih ciljeva, u prvom redu kroz projektno-orientisanu saradnju. Na tim linijama, ohrabrena je saradnja Zapadno-balkanske šestorske u definisanju i implementaciji projekata u oblastima od zajedničkog strateškog značaja.

Potpredsjednik Lukšić je kazao da Crna Gora, na linijama svojih vanjsko-političkih aspiracija posvećenih regionalnoj saradnji, dobrosusjedskim odnosima i konstruktivnom dijalogu između zemalja Jugoistočne Evrope, regionalnu povezanost i integraciju vidi kao najbolju preporuku za ekonomski progres i sveukupni razvoj zemalja na putu članstva u EU. On je podsjetio na važnost saradnje kroz projektnu aktivnost, koja će zajedničke političke ciljeve pretočiti u opipljive dokaze napretka zemalja regiona u pravcu izgradnje stabilnog i ka budućnosti orjentisanog dijela Evrope. Na tim linijama, potpredsjednik Lukšić je izrazio očeki-

vanja da će zemlje Zapadnog Balkana konkretizovati projektnu saradnju u oblastima od zajedničkog interesa, poput infrastrukturnih projekata u transportu i energetici, kao i u oblasti kulturne baštine, saradnje i mobilnosti mladih i time stvoriti uslove za individualni i zajednički oporavak regiona i njegovu integrativnu perspektivu. On je istakao poseban interes Crne Gore za ostvarivanje jednake distribucije i rotacije rukovodećih pozicija u regionalnim organizacijama i inicijativama.

Pariz: Crna Gora ključni partner u regionu

02.06.2015

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić sastao se u Parizu sa državnim sekretarom za evropske poslove u Ministarstvu vanjskih poslova i međunarodnog razvoja Francuske, Arleмом Dezirom.

“Crna Gora je ključni partner u regionu”, kazao Dezir, te istakao konstruktivnu ulogu Crne Gore i njen doprinos unapređenju dobrosusjedskih odnosa i ukupnoj stabilnosti Zapadnog Balkana.

Državni sekretar Dezir je pozdravio postignute rezultate Crne Gore u reformskim aktivnostima u domenu evropskih integracija, s akcentom na implementaciji poglavlja 23 i 24, i prenio spremnost Francuske da nastavi sa pružanjem podrške u pregovaračkom procesu. On je naglasio značaj daljeg procesa evro-atlantskih integracija Crne Gore, te pozdravio ostvareni napredak, istakavši da je pitanje stabilnosti ključno u Evropi.

Ohrid: Potpredsjednik Lukšić učestvovao na sastanku ministara vanjskih poslova zemalja članica Centralno-evropske inicijative (CEI)

15.06.2015

Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić učestvovao je u Ohridu na sastanku ministara vanjskih poslova zemalja članica Centralno-evropske inicijative (CEI).

Na sastanku je razmatrana i pozdravljena uloga CEI, kao “mosta među makro-regionima”, u kontekstu unapređenja regionalne saradnje i evropskih integracija zemalja članica, u svijetlu 26-godišnjice postojanja Inicijative. Bilo je riječi o aktuelnim političkim kretanjima u regionu Centralne i Jugoistočne Evrope i konkretnoj projektnoj saradnji, posebno u domenu infrastrukturnih projekata u oblasti transporta i energetike u regionu Zapadnog Balkana, kroz podršku aktivnostima Zapadno-Balkanske šestorke i uspostavljanju Fonda za Zapadni Balkan u Tirani. Istaknuta je važnost širenja kontakata sa EU i uspostavljanja sinergije sa regionalnim organizacijama poput JJI, BSEC i RCC, učešća u makro-regionalnim strategijama Evropske unije poput onih za dunavski i jadransko-jonski region i nastavak saradnje sa EBRD-om.

Na tim linijama, usvojen je i „Communiqué”, u kome je pozitiv-

no ocijenjen politički razvoj, posebno na planu pridruživanja EU jedne grupe zemalja među kojima je i Crna Gora. U tom smislu, pozdravljen je progres koji je naša zemlja ostvarila u procesu pristupanja i pružena podrška da istom dinamikom nastavi dalje reforme.

Potpredsjednik Lukšić je ukazao na zalaganje Crne Gore da Zapadni Balkan u cjelini, kroz izgradnju demokratskog, tržišno-orientisanog i prosperitetnog društva, njegovanjem dobrosusjedskih odnosa i zajedničkim projektno-orientisanim aktivnostima, postane faktor snaženja evropske stabilnosti i jasnije evropske budućnosti za sve zemlje članice CEI koje još uvijek nisu u Evropskoj uniji.

Potpredsjednik Lukšić je učestvovao na radnom doručku šefova diplomatija Zapadno-balkanske šestorke na kome su razmjenjena mišljenja o pripremama za predstojeći Samit u Beču i, na linijama saradnje zemalja na jačanju bezbjednosti regiona i ekonomskog rasta i razvoja, usvojena je Zajednička Izjava o povezivanju i migracijama. Takođe, bilo je riječi o finalizaciji procesa osnivanja Fonda za Zapadni Balkan koji bi u najskorijem periodu trebalo da se i formalno osnuje i postane operativan.

Potpredsjednik Marković u Bratislavi: Nepodijeljena podrška Slovačke crnogorskim evroatlantskim aspiracijama

19.05.2015

Republika Slovačka nastaviće snažno da podržava Crnu Goru u procesu ostvarivanja njenih spoljnopolitičkih prioriteta - članstva u NATO i EU - osnovna je poruka iz razgovora potpredsjednika Vlade i šefa Biroa za operativnu koordinaciju i usklađivanje aktivnosti obavještajno-bezbjednosnog sektora Duška Markovića sa potpredsjednikom Vlade Republike Slovačke i ministrom unutrašnjih poslova i koordinatorom službi bezbjednosti Robertom Kalinjakom, tokom posjete Markovića Bratislavi. Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih i evropskih poslova Miroslav Lajčak je pohvalio značajan napredak Crne Gore u oblasti integracija u EU i NATO i iskazao nepodijeljenu podršku crnogorskim evroatlantskim aspiracijama, kao i očekivanje da će do kraja ove godine Crna Gora dobiti poziv za članstvo u Alijansi.

Potpredsjednik Marković se susreo i sa koordinatorom službi bezbjednosti Robertom Kalinjakom kojem je zahvalio na snažnom partnerstvu i podršci crnogorskom Ministarstvu unutrašnjih poslova u ukupnom razvoju kapaciteta, sa naglaskom na nedavnu donaciju vozila Upravi policije. Kalinjak je najavio skoro drugu tranšu donacije, što će biti prilika za njegovu posjetu

Crnoj Gori, kada će se razgovarati i o jačanju policijske diplomatije između dvije zemlje.

Potpredsjednik Marković je imao sastanak i sa Tibor Gašparovim, predsjednikom Policijskog zbora. Sastanak je rezultirao konkretnim dogovorom o podršci slovačke policije crnogorskim kolegama u razmjeni iskustava i praksi u oblasti borbe protiv najtežih vidova kriminala.

Potpredsjednik Marković u Prištini: Afirmacija dijaloga na najvišem nivou dodatno će oplemeniti saradnju između dvije države

29.05.2015

Crna Gora će nastaviti snažno da podržava Kosovo u njegovim regionalnim i međunarodnim inicijativama - poručio je potpredsjednik Vlade Duško Marković u razgovoru sa kosovskim zvaničnicima, u okviru njegove zvanične posjete Prištini. Tokom susreta potpredsjednika Markovića i premijera Kosova Ise Mustafe, sagovornici su izrazili zadovoljstvo uspostavljenom saradnjom dviju država koja predstavlja primjer dobrosusjedskih i prijateljskih odnosa. Ovu saradnju u budućnosti treba još više intenzivirati regionalnim i ekonomskim povezivanjem, naročito kada je riječ o infrastrukturnim projektima - konstatovano je u razgovorima. Sagovornici su posvetili značajnu pažnju i mogućnosti skorog zatvaranja pitanja razgraničenja država potpisivanjem bilateralnog Sporazuma o granici. Premijer Mustafa je iskazao interes za skoro rješavanje tog pitanja, koje je jednako bitno za Kosovo i za Crnu Goru. Potpredsjednik Marković se susreo i sa predsjednikom Skupštine Kosova Kadrijem Veseljićem, koji je iskazao interes za učvršćivanje položaja crnogorske zajednice na Kosovu, podržavajući kosovsku namjeru da se pitanje ustavnog priznanja crnogorske nacionalne manjine uskoro zaključi.

Povod Markovićeve posjete Prištini bio je učešće na panelu "Politika i tolerancija", koji je održan u okviru Međunarodne međuvjerske konferencije u Prištini. "Trebalo bi promovirati nepokolebljivu privrženost slobodi izražavanja, temeljnim pravima, pluralizmu, demokratiji, toleranciji i vladavini prava, koji su temelj evropske demokratije. Poštovanje temeljnih prava je ključno u borbi protiv terorizma, a zajednički rad mora se zasnivati na pravilnoj ravnoteži između bezbjednosti i temeljnih prava" - bila je ključna poruka Markovićevo obraćanja.

Potpredsjednik Lazović predvodio delegaciju Crne Gore na Evroazijskom ekonomskom forumu u Istanbulu

08.04.2015.

Delegacija Vlade koju je predvodio potpredsjednik Vujica Lazović učestvovala je na 18. Evroazijskom ekonomskom samitu, koji se u organizaciji Marmara fondacije održao u Istanbulu. Govoreći na temu digitalne ekonomije, potpredsjednik Lazović je ukazao na izazove sa kojima se savremene zemlje suočavaju, kao i na velike potencijale koje zemlje u razvoju imaju u tom procesu, ukoliko svoj razvoj usklade sa tehnološkim promjenama. U tom kontekstu, potpredsjednik je podsjetio na efekte Me. Domena - virtuelnog proizvoda od koga je Crna Gora u proteklih 6 godina ostvarila prihod od preko 15 miliona eura.

Ministri Lazović i Harito potpisali u Skadru sporazum o saradnji između vlada Crne Gore i Albanije u oblasti informaciono-komunikacionih tehnologija

17.04.2015

Potpredsjednik Vlade Crne Gore i ministar za informaciono društvo i telekomunikacije, Vujica Lazović i ministarka za inovacije i javnu upravu u Vladi Albanije Milena Harito potpisali su u 17. aprila 2015. godine u Skadru Sporazum o saradnji Vlade Crne Gore i Vlade Republike Albanije u oblasti informaciono-komunikacionih tehnologija.

„Potpisivanjem Sporazum o saradnji Vlade Crne Gore i Vlade Republike Albanije u oblasti informaciono-komunikacionih tehnologija potvrđujemo maksimalnu spremnost da u kontinuitetu, a naročito u oblasti informacionog društva i telekomunikacija, prijateljstvo naših zemalja učvršćujemo na

zajedničkom putu evropskih integracija“, rekao je Lazović. Potpredsjednik Lazović je prisustvovao i ceremoniji svečanog otvaranja prvog digitalnog muzeja u Albaniji u okviru projekta „Promocija povezivanja širokopojasnim internetom graničnih oblasti planine Prokletije“, koji se realizuje u okviru IPA programa prekogranične saradnje Crne Gore i Albanije.

„U ovom procesu država igra ključnu ulogu, jer treba da obezbijedi neophodnu infrastrukturu osnovu kroz broadband, e-servise, digitalno obrazovanje i naučno-tehnološke parkove“ - rekao je Lazović. Na forumu je crnogorska delegacija, kroz dijalog sa potencijalnim investitorima, predstavila ekonomske i investicione potencijale naše zemlje, sa fokusom na projekte iz turizma, energetike i poljoprivrede. Poseban poziv upućen je turskim kompanijama u oblasti tekstilne industrije da pokrenu biznis u gradovima na sjeveru Crne Gore, koristeći mehanizam biznis zona i drugih podsticajnih mjera.

Potpredsjednik Lazović na otvaranju Expo Milano 2015: Crnogorski paviljon prilika da Crnu Goru na pravi način predstavimo svijetu

01.05.2015

Na otvaranju najveće svjetske univerzalne izložbe Expo Milano 2015, na temu "Hraniti planetu. Energija za život" u ime Vlade Crne Gore prisustvovao je potpredsjednik Vlade i ministar za informaciono društvo i telekomunikacije Vujica Lazović.

Potpredsjednik Lazović je ocijenio da će crnogorski paviljon na Expou biti idealno mjesto za predstavljanje naših investicionih i turističkih potencijala, sa kojima će se u šestomjesečnom periodu upoznati milioni posjetilaca. „Expo je prilika da pokažemo odgovornost i iskoristimo priliku koja nam se ukazala, kako bismo Crnu Goru na pravi način predstavili svijetu“, istakao je potpredsjednik Lazović.

Tokom dosadašnjeg dijela, crnogorski paviljon privlači pažnju brojnih posjetilaca i zvaničnika drugih zemalja, naročito onih koji će se sa Crnom Gorom predstaviti u okviru Biomediteranskog klastera. Paviljon je dizajnerski omišljen na način da reprezentuje tipične elemente identiteta, koji reflektuju specifičnosti crnogorskog regiona.

Na izložbi se predstavlja 147 zemalja svijeta, u periodu od 1.maja do 31.oktobra, a očekuje se oko 20 miliona posjetilaca.

Peto zasjedanje mješovite komisije Crne Gore i NR Kine - značajna uloga Crne Gore u budućoj ekspanziji kineskih investicija na tržište Centralne i Istočne Evrope

07.06.2015

U Ningbou u NR Kini održano je Peto zasjedanje Mješovite komisije za ekonomsku i trgovinsku saradnju Crne Gore i Kine, na kojem su crnogorske strane učestvovali prof.dr Vujica Lazović i ministar saobraćaja i pomorstva Ivan Brajović sa delegacijom. Tema zasjedanja su bile presjek ekonomsko-trgovinske saradnje između Crne Gore i NR Kine i potencijali za njeno unapređenje.

Potpredsjednik Lazović je upoznao predstavnike kineske Vlade u Mješovitoj komisiji sa projektima koji su realizovani između dva zasjedanja. Obje strane su izrazile zadovoljstvo dosadašnjom saradnjom i konstatovala napredak u ekonomskim i trgovinskim odnosima između dvije zemlje. To se prvenstveno odnosi na projekat prioritetne dionice autoputa Bar- Boljare koji će biti kreditiran i izgrađen uz podršku kineske države i čija je izgradnja započeta, nabavku četiri broda iz Kine koja su već stavljena u funkciju, interesovanje kineskih ICT kompanija koje su otvorile svoja predstavništva u Crnoj Gori i niz obuka i seminara koje je kineska Vlada finansirala i organizovala za desetine crnogorskih službenika u različitim oblastima. Trgovinska razmjena bilježi napredak od 2010. godine, kako u uvozu kineskih, tako i u

izvozu crnogorskih proizvoda na kinesko tržište. Kineska strana je podržala predlog o nastavku buduće ekonomske i trgovinske saradnje, cijeneći geostrateški položaj Crne Gore i njegov značaj za tržište Centralne i Istočne Evrope. Konstatovano je da su mogućnosti za plasiranje crnogorskih proizvoda na kinesko tržište velike.

Potpredsjednik Lazović u Briselu: Budućnost Crne Gore je u jedinstvenom digitalnom tržištu Evrope

15.07.2015

Crna Gora je dostigla visok nivo usaglašenosti sa pravnom tekovinom EU iz oblasti informacionog društva, a njegov dalji razvoj omogućice joj da nakon pristupanja zauzme svoje mjesto na jedinstvenom digitalnom tržištu Evrope - zaključeno je na sastanku potpredsjednika Vlade i ministra za informaciono društvo i telekomunikacije Vujice Lazovića sa potpredsjednikom Evropske komisije za jedinstveno digitalno tržište Andrusom Anspom u Briselu.

Tokom jednodnevne službene posjete Briselu, potpredsjednik Lazović se susreo i sa komesarom za digitalnu ekonomiju i društvo Ginterom Etingerom i direktoricom za digitalna poslovna rješenja u Evropskoj komisiji Gertrudom Ingešad.

Naglašavajući punu kompatibilnost razvoja informacionog društva u Crnoj Gori sa zemljama Evropske unije, komesar Etinger je izrazio uvjerenje da digitalna politika može postati prva oblast u kojoj će Crna Gora zadovoljiti standarde za članstvo u Evropskoj uniji. U tom smislu, komesar je pozdravio napredak koji je Crna Gora ostvarila u razvoju informacionog društva i naglasio

spremnost Evropske komisije da pruži punu podršku u realizaciji preostalih obaveza iz pregovaračkog procesa za poglavlje 10, kao i nastojanju Crne Gore da dostigne standarde jedinstvenog digitalnog tržišta EU.

Na sastanku sa direktoricom za digitalna poslovna rješenja u EK Gertrudom Ingešad, izraženo je interesovanje Crne Gore da pristupi programu EU „Interoperabilna rješenja za evropske javne administracije (ISA)“. Učešćem u tom programu, Crna Gora će imati pristup fondovima EU za razvoj informatičkih rješenja koja će značajno unaprijediti kvalitet, brzinu i efikasnost pružanja javnih usluga.

Finansijske usluge

Opšta politika Evropske unije o finansijskim uslugama definisana je u dijelu pravne tekovine EU kroz 9. poglavlje Finansijske usluge i ima za cilj obezbjeđivanje stabilnih, sigurnih i efikasnih finansijskih tržišta u Evropskoj uniji.

Propisi iz 9. poglavlja Finansijske usluge usmjereni su na obezbjeđivanje ujednačenog i koherentnog odnosa između politika koje uređuju funkcionisanje finansijskih tržišta različitih podoblasti ovog poglavlja, i to:

1. Bankarstvo i finansijski konglomerati
2. Osiguranje i penzijsko osiguranje pod pokroviteljstvom poslodavca
3. Tržišta hartija od vrijednosti i investicione usluge
4. Infrastruktura finansijskih tržišta.

Stoga će i puno usklađivanje s propisima EU u oblasti finansijskih usluga kao i dosljedno sprovođenje crnogorskih propisa u oblasti bankarstva, osiguranja, infrastrukture finansijskog tržišta kao i tržišta hartija od vrijednosti i investicionih usluga obezbijediti viši stepen stabilnosti finansijskog sistema u Crnoj Gori.

Stabilnost finansijskih tržišta je, naročito nakon finansijske krize iz 2008. godine, postala prioritet Evropske unije, a za njeno očuvanje preduzimaju se aktivnosti na dva nivoa: unapređivanje propisa koji uređuju finansijski sektor EU i jačanje nadzora finansijskog sektora.

Najveći izazov za Crnu Goru za napredovanje u ovom poglavlju leži upravo u činjenici da se zakonodavstvo EU koje uređuje funkcionisanje finansijskih tržišta velikom brzinom usavršava i mijenja, a institucije zadužene za regulaciju i nadzor finansijskog tržišta svakodnevno unapređuju svoje ekspertske, tehničke i informatičke kapacitete kako bi bile korak naprijed u odnosu na pružaoce finansijskih usluga čiji rad kontrolišu.

Kako bi obezbijedila efikasniji nadzor finansijskih tržišta, Evropska komisija je 2009. inicirala promjene u postojećoj nadzornoj arhitekturi, uspostavljajući Evropski sistem finansijskih supervizora koji obuhvata tri nadzorna tijela: Evropski nadzorni organ za bankarstvo, Evropski nadzorni organ za nadzor

Zorka Kordić

tržišta hartija od vrijednosti i Evropski nadzorni organ za osiguranje i penzijsko osiguranje pod pokroviteljstvom poslodavca.

Ekvivalenti pomenutim institucijama u Crnoj Gori su: Centralna banka Crne Gore – zadužena za uređenje i nadzor pružanja usluga u oblasti bankarstva; Komisija za hartije od vrijednosti – zadužena za uređenje i nadzor tržišta hartija od vrijednosti i infrastrukture finansijskih tržišta; Agencija za nadzor osiguranja – zadužena za uređenje i nadzor pružanja usluga u oblasti osiguranja. Septembra 2010. osnovan je Savjet za finansijsku stabilnost kao konsultativno tijelo za finansijsku stabilnost i poboljšanje okvira za saradnju između pomenute tri regulatorne institucije. Postojeći institucionalni okvir u Crnoj Gori je Evropska komisija ocijenila zadovoljavajućim, ali je svakako potrebno njegovo dalje unapređenje u skladu s posljednjim kretanjima u evropskim politikama finansijskih usluga na jedinstvenom tržištu EU. Potrebno je u kontinuitetu jačati tehničku ekspertizu ovih institucija, supervizorski i IT sistem u cilju obezbjeđivanja pouzdanog prudencijalnog nadzora, između ostalog blisku saradnju s relevantnim regulatornim tijelima iz EU i Regiona.

Po pristupanju EU, pomenute crnogorske regulatorne i supervizorske institucije će učestvovati u pripremi propisa koji uređuju jedinstveno finansijsko tržište EU. Na taj način ćemo biti aktivni učesnik evropskog institucionalnog mehanizma i doprinosti očuvanju finansijske stabilnosti EU.

U oblasti bankarstva, fokus je na zadovoljavanju zahtjeva koji se odnose na osnovni kapital koje banke moraju izdvojiti kako bi bile u mogućnosti da odgovore na potencijalne finansijske i operativne rizike. Pored strožijih prudencijalnih zahtjeva za banke, pažnja se posvećuje i unaprijeđenoj šemi zaštite depozita i pravilima za upravljanje bankama u stečaju. Crna Gora će donijeti niz zakona usmjerenih na snaženje regulatornog i nadzornog okvira poslovanja banaka, i to: Zakon o bankama, Zakon o dodatnom nadzoru finansijskih konglomerata, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o stečaju i likvidaciji banaka i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti depozita.

Trenutno u Crnoj Gori posluje 12 banaka i 5 mikrokreditnih finansijskih institucija, a za sada nije ispoljeno interesovanje za osnivanje kreditnih unija, niti za obavljanje kreditno-garantnih poslova. Iako crnogorsko bankarstvo zbog malog tržišta za sada ne poznaje finansijske konglomerate, potrebno je svakako donijeti mjere za njihov nadzor jer tu obavezu nameću propisi EU. U Crnoj Gori je šema garantovanih depozita spovedena na način da visina garantovanog depozita iznosi 50.000 €. po jednom deponetu u jednoj banci, dok je u Evropskoj uniji taj iznos 100.000 €, ka kojem će se postepeno ići do pristupanja EU.

Nakon finansijske krize u EU posebno se ukazala potreba za razbijanjem negativnih efekata uvezanosti banaka i vlada država članicama koje su državnim novcem finansirale njihovo spašavanje. Kao rezultat tih napora, 2013. godine su uspostavljeni osnovni Bankovne unije koja podrazumijeva jedinstveni nadzorni mehanizam za sve banke koji sprovodi Evropska centralna banka. Pored jedinstvenog nadzornog mehanizma, novom direktivom o spašavanju i sanaciji banaka dogovoreno je i uspostavljanje nove institucije koja

bi imala nadležnosti rane intervencije u slučaju krize banaka, kao obavezu plaćanja doprinosa banaka posebnom fondu – Evropskom fondu za sanaciju banaka. Bankovna unija se primjenjuje na države članice eurozone, dok ostale države članice EU mogu pristupiti, ukoliko žele.

U oblasti osiguranja i penzijskog osiguranja pod pokroviteljstvom poslodavca, pred Crnom Gorom su izazovi transponovanja i primjene direktiva Solventnost II i tzv. IORP direktive o penzijskom osiguranju pod pokroviteljstvom poslodavca.

Direktiva Solventnost II propisuje uslove za poslovanje i licenciranje društava za osiguranje na jedinstvenom tržištu osiguranja EU, ali mnoge države članice nijesu još započele njenu adekvatnu primjenu, što Crnu Goru ostavlja bez mnogo primjera dobre uporedne prakse. Evropsko zakonodavstvo predviđa postojanje široke palete različitih vrsta osiguranja i obezbjeđuje da odštetni zahtjevi budu dosta visoki i da se efikasno naplaćuju od osiguravajućih društava. Transponovanje ove direktive Crna Gora će ostvariti u dvije faze: 1. usaglašavanjem s nedostajućim odredbama iz oblasti Solventnost I i donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju u IV kvartalu 2015. s primjenom

dijela odredaba od dana pristupanja EU i 2. postupnim prelaskom na Solventnost II donošenjem potpuno novog Zakona o osiguranju u IV kvartalu 2018.

IORP direktiva se odnosi na aktivnosti i nadzor institucija za penzijsko osiguranje pod pokroviteljstvom poslodavca i daje detaljne smjernice o regulaciji penzionih programa pod pokroviteljstvom poslodavca, a ima za cilj da garantuje slobodu pružanja usluga penzijskog osiguranja čiji je pokrovitelj poslodavac širom Evrope i slobodno kretanje kapitala u ovom sektoru. Penzioni programi pod pokroviteljstvom poslodavca su rasprostranjeni u većini zemalja članica Evropske unije i formiraju II stub penzionog modela ovih zemalja. Princip obezbjeđivanja ove vrste penzijskog osiguranja podrazumijeva da država nametne poslodavcu obavezu uplaćivanja sredstava u tzv. fond za zapošljene i to od bruto plate zapošljenog, čime se elimiše problem neplaćanja doprinosa. Predviđeno je da primjenu ove direktive Crna Gora obezbijedi izmjenama i dopunama Zakona o dobrovoljnom penzijskom osiguranju do kraja 2018. godine.

U oblastima tržišta hartija od vrijednosti i investicionih usluga, kao i infrastrukture finansijskih tržišta, Crna Gora će do kraja 2015.

godine donijeti novi Zakon o tržištu kapitala kojim će biti transponovani svi najznačajniji elementi pravne tekovine EU iz pomenutih oblasti. Oni uključuju: zahtjeve pravne tekovine o konačnosti poravnanja u platnim sistemima i sistemima poravnanja hartija od vrijednosti, zahtjeve o drugim ugovornim stranama (CCP) i trgovinskim repozitorijumima (iako nema takve infrastrukture u Crnoj Gori, obaveza kliringa ugovora o OTC-derivatima i obaveze izvještavanja relevantne su za finansijske institucije kao što su kreditne institucije, investicioni fondovi i društva za osiguranje). Takođe, uključuju direktivu o tržištima finansijskih instrumenata, direktivu o prospektu, direktivu o zloupotrebi tržišta i direktivu o sistemima naknada štete za investitore.

Kad su u pitanju posljednje tendencije u oblasti tržišta kapitala u EU, Evropska komisija je početkom 2015. lansirala projekat unije tržišta kapitala s namjerom da stvori integriranija tržišta kapitala u svih 28 država članica EU posredstvom smanjenja fragmentisanosti finansijskih tržišta, diversifikacije izvora finansiranja, snaženja prekograničnih tokova kapitala i poboljšanja uslova za finansiranje preduzeća, posebno za dostupnost sredstava malim i srednjim preduzećima. CMU čini okosnicu Junkerovog Investicijskog plana za EU, najavljenog novembra 2014. prilikom konstituisanja nove Evropske komisije i trebalo bi da u budućnosti pomjeri granice jedinstvenog unutrašnjeg tržišta EU.

Uopšteno govoreći, u svim navedenim oblastima akcenat je na prekograničnom pružanju svih vrsta finansijskih usluga i zato Crna Gora ima obavezu da do pristupanja EU obezbijedi njihovo nesmetano funkcionisanje na svojoj teritoriji kao dijelu jedinstvenog tržišta EU. Usklađivanje s pravnom tekovinom EU za 9. poglavlje imaće pozitivne efekte za preduzetnike, ulagače i generalno sve učesnike na finansijskom tržištu. Ponuda novih vrsta usluga povećaće konkurenciju i inovativnost, posebno kada je riječ o ponudi osiguravajućih društava i banaka. Posebna pažnja biće posvećena osiguranju zaštite potrošača i njihovog informisanja o uslugama koje pružaju finansijske institucije, počevši od kredita, osiguranja ili ulaganja na tržištima hartija od vrijednosti i investicionih usluga.

Crna Gora je pregovore u ovom poglavlju otvorila na međuvladinoj konferenciji održanoj 22. juna 2015. u Luksemburgu i do kraja pregovora će, kroz ispunjavanje obaveza zacrtanih u svojoj pregovaračkoj poziciji, biti spremna da na adekvatan način sprovodi pravnu tekovinu 9. poglavlja u svim njegovim podoblastima.

Zorka Kordić
sekretar radne grupe

Dorđe Janković

Poglavlje 16.

Porezi

”

Zakonodavstvo Unije u području administrativne saradnje i uzajamne pomoći između poreskih i carinskih tijela zemalja članica nudi rješenja u vezi razmjene informacija, kako bi se, s jedne strane, onemogućilo nezakonito i zakonito izbjegavanje plaćanja poreza, a s druge, omogućilo prikupljanje podataka o poreskim subjektima, kako automatizmom, tako i na zahtjev

”

Svaka država članica EU odgovorna je za upravljanje vlastitom poreskom politikom, koja je temeljno obilježje nacionalnog suvereniteta. U oblasti poreza i dalje se primjenjuje konsenzualno odlučivanje među državama članicama. Ipak, postoje neka zajednička pravila koja, u duhu nenarušavanja tržišne utakmice, propisuju minimalne poreske stope (PDV, akcize).

Poglavlje Porezi podijeljeno je na četiri potpoglavlja: indirektno oporezivanje; direktno oporezivanje; administrativna saradnja i uzajamna pomoć; operativni kapaciteti i kompjuterizacija.

Pravna tekovina EU u dijelu o indirektnom oporezivanju se, prije svega, odnosi na usklađeno zakonodavstvo u području poreza na dodatu vrijednost i akciza. Minimalna stopa PDV-a u EU iznosi 15% i važi za većinu roba i usluga. Razlike postoje među pojedinim državama članicama i kreću se od 17% u Luksemburgu, do 27% u Mađarskoj. U oblasti akciza, pravna tekovina obuhvata usklađeno zakonodavstvo o energentima, duvanskim proizvodima i alkoholnim pićima. U području direktnih poreza, pravna tekovina obrađuje određene aspekte poreza na dobit i poreza na povećanje kapitala. Cilj je izbjeći narušavanje prekograničnih ekonomskih aktivnosti između preduzeća unutar Unije. Zakonodavstvo Unije u području administrativne saradnje i uzajamne pomoći između poreskih i carinskih tijela zemalja članica nudi rješenja u vezi razmjene informacija, kako bi se, s jedne strane, onemogućilo nezakonito i zakonito izbjegavanje plaćanja poreza, a s druge,

omogućilo prikupljanje podataka o poreskim subjektima, kako automatizmom, tako i na zahtjev.

Tok pregovora u poglavlju – Porezi

Crna Gora je 23. X 2013. dobila kompletan Izvještaj sa skrininga za ovo poglavlje u kojem je iznesena opšta ocjena zadovoljavajuće usklađenosti domaćeg zakonodavstva s pravnom tekovinom EU. Litvansko Predsjedništvo je 17. X 2013. uputilo Crnoj Gori poziv za dostavljanje Pregovaračke pozicije. Vlada je 12. VI 2014. usvojila Pregovaračku poziciju za Poreze i dan kasnije je zvanično uputila EK. Crna Gora u daljem toku pregovora treba da nastavi s usklađivanjem nacionalnog zakonodavstva s relevantnim EU propisima, da se fokusira na dodatno jačanje administrativnih kapaciteta i da osnuje Centralnu kancelariju za vezu i Centralnu kancelariju za akcize. Kada je u pitanju kompjuterizacija, imperativ je uspostavljanje neophodnih IT sistema za razmjenu informacija s državama članicama EU, što će, u finansijskom smislu biti i naš najveći izazov.

Značaj pregovora u poglavlju – Porezi

Koristi od pristupanja EU, kada je u pitanju ovo poglavlje, imaće sve sfere društva. Crna Gora će biti u obavezi da uskladi svoje zakonodavstvo u oblasti razmjene poreskih informacija s nadležnim institucijama EU, što će doprinijeti efikasnijoj kontroli naplate i smanjenju izbjegavanja

plaćanja i utaje poreza i dovesti do značajnog povećanja budžetskih prihoda i smanjenja nezaposlenosti. Crnogorski građani moći će da se zapošljavaju u drugim zemljama članicama EU, pri čemu će uživati iste poreske olakšice koje ima i matični radnik. Budući da je, prema propisima EU, bolnička i medicinska njega oslobođena od plaćanja PDV-a za građane EU, crnogorski građani će od dana pristupanja moći da se liječe u EU po nižim cijenama. Jedna od prednosti je i činjenica da nakon pristupanja Crne Gore EU, crnogorski državljanin više neće biti u obavezi plaćanja PDV-a na polovni automobil uvezen iz neke od zemalja članica EU. Kada su u pitanju crnogorske kompanije, prednosti poslovanja unutar EU u smislu oporezivanja odnose se na niže administrativne troškove za preduzetnike (ukidanje carinskih barijera); manje birokratije (eUprava, smanjenje administrativnih i statističkih formalnosti koje izvršavaju poslovni subjekti, posebno mala i srednja preduzeća); transparentno i bezbjedno poslovanje za predu-

zetnike u svim državama članicama (besplatna provjera validnosti PDV identifikacionih brojeva).

Zakonodavstvo Crne Gore je u velikoj mjeri usklađeno s pravnom tekovinom u području Poreza, pa, osim za nekoliko izuzetaka, može biti u potpunosti usklađeno s pravnom tekovinom EU za relativno kratko vrijeme. Oblast za koju će biti potrebno više vremena obuhvata IT sisteme Poreske uprave, kojima bi se obezbijedila komunikacija i razmjena podataka između Poreske uprave Crne Gore i Generalne direkcije za poreze i carine. Prema iskustvima zemalja koje su nedavno okončale proces razvijanja IT sistema, najteži, najdugotrajniji i najskuplji je Sistem za razmjenu informacija o PDV-u (VIIES). Za njegov razvoj je potreban vremenski period od pet godina i oko 8 miliona eura.

Dorđe Janković,
sekretar radne grupe

Amina Bajrović

Poglavlje 21.

Trans-evropske mreže

Poglavlje Trans-evropske mreže ima za cilj postizanje bolje međupovezanosti i interoperabilnosti saobraćajnih i energetskih sistema u okviru EU s mogućnošću uključivanja trećih zemalja. Primjenom pravne tekovine iz ovog poglavlja, EU obezbjeđuje finansijsku pomoć iz kohezionih i strukturnih fondova EU, u svrhu izgradnje i unaprjeđenja trans-evropskih saobraćajnih i energetskih mreža. Zbog svojih praktičnih vrijednosti i direktnih koristi za građane, oblasti saobraćaja i energetike zauzimaju važno mjesto u politikama EU, a ovo poglavlje omogućuje njihovu punu valorizaciju.

Poglavlje se dijeli na dvije podoblasti: trans-evropsku saobraćajnu i trans-evropsku energetsku mrežu. Trans-evropska saobraćajna mreža ima cilj da poveže glavne gradove, ekonomske centre, luke i aerodrome s udaljenijim područjima kako u nacionalnim državama, tako i širom EU. Trans-evropska energetska mreža predstavlja mrežu energetskih sistema na teritoriji EU s ciljem obezbjeđenja sigurnog snabdijevanja energentima i proširenja energetskog tržišta. Najzad, trans-evropskim mrežama se teži postići da cijela EU bude pokrivena kvalitetnom i funkcionalnom saobraćajnom mrežom puteva, pruga, luka i aerodroma, kao i mrežom preko koje će se nesmetano i sigurno vršiti prenos energenata, prvenstveno električne energije i gasa.

Pravni osnov ovog pregovaračkog poglavlja čine članovi 170-172 Ugovora o funkcionisanju EU, odnosno Lisabonskog ugovora. Ovim članovima je propisano podsticanje međupovezanosti i međusobno funkcionisanje nacionalnih mreža, kao i pristup tim mrežama, posebno kroz potrebu da se povežu ostrvski regioni, regioni bez izlaza na more i krajnji regioni sa središnjim regionima Unije. Takođe, definisana je mogućnost da Unija saraduje s trećim zemljama na podsticanju projekata od zajedničkog interesa i obezbjeđivanju međusobnog funkcionisanja mreža.

Pored toga, EU je tokom 2013. usvojila novu pravnu tekovinu o ovom poglavlju. Nju čine tri propisa: Regulativa 1315/2013 o smjernicama Unije za razvoj trans-evropskih saobraćajnih mreža, Regulativa 1316/2013 o uspostavljanju Instrumenta za povezivanje Evrope ("CEF") i Regulativa 347/2013 o smjernicama za trans-evropsku energetsku

infrastrukturu.

Regulativa o uspostavljanju smjernica za razvoj trans-evropske saobraćajne mreže koja obuhvata dvoslojnu strukturu: **sveobuhvatnu mrežu (comprehensive network) i osnovnu mrežu (core network)** koja je uspostavljena na osnovu sveobuhvatne mreže.

Sveobuhvatna mreža se sastoji od svih postojećih i planiranih saobraćajnih infrastruktura trans-evropske saobraćajne mreže, kao i od mjera kojima se podstiče djelotvorna i društveno i ekološki održiva upotreba takve infrastrukture. Planirani rok za izgradnju je **31. XII 2050.** Sveobuhvatna mreža bi trebalo da pokriva cijelu Evropu, uključujući udaljene i zabačena područja, osiguravajući tako dostupnost i povezivost u svim regionima EU.

Osnovna mreža predstavlja podskup sveobuhvatne mreže i sastoji se od strateški najvažnijih dionica sveobuhvatne mreže. Osnovna mreža je koncentrisana na one dijelove TEN-T mreže s najvećom evropskom dodatnom vrijednošću: prekogranične nedostajuće saobraćajne veze, ključna uska grla i multimodalna čvorišta. Planirani rok za završetak je **31. XII 2030.**

Kad je u pitanju saobraćajna infrastruktura, krovni dokument politike djelovanja EU prema zemljama Zapadnog Balkana predstavlja Memorandum o razumijevanju za razvoj osnovne regionalne transportne mreže u jugoistočnoj Evropi (South East European Transport Observatory Memorandum - SEETO MoU) koji su u Luksemburgu, 11. VI 2004. potpisale vlade Republike Albanije, Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske, Republike Srbije, Crne Gore, Makedonije i Kosova s jedne i Evropska komisija s druge strane. Cilj SEETO jeste promovisanje saradnje na razvoju glavne i pomoćne infrastrukture na multimodalnoj SEETO sveobuhvatnoj mreži i jačanje lokalnih kapaciteta za sprovođenje investicionih programa, kao i sakupljanje podataka i analiza o SEETO sveobuhvatnoj mreži;

Poseban napredak u okviru ove saradnje postignut je uvrštavanjem Sveobuhvatne mreže SEETO u indikativno proširenje trans-evropskih transportnih mreža na zemlje Zapadnog Balkana kroz Regulativu 1315/2013. To znači da je Crnoj Gori, iako ne može da pri-

mjenjuje propise ovog poglavlja do dana pristupanja, omogućeno da se priključi sveobuhvatnoj trans-evropskoj saobraćajnoj mreži i da već sada može da kandiduje projekte koji će se finansirati iz fondova EU.

Berlinski proces, koji je otpočeo u avgustu 2014. i koji su podržale države članice EU, dao je posebnu dimenziju ovom poglavlju. Tokom minulih godinu dana, održan je niz sastanaka visokih zvaničnika EK i predsjednika vlada Zapadnobalkanske šestorke u cilju identifikovanja ključnih projekata koji će imati regionalni značaj, kao i definisanje načina na koje će se ti projekti realizovati. Na sastanku u Berlinu je usvojen konačan predlog nove metodologije Zapadnobalkanskog investicijskog okvira (ZIO), kao glavnog mehanizma posredstvom kojeg će biti sprovedena finansijska podrška EU za ovaj region na sedmogodišnjem nivou. Novi metodološki pristup podrazumijeva da zemlje korisnice ovog finansijskog instrumenta imaju više mogućnosti da odlučuju o prioritetnim projektima i da će sredstva iz fondova EU biti dostupna kako za pripremu projektne dokumentacije, tako i za realizaciju infrastrukturnih projekata od regionalnog značaja.

U okviru ove saradnje, uporedo s dostavljanjem Nacrta pregovaračke pozicije EU o ovom poglavlju, u aprilu 2015., Crna Gora je predložila saobraćajne pravce koji će biti dijelovi trans-evropske mreže na teritoriji Crne Gore. Kad je riječ o drumskom saobraćaju, predložen je SEETO putni pravac 4: autoput Bar-Boljare (granica s Republikom Srbijom) i SEETO putni pravac 1: jadransko-jonski koridor (primorska varijanta, odnosno trasa brze saobraćajnice duž crnogorskog primorja), odnosno veza s Republikom Hrvatskom i Republikom Albanijom. U dijelu željezničkog saobraćaja predloženi su SEETO pravac 4: pruga Bar-Vrbnica (granica s Republikom Srbijom) i SEETO pravac 2: pruga Podgorica-Tirana (veza s Republikom Albanijom). Kao najvažnija komercijalna luka predložena je luka u Baru, dok se aerodromi u glavnim gradovima podrazumijevaju kao ključne tačke povezivanja u vazdušnom saobraćaju.

Crna Gora nema mogućnost primjene pravne tekovine iz ovog poglavlja do dana pristupanja, ali je u obavezi da razvija strateški pristup trans-evropskim mrežama, koji podrazumijeva postizanje dogovora s

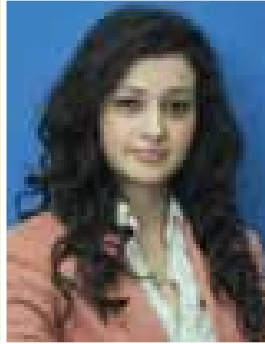
EU o koridorima koji će biti dijelovi trans-evropske glavne/osnovne mreže. Pored toga, dobrosusjedstva saradnja koja se u najvećem dijelu reflektuje u definisanju projekata od regionalnog značaja na koje će države zajednički raditi, osnov je za dalji napredak u pregovorima u okviru 21. poglavlja. Svakako, Crnoj Gori predstoji jačanje administrativnih i institucionalnih kapaciteta, kroz redovne obuke i treninge i nova zapošljavanja, zavisno od potreba.

Koristi od ovog poglavlja su višestruke i građani Crne Gore će ih u punoj mjeri osjetiti danom pristupanja. Prvenstveno se ogledaju u tome što ćemo uključivanjem saobraćajnica u glavnu mrežu dobiti brži i sigurniji prevoz putnika i robe, uklanjanje uskih grla i bolju frekventnost. Takođe, unaprijediće se elektroprenosni sistemi, a samim tim i obezbijediti bolja snabdjevenost energentima. Kako se ovo poglavlje prožima kroz poglavlja 14 - Saobraćajna politika i 15 - Energetika, napredak u njima će istovremeno značiti i napredak u 21. poglavlju. Najveći značaj trans-evropskih mreža ogleda se u mogućnosti da se značajni infrastrukturni projekti realizuju uz finansijsku podršku EU.

U svijetlu predstojećeg samita u Beču u avgustu 2015., na kojem će se zaokružiti Berlinski proces, izraženo je očekivanje da će se potvrditi predložene rute za osnovnu mrežu, kao i da će se nastaviti dogovori o utvrđivanju jedinstvene liste prioritarnih infrastrukturnih projekata (Single Project Pipeline), koji bi trebalo da rezultiraju implementacijom do 2030., a za koje se očekuje konkretna podrška kroz instrumente EU.

Radna grupa za ovo poglavlje formirana je u aprilu 2013. i broji 13 članova - 8 predstavnika državnih institucija i 5 iz civilnog sektora. Poglavlje je otvoreno na Međuvladinoj konferenciji, održanoj u Luksemburgu, 22. VI 2015.

Amina Bajrović,
sekretar radne grupe

Jelena Leković

Poglavlje 30.

Vanjski poslovi

Crna Gora je otvorila pregovore o pristupanju u poglavlju 30 - Vanjski odnosi na Međuvladinoj konferenciji koja je održana 30. III 2015. u Briselu, što je najbolji pokazatelj naše posvećenosti ispunjavanju obaveza iz evropske agende i priznanje za uloženi trud.

Oblast vanjskih odnosa obuhvata različite aspekte djelovanja EU na međunarodnom planu, uključujući zajedničku trgovinsku politiku, bilateralne sporazume s trećim zemljama, kao i razvojnu politiku i humanitarnu pomoć.

Ovo poglavlje ima izuzetnu praktičnu vrijednost i horizontalni uticaj na druga poglavlja, posebno ona povezana s carinskom unijom i ostvarivanjem 4 ekonomske slobode: slobode kretanja robe, radnika, kapitala i pružanja usluga.

Polazeći od činjenice da oblast vanjskih odnosa u najvećem dijelu uređuje ekonomske odnose naše zemlje s državama članicama EU i trećim zemljama, da se zaključiti da će svi crnogorski građani, a posebno privrednici, potrošači i radnici, imati dugoročne koristi od članstva u EU. Direktna korist od prihvatanja zajedničke trgovinske politike ogleda se u **ukidanju granične kontrole prema EU, što dalje podrazumijeva uštedu vremena i troškova administrativne procedure špedicije i carinjenja za crnogorske privrednike**, čime se ubrzava i pojeftinjuje protok robe i usluga.

Takođe, **povećaće se i investicione mogućnosti smanjenjem postojećih trgovinskih barijera**, pa će naša država postati još atraktivnija destinacija za priliv stranih direktnih investicija. Istovremeno, to će otvoriti nova radna mjesta i povećati BDP, što vodi još većem ekonomskom razvoju zemlje. Pored pomenutog, **niže cijene i veći izbor proizvoda iz EU biće korisno i za crnogorske potrošače**, budući da će usljed jake konkurencije na evropskom tržištu građani Crne Gore imati na raspolaganju veći izbor proizvoda i usluga iz zemlja članica EU, a time će i domaći proizvodi postati jeftiniji. Članstvo u EU će učvrstiti i mogućnost sklapanja različitih oblika saradnje s partnerima iz država članica EU, radi zajedničkog i ojačanog nastupa na trećim tržištima. Regionlana saradnja u tom smislu će kompletirati ponudu naše države, odnosno plasman naših proizvoda i usluga.

Učešće u razvojnoj politici EU omogućit će crnogorskim privrednicima da svojim ulaganjima pomognu razvoju trećih zemalja, što će s druge strane podstaći plasman i vidljivost crnogorskih roba i usluga na tržištima tih zemalja. Osvajanje novih tržišta promovisaće dodatne vrijednosti koje su karakteristične za našu zemlju i definisati Crnu Goru kao ozbiljnog takmičara na evropskom i svjetskom tržištu.

Članstvom u EU povećać se šanse **za izvoz, kako u zemlje EU tako i u treće zemlje**. Tačnije, Crna Gora će postati dio unutrašnjeg tržišta, čime će se olakšati izvoz domaćih proizvoda na

tržište s preko 506 miliona potrošača. S druge strane kada postane članica, Crna Gora će primjenjivati trgovinske sporazume koje je EU već potpisala ili trenutno pregovara s trećim državama. To će našim privrednicima omogućiti pristup tržištima Centralne i Latinske Amerike, Afrike, Mediterana i sl. Takođe, ukoliko EU zaključi ekonomske sporazume sa SAD-om, Kinom, Japanom i Indijom, crnogorski proizvođači će imati pristup i tim tržištima. Tako na primjer, prema zajedničkoj studiji eksperata iz EU i SAD, Transatlansko trgovinsko i investiciono bi trebalo da donese ekonomiji EU dobit od oko 119 milijardi eura godišnje od momenta kada se ugovor počne implementirati u potpunosti. Od tog sporazuma i Crna Gora će imati korist kada postane punopravni član EU, jer će naši privrednici moći da pod povoljnijim uslovima posluju na tržištu SAD-a.

Crna Gora je, nastojeći da dostigne standarde Unije u oblasti humanitarne pomoći i civilne zaštite, **pristupila Mehanizmu EU za civilnu zaštitu s ciljem da poveća kvalitet odgovora na vanredne situacije, zbog mogućnosti korišćenja ljudskih**

i materijalnih resursa drugih država prilikom nastanka prirodnih, tehničko-tehnoloških i drugih hazarda. O njegovom značaju svjedoči nedavni primjer aktiviranja Mehanizma tokom poplava u Bosni i Hercegovini i Republici Srbiji maja 2014. Zajedničkom akcijom članice Mehanizma su obezbijedile pumpe za vodu velikog kapaciteta, helikoptere, motorne čamce za evakuaciju ljudi, transport vode, lijekova, hrane kao i spasilačke timove. EU je tom prilikom angažovala 800 humanitarnih radnika koji su raspoređeni u pogodna područja.

Crna Gora će u predstojećem periodu nastaviti aktivnosti na usklađivanju nacionalnog zakonodavstva s pravnom tekovinom EU i jačanju administrativnih i nadzornih kapaciteta za oblast vanjskih odnosa. S tim u vezi, Radna grupa za poglavlje 30 planira da donese poseban Akcioni plan kako bi se obezbijedilo efikasno sprovođenje pravne tekovine u ovom poglavlju do dana pristupanja EU. Iskustva iz prethodnih proširenja ukazuju da će najveći izaovi u pregovorima o predmetnom poglavlju biti usklađivanje s trgovinskim sporazumima koje primjenjuje EU, kao i tranzicija od zemlje primaoca razvojne i humanitarne pomoći do zemlje donatora. Budući da ovo poglavlje ima veliki značaj za crnogorsku privredu, u narednim godinama je potrebno posvetiti pažnju upoznavanju privrednika s novim okolnostima poslovanja koje će nastati primjenom Zajedničke trgovinske politike EU i brojnih ekonomskih sporazuma koje primjenjuje EU.

Jelena Leković
sekretar radne grupe

Prepoznavanje procesa

Edin Koljenović

Proces evropske integracije je jasan put i strateško opredjeljenje Crne Gore oko kojeg nema dileme u ovom trenutku. Ovo ne posmatram samo s aspekta opredjeljenja Vlade, već i ukupnog društva. Istraživanja ukazuju da procenat podrške građana članstvu u Evropskoj uniji u ovom trenutku izuzetno veliki, a komparacija sa podrškom u zemljama članicama u onim fazama procesa pridruživanja u kojoj smo mi danas, ukazuje da je ta podrška među najvećim. Ovome možemo dodati ukupni politički diskurs na ovu temu o kojem najviše govori činjenica da se sve parlamantarne političke partije u Crnoj Gori zalažu i podržavaju proces evropske integracije.

Iako stvara utisak o lagodnoj poziciji, ovakav kontekst je zapravo jedan od najvećih izazova kako za Vladu, posebno pregovarački tim, ali i civilno društvo, koji najviše treba da doprinesu ovom procesu. Činjenica da rezultati istraživanja pokazuju da je od ukupnog broja ispitanika čak za nekoliko desetina procenata ispitanika više odgovorilo da podržava članstvo u EU od procenta ispitanika koji su odgovorili da zapravo znaju šta će članstvo donijeti našem društvu upućuje na brojna pitanja. Koliko su građani informisani o procesu evropske integracije? Šta građani Crne Gore znaju o članstvu u Evropskoj uniji? Da li je EU za njih El Dorado od kojeg sa malo informacija očekuju previše? Kako će se kretati procenat podrške ukoliko ne bude konkretnijih rezultata?

Pretpristupna iskustva zemalja članica EU govore da je procenat podrške članstvu nešto što opada vremenom. Na to utiče nekoliko različitih faktora, između ostalog zamor od samog procesa koji je intenzivan, dug, jako često bolan za pojedine društvene grupe, a sa druge strane prosto činjenice da građani godinama o Evropskoj uniji saznaju više i bolje je poznaju, pa sa-

mim tim i bolne strane ovog procesa, te neispunjenje onoga što su postavljena očekivanja.

Već mnogo puta je rečeno kako proces evropske integracije jednog društva nije proces samo Vlade, Parlamenta ili civilnog sektora, već je to proces ukupnog društva. On suštinski znači reformu ukupnog društvenog i državnog sistema koji često podrazumijeva nastanak novih institucija i promjenu postojećih koje će nerijetko u potpunosti izmijeniti svoj oblik. Ovaj proces se suštinski odvija u dvije sfere, jedna jeste politička, a druga tehnička ili administrativna.

Ovih dana nakon tri godine od početka pregovora ipak možemo dati neke generalne zaključke o tome šta smo uradili do danas i koji su naši uspjesi, a koji nedostaci. Otvoreni broj pregovaračkih poglavlja, broj održanih sastanaka, usvojenih dokumenata jasno ukazuju da proces integracija koji se odnosi na tehničku sferu jeste bio više nego zadovoljavajući. Suočavajući se sa brojnim izazovima, novim pristupom dobro uspostavljena struktura, skromnih kapaciteta, uspjela je postignuti vrlo vidljive rezultate. Ipak, sa druge strane u političkoj sferi ovog procesa, osim često propulističke retorike nemamo konkretnih rezultata.

Ovdje leži suština odnosa građana i svih ključnih društvenih grupa prema procesu evropske integracije. Prosječan građanin ne želi da zna kakva nam je pregovaračka pozicija bila za poglavlje 23 ili kakvi su indikatori uspjeha za poglavlje 24. Prosječan građanin želi da osjeti promjenu u svom svakodnevnom životu, on želi da sazna da je za zloupotrebu službenog položaja državni službenik odgovarao i politički, ali i pred sudskim instancama, da u zdravstvu neće biti korupcije i nepotizma, te da može očekivati suđenje u razumnom roku.

Nedostatak konkretnih rezultata u ključnim oblastima koje su prepoznate kao prioriteti, a koji se odnose

prije svega na vladavinu prava, a zatim ekonomsko upravljanje i reformu državne uprave direktno utiče na pad povjerenja građana u ovaj proces. Ovo se javlja kao direktna posljedica nedostatka političke volje i svodjenja ovog procesa na usvajanje i usaglašavanje legislative, izradu strategija i sl. ali bez konkretnih rezultata. Sav administrativni i tehnički uspjeh nažalost izgubiće na značaju ukoliko kao društvo ne budemo napravili veći pritisak i uložili dodatni napor da se konačno uhvatimo u koštac sa najvećim problemima.

Veliku ulogu, kao podršku ovom procesu zauzima Evropska komisija, a posebno Delegacija Evropske unije u Crnoj Gori. Evropska unija je zajednica vrijednosti, a ona se ovdje često predstavlja kao tehnička koalicija oko nekih poglavlja koje treba otvoriti i zatvoriti. Delegacija je u velikoj mjeri do sada gajila pristup koji je doprinio tome podržavajući prečesto aktivnosti sa balonima, djecom i flajerima. Naš fokus u narednom periodu mora biti na intenzivnijem bavljenju onim suštinskim stvarima koje su u Izvještaju o napretku prepoznate kao prioritetni problemi. Naša iskustva govore da su se najznačajniji reformski procesi dešavali i dobijali zamah onda kada su međunarodne institucije stavile veći fokus i pažnju na to.

Sve opasnosti koje se odnose na stav građana prema procesu pridruživanja i samom članstvu u EU koje su i prikazane kroz konkretne procenat koji su kontradiktorni i zabrinjavajući mogu se prevazići jedino posvećenim i zajedničkim radom svih partnera u ovom procesu prije svega kroz postizanje konkretnih i opipljivih rezultata koji će poslužiti kao satisfakcija za trud, požrtvovanje, ali i bolne momente u Procesu i sa druge strane pravovremenim i adekvatnim informisanjem građana o svakom koraku integracije i šta se od njega može očekivati.

Edin Koljenović,
Program koordinator
NVO Gradanska alijansa (GA)

Zagovornici Alijanse i novinari treba da se prilagode građanima

Maja Đurđić

”

U jeku NATO kampanje, mediji imaju zadatak da informišu građane objektivno, razumljivo i jednostavno, ali sa oprezom da ne skliznu u propagandu. Novinari predstavljaju most između državnih i NATO zvaničnika sa jedne, i građana, sa druge strane. Vrlo je važno ko informiše građane o ovom procesu i na koji način.

”

NATO je postao vodeća tema u crnogorskim medijima u trenutku kada se Crna Gora ozbiljno priprema za članstvo u Alijansi. Svega tri mjeseca je ostalo do sastanka ministara vanjskih poslova zemalja članica NATO-a koji će odlučiti da li će malenoj državi na Zapadnom Balkanu uputiti poziv za članstvo.

U jeku javne kampanje, mediji imaju zadatak da informišu građane objektivno, razumljivo i jednostavno, ali sa oprezom da ne skliznu u propagandu. Novinari predstavljaju most između državnih i NATO zvaničnika sa jedne, i građana, sa druge strane.

Vrlo je važno ko informiše građane o ovom procesu i na koji način. Svi oni koji su na tom zadatku, moraju da budu sposobni, da se prilagode građanima, a prije svega da poznaju naš mentalitet.

To znači da je lakše promijeniti stil izražavanja, nego način razmišljanja. Riječ „interoperabilnost“ crnogorskim građanima ne govori mnogo, jer zapravo i nijesu sigurni šta znači. Taj rečnik je smišljen za oficire. Ali, ako objasnite građanima da samo jedan segment sarad-

nje sa 28 država članica Saveza otvara mogućnost da se mladi školuju na inostranim vojnim akademijama i usavršavaju na prestižnim obrazovnim institucijama, onda to nešto znači.

Uprkos nekadašnjoj ravnodušnosti i odbojnosti većine građana prema NATO-u, zbog historijskog iskustva '99, ova tema je uspjela da se odomaći u medijima gdje je napravljen prostor za suprostavljanje oprečnih stavova.

Novinari imaju pravo da pitaju, a obaveza zvaničnika je da odgovaraju na pitanja i objašnjavaju šta za Crnu Goru znači članstvo u tom savezu.

S obzirom da je medijska scena jako polarizovana, potrebno je držati neku vrstu distance prema zagovornicima i protivnicima, kako ne bi upali u klopku njihovog uticaja.

Osim političara, u intenzivnu i višemjesečnu NATO kampanju uključila su se nova lica koja su zaintrigirala javnost i izazvala reakcije. Među njima su uspješni sportisti koji su na netipičan način otvorili ovu temu. Prema posljednjim istraživanjima javnog mnjenja, broj

protivnika se drastično smanjio, tako da je danas situacija znatno drugačija, nego prije dvije godine.

Ipak, mnogo je građana koje tema NATO integracija još uvijek iritira zbog izrazito velike prisutnosti u medijima, ali je očigledno da je polemika oživjela što se, između ostalog, vidi kroz veliki broj komentara na portalima.

Da bi novinari odigrali važnu ulogu u razumijevanju procesa evroatlantskih integracija, potrebno je da se edukuju i kontinuirano prate ovu oblast, što nije lako priuštiti s obzirom na finansijsku situaciju u medijima.

Potrebno je da budu na mjestu odlučivanja kako bi se upoznali sa načinom funkcionisanja NATO-a. Važno je da imaju prave sagovornike na ovu temu i da prenesu iskustva drugih zemalja koje su prošle proces reformi i postale članice tog vojno-političkog saveza.

Proces evroatlantskih integracija je promijenio Crnu Goru i nastavlja da je mijenja. Prilagođavamo se, kako bi, kao mala država koja je usvojila standarde, mogli da se uklopimo u veliki sistem koji funkcioniše već 66 godina.

I kada dobijemo poziv za članstvo u NATO, taj proces nije završen. Izvjesno je da će građani prihvatiti priključenje Savezu i da to neće više biti predmet polemike kao što je sada.

Pred nama je zaista period intenziviranih i fokusiranih razgovora, kao što je i odlučeno prošle godine na Samitu u Velsu. Biće interesantno vidjeti da li će Alijansa napraviti presedan i pozvati Crnu Goru mimo samita. Dok poziv ne stigne u zvaničnu Podgoricu, novinari su tu da proces pojašnjavaju, a zvaničnici da o uslovima pregovaraju.

Maja Đurđić
Novinarka dnevnog lista „Pobjeda“

NA PRAVOM PUTU

Ključni rezultat javnog dijaloga o članstvu Crne Gore u NATO, koji je pokrenut krajem 2013. godine, predstavlja kreiranje ambijenta u kojem je na umjeren, dijalogu svojstven način, omogućena razmjena argumenata o članstvu Crne Gore u NATO. Dijalogom s predstavnicima različitih društvenih grupa, uključujući i one koji se protive članstvu u NATO ili se zalažu za neutralnost Crne Gore, dat je dodatni legitimitet za sprovođenje politike priključenja Alijansi i **otvoren prostor za postepeno intenziviranje i diversifikovanje medijske kampanje.**

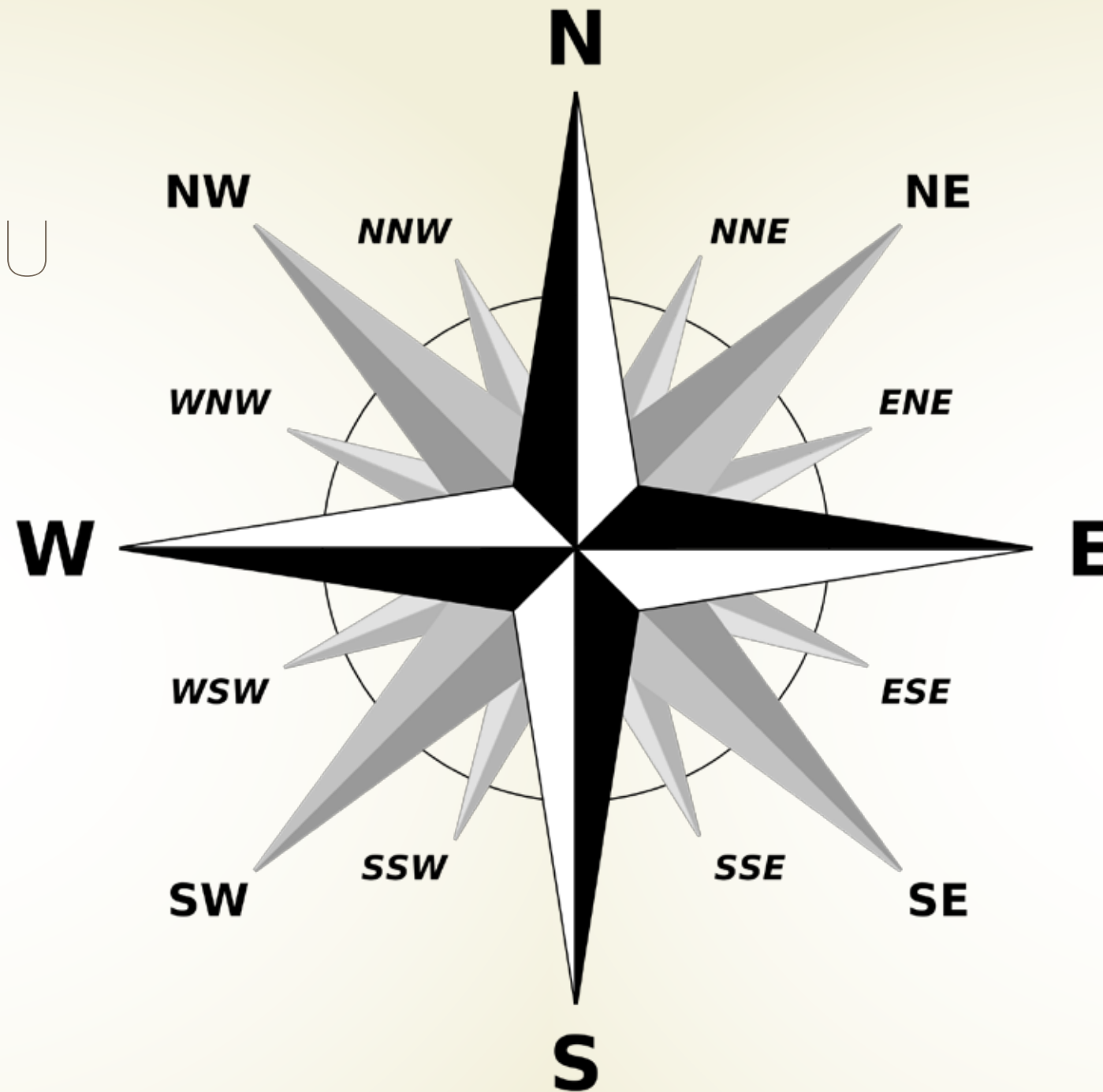
Imajući u vidu kontinuiranu potrebu za dodatnim informisanjem, edukacijom i razmjenom argumenata, tokom 2015. godine **nastavljen je javni dijalog** sa određenim ciljnim grupama, dok je krajem prvog kvartala **započela brižljivo osmišljenja informativno-medijska kampanja.**

Informativno-medijska kampanje je pokrenuta sa ciljem da se približe koristi članstva u NATO, prevodenjem na lični nivo koji će dodatno ojačati osjećaj pripadnosti građana Crne Gore svijetu zapadnih vrijednosti. Imajući u vidu da su **ključni argumenti zbog kojih se javnost opredjeljuje za članstvo Crne Gore u NATO - bezbjednost, sigurnost, prosperitet**, upravo je cilj da se ovi argumenti predstave građanima kroz pristupačne poruke i slike. Uvažavajući interese različitih ciljnih grupa, poseban akcenat je stavljen na očuvanje bezbjednosti i suvereniteta Crne Gore, činjenice da nijedna zemlja, pa ni Crna Gora nije apsolutno bezbjedna, a posebno ne bez članstva u NATO, komplementarnost procesa evropske i evroatlantske integracije i obezbjeđivanja kontinuiteta reformskih procesa koji će osnažiti Crnu Goru kao državu vladavine prava, stabilnog i dinamičnog ekonomskog razvoja. Vođeno je računa da se svim kategorijama u društvu, a posebno mladima, koji se oslanjaju na racionalne argumente, predoče što konkretniju i jednostavniju analizu očekivanih troškova i ekonomskih prednosti, imajući u vidu njihov **pozitivan efekat na ekonomski rast i razvoj.** Članstvo u NATO nije idealizovano, već su objektivno predstavljeni nedostaci mogućih opcija poput neutralnosti, čime je dodatno ojačano uvjerenje i osjećaj odgovornosti za zaštitu vrijednosti i interesa države Crne Gore.

Serija informativnih spotova, čije je emitovanje započelo u martu 2015., namijenjenih različitim ciljnim javnostima, imala je svrhu da na slikovit, pristupačan i emotivan način predstavi koristi procesa integracije Crne Gore u NATO. U ovom dijelu dodatno su zastupljeni i drugi elementi informativno medijske kampanje, a koji se u prvom redu odnose na OOH (Out Of Home) kampanju, odnosno postavljanje **informativnih bilborada** širom Crne Gore, **interenet banera** na najčitanijim internet portalima koji imaju svoju informativnu redakciju (Vijesti, Portal Analtika, CDM, Antena M, Mina).

Posebna pažnja je usmjerena na saradnju sa medijima i jačanje partnerskog odnosa, što je rezultiralo da se teme integracije Crne Gore u NATO nađe visoko na medijskoj agendi, kako prema analizama koje je radio Komunikacioni tim Savjeta za članstvo u NATO, tako i prema ocjenama nevladinih organizacija koje su se bavile tom tematikom.

„Tema NATO integracija je, za razliku od prethodna dva ciklusa monitoringa u septembru 2013. godine i junu 2014. godine, u posljednjem monitoringu koji analizira mjesec maj, postavljena visoko na medijskoj agendi i iznosila je 60 od-

sto ukupnog medijskog izvještavanja, istakla je Selen Tasić, programska menadžerka Instituta za javnu politiku. Kako je istakla, za razliku od prethodne dvije godine, ovaj monitoring period je zabilježio znatno temeljnije pokrivanje tematike od strane redakcija i novinara. Monitoring je pokazao i znatno veći broj prenesenih informacija, objašnjavanje događaja u kojima NATO ima ulogu na međunarodnom planu, kao i veći broj intervjua, stavova i izjava svih zainteresovanih strana, dok je novinarka emisije „Izazov“ objasnila da „o temi NATO-a sada razgovaramo sa manje strasti i emocija i više razuma... Sada govorimo argumentovano, govorimo sa svih adresa i dolazimo do suštine - a to je da je riječ o procesu koji se tiče svih nas i da svi segmenti društva moraju biti uključeni“.

Ovaj period posebno je obilježila **saradnja s određenim brojem javnih ličnosti, koji su svoje stavove iznijeli u blogovima** koje je plasirao Komunikacioni tim Savjeta za članstvo u NATO. Pojedini stavovi izazvali su brojne komentare i dodatno doprinijeli da se o ovoj temi razgovora, a posebno među mladima... Sportisti, popularni među mladima, svojim blogovima dali su novu dimenziju komuniciranja ova teme. Tako, Nikola Janović, kapiten vaterpolo reprezentacije Crne Gore kaže da „želi da ovaj baraž odigramo bolje, da se vodimo racionalnim razlozima i da budemo mentalno spremni i dovoljno hrabri za izbor koji nije lak, ali garantuje dugoročnu sigurnost i stabilnost zemlje“, dok Suad Šehović, kapiten košarkaške reprezentacije Crne Gore je „uvjeren da Crna Gora mora zaigrati u timu jačih i najboljih...Taj tim je, bez alternative, pod okriljem Sjevernoatlantskog saveza“.

Da su mladi ključni pokretači i nosioci razvojnog procesa u društvu, pokazali su studenti svih univerziteta i Fakulteta za državne i evropske studije, okupivši se oko zajedničkih projekata od značaja za mlade u procesu evroatlantskih integracija. Snagom argumenata su u okviru debatnog takmičenja razmijenili svoje stavove o integracionim procesima Crne Gore, razmatrajući sve prednosti i nedostatke. Tokom ovog perioda organizovan je **po prvi put posebna sjednica u Skupštini Crne Gore koja je bila posvećana samo temi evroatlantske integracije Crne Gore.** U poslaničkim klupama su sjedili studenti na čija su pitanja odgovarali predstavnici Vlade, diplomatskog kora i poslanici.

Niz konferencija, radionca, okruglih stolova, tribina i slično koje su organizovane u prethodnom periodu doprinijeli su da se o članstvu Crne Gore otvoreno razgovora, razmjenjuju mišljenja i informacije, te da se formiraju stavovi i opredjeljenja.

Imajući u vidu da se Crna Gora nalazi u periodu intenziviranog i fokusiranog dijaloga o članstvu u NATO, gdje je jedno od četiri ključne oblasti i podrška javnog mnjenja, **posljednja istraživanja javnog mnjenja pokazuju da se nalazimo na pravom putu.**

Komunikacioni tim Savjeta za članstvo u NATO

Ekonomska diplomatija - aktivnosti

I u prethodnom polugodišnjem periodu nastavljene su aktivnosti na jačanju ekonomske i kulturne diplomatije u MVPEI, diplomatskoj mreži, kao i mreži počasnih konzulata. U tom kontekstu otvoreno je odjeljenje za ekonomske odnose u Ambasadi u Skoplju i postavljen ekonomski savjetnik u Ambasadi u Beogradu, a takođe otvoreni počasni konzulati u poslovnim centrima poput Milana, Ciriha i Gaziantepa.

MVPEI je, takođe, u saradnji sa resornim ministarstvima i drugim institucijama, dinamiziralo promociju ekonomskih interesa Crne Gore u inostranstvu organizovanjem poslovnih foruma na kojima je govorio predsjednik vlade, resorni ministri, gradonačelnici, PKCG, biznis zajednica, itd. Organizovani su Poslovni forumi u Parizu, Štuttgartu, Hamburgu, Abu Dabiju i Minhenu, EXPO Milano, poslovni forumi u CG u saradnji sa Privrednom komorom, organizacija posjeta privrednih delegacija, organizacija posjeta novinara u saradnji sa resornim ministarstvima i NTO.

Jednako važno, MVPEI nastavlja da pruža podršku kulturnoj promociji Crne Gore na međunarodnom planu.

Otvaranje ekonomskog odjeljenja u Ambasadi Crne Gore u Skoplju

U cilju dinamiziranja ekonomskih odnosa i unapređenja turističke saradnje između Crne Gore i Makedonije, u Ambasadi Crne Gore u Skoplju je u maju 2015. godine počelo

sa radom Odjeljenje za ekonomska pitanja i turizam. Ambasador Crne Gore u Makedoniji Predrag Mitrović, istakao je značaj otvaranja ovog odjeljenja za ukupne odnose Crne Gore i Makedonije, naglasivši kontinuiranu privrednu saradnju između dvije države. Izrazio je očekivanja da će se na ovaj način naša privredna, a posebno turistička ponuda još više približiti makedonskim kompanijama i građanima. Odjeljenje će biti podrška prvenstveno crnogorskim i makedonskoj privrednicima.

Otvaranje počasnog konzulata u Gaziantepu

Pozitivni trendovi u razvoju bilateralnih odnosa između Crne Gore i Republike Turske dodatno su ojačani otvaranjem počasnog konzulata u Gaziantepu 8. maja 2015. kao i potpisivanjem Memoranduma o razumijevanju između Privredne komore Gaziantepa i Privredne komore Crne Gore. Kroz aktivnosti počasnog konzulata očekuje se intenziviranje ekonomske saradnje između Crne Gore i regiona jugozapadne Turske, prvenstveno u oblasti poljoprivrede.

Otvaranju konzulata i potpisivanju memoranduma između privrednih komora Crne Gore i Gaziantepa prisustvovali su predstavnici resornih ministarstava, jedinica lokalne uprave i PKCG a ceremoniji otvaranja, koju su organizovali Ambasada Crne Gore u Ankari i počasni konzul, prisustvovali su i zvanični predstavnici opštine Gaziantep, predstavnici poslovnih krugova kao i počasni konzuli Crne Gore u Iskenderunu i Izmiru.

Otvaranje počasnog konzulata u Milanu

U maju je Crna Gora otvorila i počasni konzulat u Milanu a za počasnog konzula imenovana je gospodja **Doli Predović**. Počasni konzulat otvorio je predsjednik Crne Gore Filip Vujanović u prisustvu predstavnika privrednog i javnog života.

Dinamiziranje promocije ekonomskih interesa Crne Gore

Privredni forum Crna Gora- Poljska

Poslovni forum crnogorskih i poljskih privrednika organizovan je 22. jula 2015. godine u Privrednoj komori Crne Gore, u saradnji sa Ambasadorom Poljske u našoj zemlji. Cilj

ovog susreta bio je razvoj privredne saradnje u oblasti energetike, zaštite životne sredine, transporta, trgovine, industrije namještaja, konsaltinga, kroz okupljanje zainteresovanih privrednika, predstavljanje ekonomskih potencijala dvije zemlje i unapređenje kompanijske saradnje kroz neposredne razgovore. Privrednicima iz Crne Gore i Poljske obratili su se potpredsjednik Privredne komore Stanko Zloковиć, direktor Direkcije za ekonomske odnose i kulturnu saradnju Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore Marijana Živković i glavni gost ovog značajnog skupa Katarzyna Kacperczyk, zamjenica ministra vanjskih poslova Republike Poljske zadužena za oblast ekonomske diplomatije.

Tokom Forumu je ocijenjeno da su veliki potencijali crnogorsko-poljske saradnje prvenstveno u turizmu, ali i u energetici, rudarstvu, poljoprivredi kao i između malih i srednjih preduzeća i naučno istraživačkih institucija. Istaknuto je takođe da je Poljska kao članica EU i NATO, značajna za Crnu Goru u političkom smislu, te da se i od ovog poslovnog foruma očekuje uspostavljanje intenzivnijih ekonomskih veza, čemu će doprinijeti potpisivanje Protokola o saradnji između ministarstava dvije zemlje na polju ekonomske diplomatije, što će, između ostalog, podstaći i zajedničku promociju na tržištima EU i trećih zemalja. Sa Forumu je poručeno i da poljski preduzetnici, koji su našli mjesto na tržištu EU, sve zainteresovaniji za Balkan i posebno za crnogorsko tržište. Prema riječima Katarzynie Kacperczyk, Poljska na Crnu Goru ne gleda kao na malu državu, već kao zemlju sa izuzetnim tržišnim potencijalom i buduću članicu EU.

Privredni forum u Štuttgartu

Prilikom zvanične posjete predsjednika Vlade Mila Đukanovića njemačkoj saveznoj pokrajini Baden Virtem-

bergu, u Štutgartu je u organizaciji Baden-Württemberg Internationala, održan poslovni forum i prezentacija investicionih potencijala Crne Gore, u cilju animiranja njemačkih kompanija iz ove industrijske oblasti. O potencijalima Crne Gore, pored premijera Đukanovića, govorili su i ministar poljoprivrede i ruralnog razvoja Petar Ivanović i ministar ekonomije Vladimir Kavarić.

PRIVREDNI FORUM U HAMBURGU

U Privrednoj komori Hamburga 18. februara 2015. godine održana je prezentacija privrednih i turističkih potencijala Crne Gore, na kojem su ispred Vlade Crne Gore govorili ministar ekonomije Vladimir Kavarić, generalni direktor Direktorata za turistički razvoj i standarde u Ministarstvu održivog razvoja i turizma Olivera Brajović, kao i ambasador Crne Gore u Njemačkoj Vera Joličić-Kuliš. Na Forumu su učestvovali i direktor Privredne komore Hamburga Corinna Nienstedt, državni savjetnik za privredu, saobraćaj i inovacije u Vladi Hamburga Bernd Egert, član predsjedništva Udruženja za Istočnu Evropu Andrea Bilitewski, kao i brojni njemački privrednici. Njemački učesnici pohvalili su uspjehe Crne Gore na putu ka Evropskoj uniji i njenu otvorenost za prihvatanje novih standarda, što je, kako su kazali, dobar preduslov za ulaganje malih i srednjih preduzeća iz regiona Hamburga. Sa Foruma je poručeno i da privrednu saradnju Crne Gore i Njemačke treba ojačati. Konstatovano je da je Crna Gora zemlja koja predstavlja izuzetnu destinaciju za njemačke investitore, a energetika i industrija su oblasti koje pružaju dobre šanse za ulaganje.

Učešće Crne Gore na EXPO MILANO 2015

Crna Gora učestvuje na svjetskoj univerzalnoj izložbi EXPO u Milanu. EXPO 2015 traje od 1. maja do 31. oktobra, sa temom "Feeding the planet, energy for life" (Hraniti pla-

netu, energija za život), a na izložbi učestvuje 147 država. Crna Gora učestvuje u okviru Biomediteranskog klastera, a učešće predstavlja priliku da bude promovisana kao destinacija koju vrijedi posjetiti i koja je atraktivna za investiranje. Ovo je treće učešće Crne Gore na ovoj izložbi - prvo učešće je bilo 1905. godine u Liježu i drugi put u Šangaju 2010. godine.

Ministarski sastanak o Jonsko-jadranskom gasovodu (IAP)

U organizaciji MVPEI Crne Gore, na marginama 2BS foruma u Budvi 5. Juna 2015. godine održan je ministarski sastanak država učesnica uključenih u projekat saradnje na jonsko-jadranskom gasovodu (Ionian-Adriatic Pipeline) - Republike Albanije, Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske i Crne Gore. Na sastanku su učestvovali ministri vanjskih poslova i ministri ekonomije/energetike koji su tom prilikom potpisali Zajedničku izjavu kojom su pružili snažnu podršku intenziviranju praktične saradnje na daljoj realizaciji projekta, koji je ocijenjen kao značajan kako sa aspekta energetske sigurnosti, tako i sa aspekta diversifikacije izvora snabdijevanja energentima.

Diplomatski brifing povodom objavljivanja Javnoj poziva za dodjelu sredstava za podsticanje direktnih investicija

U organizaciji MVPEI održan je diplomatski brifing povodom raspisivanja Javnog poziva za učešće u postupku dodjele sredstava za podsticanje direktnih investicija od strane Sekretarijata za razvojne projekte Vlade Crne Gore.

Ukazujući na značaj Uredbe o podsticanju direktnih investicija za dalje poboljšanje poslovnog ambijenta i generisanje privrednog rasta zemlje, tokom brifinga je istaknut i značaj Javnog poziva u kontekstu informisanja i privlačenja pažnje potencijalnih investitora u zemljama predstavljenim na ovom skupu. Detaljnije je predstavljen i investicioni ambijent u Crnoj Gori, sa posebnim osvrtom na konkurentnost poslovnog ambijenta i otvorenost za strane investicije te istaknuto da je oglasom predviđeno da se sredstva za podsticanje direktnih investicija mogu dodijeliti za investicione projekte čija je minimalna vrijednost ulaganja 500.000 eura i kojima se obezbjeđuje otvaranje najmanje 20 novih radnih mjesta u roku od tri godine, od dana zaključivanja ugovora o korišćenju sredstava. istakla je Dragičević. Na brifingu je najavljeno da će javni oglasi ove vrste biti objavljivani u narednim godinama.

Izložba „Vrh Odlovog krša“ u Skoplju

Peta samostalna izložba istaknute crnogorske umjetnice **Milene Mijović Durutović** otvorena je **13. jula** u Gradskom Muzeju u **Skoplju**, uz podršku Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore.

Izložba je dio šireg projekta umjetnice, čiji je cilj predstavljanje i promocija savremenog likovnog izraza Crne Gore u državama Zapadnog Balkana i unapređenje kulturne saradnje ovih država.

Izložba nosi naslov "Vrh Orlovog krša". "Sam naslov simbolički odslikava ambiciju savremenog crnogorskog čovjeka da, u vremenima brzih i temeljnih promjena, pronađe ispunjenje. Traganje sa tim ciljem razapinje se između početka i kraja, života i smrti, dobra i zla, svetog i prokletstva, duha i materije - poruka koju umjetnik transponuje kroz crno i bijelo...Kao i u životu, tako i na plat-

nima Milene Mijović Durutović odgovori traže strpljenje, snagu, istrajnost, razumijevanje, ponekad i prolivenu krv, ali iznad svega radost i uprkos svemu kulminaciju u ostvarenju...što krije snažna crvena na platnima ove umjetnice" ističe se u kritici izložbe.

Izložbu su otvorili Predsjednik Udruženja Likovnih umjetnika Republike Makedonije, **Hristijan Sanev** i gradonačelnik Skoplja, **Koce Trajanovski**.

Generalni direktorat za ekonomsku diplomatiju i međunarodnu kulturnu saradnju

Diplomatski kurs

Diplomatska akademija Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore zadužena je za edukaciju diplomata, a njena glavna odgovornost je razvijanje sistema diplomatskog obrazovanja i organizovanja obuka s ciljem unapređivanja vještina i znanja potrebnih za diplomatski rad. Aktivnosti Akademije uključuju koordinaciju, planiranje, implementaciju i evaluaciju programa obuke, saradnju sa brojnim nacionalnim i inostranim partnerima, kao i specijalizovane obuke za MVPEI diplomate.

Upravo prepoznajući značaj inicijative koja je nastala u okviru Crnogorskog udruženja studenata političkih nauka - MAPSS, Diplomatska akademija je podržala i doprinijela realizaciji Projekta Diplomatski kurs koji se od 20. do 30. aprila 2015. godine održao u Rektoratu Univerziteta Crne Gore. Riječ je o pilot-projektu koji je od nemalog značaja, kako za buduće crnogorske diplomate, tako i za cjelokupnu crnogorsku javnost, za koji se iskreno nadamo da će nastaviti da živi u kontinuitetu i da će biti prepoznat kao još jedan dobar projekat diplomatskog obrazovanja.

Diplomatski kurs sastojao se od serije predavanja, radionica i simulacija, a njegov cilj je da se studentima omogući da steknu praktično znanje i razviju svoje vještine koje će koristiti kako u toku studija, tako i u svom budućem profesionalnom radu. Ono što je bio povod studentima za jednu ovakvu inicijativu, koji žele da nastave karijeru u javnoj diplomatiji, međunarodnim odnosima i saradnji, je da za svoja stečena teorijska znanja dobiju smjernice i steknu nove poglede na njihovu primjenu u praksi, imajući priliku da od eminentnih stručnjaka, poznatih profesora i iskusnih diplomata upravo dobiju mogućnost za usvajanje tako cijenjenih evaluacija.

Polazeći od činjenice da postoje dva važna preduslova za bavljenje diplomatskim pozivom: dobre osobine ličnosti i akademsko znanje, ali i sticajne odgovarajućeg radnog iskustva i ulaganje u svoj profesionalni razvoj, Diplomatska akademija i MAPSS su učinili da se u toku dvije sedmice aprila na jednom mjestu okupe diplomate iz stranih diplomatskih misija u Crnoj Gori, službenici Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija i polaznici, kako bi razmijenili iskustva i povezali se kroz predavanja, koja su obilježila prvu sedmicu Diplomatskog kursa, a u narednoj, kroz vježbe svojih pregovaračkih vještina u zadatoj situaciji uz pomoć stručnog fasilitatora, polaznici su imali priliku da se dokažu i primijene naučeno.

Učesnici o projektu:

Predavači koji su učestvovali u Diplomatskom projektu imali su svoje viđenje o samom Projektu, njegovom značaju i temama koje su obrađene: **gđin Branko Lukovac, bivši ministar inostranih poslova CG i ambasador SFRJ u Tanzaniji i Sejšelimu, ambasador Crne Gore u Italiji i Hrvatskoj, te Šef Predstavništva Vlade CG u Sloveniji na Diplomatskom kursu** imao je predavanje na temu Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore - razvoj, zadaci i organizacija. On je studentima, polaznicima Diplomatskog kursa, poželio da i kroz ovakve prilike i oblike studentskog angažmana, nadograđuju znanja i vještine iz oblasti međunarodnih odnosa, spoljne politike i diplomatije uopšte i Crne Gore posebno, jer će im to znatno pomoći u razumijevanju ove važne i dinamične oblasti svjetskih, i kretanja Crne Gore, radnom angažmanu i doprinosu sveukupnom napretku Crne Gore. Gđin Lukovac smatra da je izvanredno dobra inicijativa da Udruženje MAPSS organizuje Diplomatski kurs i time ponudi zainteresovanim studen-

tima priliku da teoretska znanja koja stiču na fakultetima, nadgrade kroz interaktivni dijalog sa diplomatama i stručnjacima za međunarodne odnose i spoljnu politiku. U ovome bi i ubuduće trebalo da imaju svestranu podršku, kako Diplomatske akademije, tako i samih fakulteta, koji ovakav metod rada i tematiku treba da unesu u nastavni plan i program, odnosno da pruže svaku podršku MAPSS-u u takvoj inicijativi.

Nj.E. Ambasador Aleksandar Andrija Pejović, državni sekretar - glavni pregovarač za pregovore o pristupanju Crne Gore EU koji je govorio na temu Pregovarački proces Crne Gore, istakao je da je stručno usavršavanje sadašnjeg i budućeg kadra i njihovo šire uključivanje u procese planiranja i donošenja odluka od izuzetne važnosti, kako bi naša vanjska politika, kao instrument afirmacije vrijednosti i ostvarivanja naših potreba, išla u korak sa dinamičnim promjenama u međunarodnim odnosima. Globalizacija i planetarna ekonomska međuzavisnost zahtijevaju prilagođavanje novim pravilima igre kroz nužnu reviziju koncepta vanjskopolitičkog nastupa. U tom kontekstu, Crna Gora, kako kroz svoje integracije, tako i kroz nalaženje svog pravog mjesta u međunarodnim odnosima može upravo računati na svoje mlade ljude koji razumiju ovu ulogu i mogućnosti."

Gđa Brittany Jacoby, Američki kutak (simulacija na temu Situacija u Ukrajini), doživjela je Diplomatski kurs kao sjajan način za studente da praktično primijene stečeno znanje na fakultetu. Bila je impresionirana mnoštvom tema i odabirom programa koji je predviđen. Obzirom da je vodila dio koji se odnosi na pregovaranje u okviru simulacije, iznenadilo ju je koliko su studenti informisani i inteligentni. Izrazila je nadu da će se ovaj kurs i dalje nastaviti u budućnosti jer predstavlja korisnu obrazovnu priliku za studente. ("The Diplomatic Course was an excellent way for students to practically apply their knowledge. I was impressed with the multitude and selection of programming that was scheduled. I led a negotiation simulation and found the student participants to be very well-informed and intelligent. I hope this course is offered in the future as it is a beneficial learning opportunity for students." - **Brittany Jacoby**)

Na temu Uloga i značaj nauke, kulture i obrazovanja u promociji jedne države govorio je **gđin Deng Rong, direktor i vanredni profesor, Institut Konfučije na Univerzitetu Crne Gore** koji je istakao da Diplomatski kurs predstavlja zaista dobru platformu da se Crna Gora upozna sa stvarnom i savremenom Kinom i nada se da će biti još prilika kao što su ove koje će potpomoći interakciju između Konfučije Instituta i stanovnika Crne Gore.

"The Diplomatic course is really a nice platform to introduce a real and modern China to Montenegrins, and I hope there will be more chances like this for the interaction between the Confucius Institute and local people."

Prvi Diplomatski kurs uveličali su, i svojim izlaganjima dali značajan doprinos i: gđin Robert De Groot, pomoćnik ministra za Evropske poslove Holandije (Evropski poslovi); gđin Hakan Özdemir, zamjenik ambasadora i prvi savjetnik, Ambasada Republike Turske u Crnoj Gori (Diplomatski odnosi); gđa Agnieszka Klasa, konzul i gđa Monika Dulian, drugi sekretar, Ambasada Republike Poljske (Konzularni odnosi); Nj.E. Ferdinand Nagy, ambasador Rumunije (Javna diplomatija); Nj. E. Ambasador Vesko Garčević, generalni direktor Generalnog direktorata za NATO i politiku bezbjednosti / Nacionalni koordinator za NATO (Stalne misije); Nj.E. Krisztian Posa, ambasador Mađarske (Uloga ambasada kontakt tačaka za NATO); gđa A.

Sunshine Ison, šefica odjeljenja za medije i kulturu u Ambasadi SAD (Javna diplomatija u praksi); **gđin Seyran Mirzazadeh**, šef Diplomatske misije Azerbejdžana u Crnoj Gori (Diplomatsko komuniciranje); **Nj.E. Ambasador Ljubomir Mišurović**, šef Diplomatskog protokola MVPEI (Diplomatski protokol); **gđin Erik Holmgren**, politički savjetnik, Ambasada SAD (Obrazovanje diplomata).

Polaznici o Projektu:

"Biti dio ovakvog kursa sa ovako kvalitetnim timom je za mene bila čast. Šansu koju nam je pružila organizacija MAPSS je izvanredna i željela bih još jednom da im se zahvalim na svemu. Sve je bilo sjajno, od profesora do radionica i simulacija. Ovo je za mene podsticaj da radim dalje, jer se svaki trud sa ovakvim timom isplati." - **Anja Grabovica, polaznica**

"Diplomatski kurs je bio veoma uspješna fuzija teorijskih predavanja i praktičnih radionica čiji nedostatak, nažalost, osjeća svaki student društvenih nauka. Želio bih da zahvalim timu MAPSS-ovih entuzijasta koji su fantastično osmislili cijeli projekat, ali i pripadnicima MVPEI-a i diplomatskog kora u CG koji su im izašli u susret. Nadam se da će "Diplomatski kurs" nastaviti da se razvija i u budućnosti, na zadovoljstvo dolazećih organizacija." - **Stevan Kandić, polaznik**

"Ideja kao i realizacija Diplomatskog kursa mi se veoma dopala, smatram da je ovim projektom stvorena mogućnost sticanja praktičnog znanja iz oblasti Diplomacije. Neposrednim razgovorom sa stručnim licima iz te oblasti, osim što je bilo novo iskustvo za mene, predstavilo je i podsticaj za napredovanje i stručnim usavršavanjem. Nadam se da će Diplomatski kurs zazivjeti i biti podržan i pomognut od strane naših ministarstava kako bi moje kolege imale mogućnost da već na studijama udju u svijet praktičnog dijela Diplomacije, a ne samo teorije." - **Jovana Čjuković, polaznica**

"Tokom Diplomatskog kursa sam mnogo naučio o evroatlantskim integracijama i o poziciji moje države u istim. Stekao sam odlično iskustvo u diplomatskom pregovaranju slušajući i postavljajući pitanja uvažanim diplomatama iz različitih krajeva svijeta. Ponosan sam što sam polaznik ovog kursa i svima ga toplo preporučujem." - **Emin Temalj, polaznik**

Projekat se realizovao uz podršku Diplomatske akademije Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija, stranih diplomatskih misija u Crnoj

Gori, Rektorata Univerziteta Crne Gore, Instituta Konfučije, Narodne biblioteke "Radosav Ljumović", Američkog kutka i hotela Ramade.

Na ceremoniji zatvaranja, upriličenoj u hotelu „Ramada“, ambasador Aleksandar Andrija Pejović, ispred Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija, dodijelio je Diplome učesnicima „Diplomatskog kursa“, a na poklon su dobili i knjige prof. dr Radoslava Raspopovića Istorija Crne Gore.

Uz prisustvo predstavnika diplomatskih misija koje su učestvovala u ovom važnom projektu, predstavnika Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija, predstavnika sponzora projekta, članova organizacije MAPSS, kao i učesnika, dat je osvrt na uspješno završen projekat koji je polaznicima omogućio da steknu praktično znanje i razviju svoje vještine koje će koristiti kako u toku studija, tako i svojim budućim pozivima. Na ceremoniji se organizacioni tim MAPSS-a zahvalio svima onima koji su dali značajan doprinos ovom projektu, a posebno članovima tima, bez čijeg truda ne bi bilo moguće realizovati sam projekat. **Ambasador Aleksandar Andrija Pejović se obratio svim prisutnima u ime MVPEI i Diplomatske akademije**, i izrazio nadu da će ovaj Forum prerasti u prepoznatljiv, tradicionalni kurs, u mjesto za dijalog o međunarodnim odnosima i vanjskoj politici Crne Gore, gdje će mladi ljudi - studenti moći da, kroz razmjenu mišljenja sa iskusnim domaćim i stranim diplomatama, stave svoj entuzijazam i kreativnost u službu pokretanja novih ideja i doprinesu definisanju smjernica za dalje učvršćivanje pozicije Crne Gore u međunarodnim okvirima.

Daniela Đurđić Dedić
savjetnik u Diplomatskoj akademiji

Stefan Vukotić

Javna i digitalna diplomatija – šansa za veliki uticaj malih zemalja

Zemlje male po populaciji i geografskim razmjerama, kao što je Crna Gora, nužno imaju male diplomatske aparate i ne mogu se takmičiti sa velikim diplomatijama ni po brojnosti, ni po sredstvima, ni po snazi. Ovo ne znači da male zemlje ne mogu ostvariti značajan diplomatski uticaj, već da moraju tražiti dodatne načine da ga ispolje. Zahvaljujući novim tehnologijama i lakoći komunikacije, otvara se cijelo polje u kome se klasična diplomatija može nadograditi novom, javnom diplomatijom, a posebno njenom savremenom podvrstom – digitalnom diplomatijom.

Termin „javna diplomatija,“ za razliku od klasičnog vilsonovskog koncepta, danas se uglavnom koristi da označi one aktivnosti koje sprovodi ili potpomaže država a koje su usmjerene na direktno informisanje, podizanje nivoa svijesti i uticanje na inostranu javnost. Kao njen sastavni dio, digitalna diplomatija se uglavnom definiše kao korištenje Interneta i novih informaciono-komunikacionih tehnologija u svrhu ostvarivanja diplomatskih ciljeva, odnosno promovisanja zemlje.

Ovi koncepti su i u svijetu relativno novi, a u našem regionu naročito, što ne znači da već nije protekao testni period u kome su se pokazale njihove prednosti. Švedska, na primjer, na sajtovima svojih diplomatskih predstavništava uz saopštenja i druge informacije o aktivnostima ima polja za komentare u kojima se posjetioci pozivaju da daju svoje viđenje švedske politike u inostranstvu. Hrvatska Vlada nastoji odgovoriti na svaki upit posjetilaca njihovih zvaničnih *online* naloga. Veliki broj država na društvenim mrežama promovira svoju kulturu, društvene i političke vrijednosti i druge kvalitete, time snažeći uticaj svojih ideja i politike. Navedena sredstva su dodatno vrlo korisna jer se njima zaobilazi posredovanje i

poruke se direktno šalju ciljanoj javnosti.

Crna Gora u ovoj oblasti jeste u određenoj mjeri aktivna, međutim ne onoliko koliko bi mogla biti. Vrlo rano smo usvojili *Twitter* kao jedno od sredstava zvanične vladine komunikacije, prvo sa inostranom a potom i domaćom javnošću. Takođe, u državnoj upravi postoji trend i planovi pokretanja sve više i više naloga na društvenim mrežama kao što su *Facebook*, *Instagram*, *Vine* i dr. Ovi alati su višestruko korisni, a troškovi korišćenja su zanemarljivi u poređenju sa mogućim dometom. Mi čak imamo i komparativnu prednost u ovoj oblasti – naš nacionalni Internet domen .ME je Crnu Goru već učinio poznatom u svijetu i otvara prostor za dodatnu promociju zemlje i podizanje njenog uticaja.

Kroz ovaj vid komunikacije, koji po prirodi uključuje javnost, putem sinergetskog efekta vremenom dolazi do umnožavanja promotivnog sadržaja. Naime, komuniciranje pozitivnih priča, primjera dobre prakse, postignuća države, društva i pojedinaca se u digitalnoj komunikaciji vrlo brzo multiplikuje od strane tzv. *online* zajednice. Ovaj vid promocije od strane „običnih“ ljudi sa ličnim iskustvom nemjerljivo je značajan posebno za zemlje čija je jedna od glavnih industrija turizam. Primjera radi, nijedna turistička organizacija na svijetu ne bi mogla postići efekat promocije prirodnih ljepota Crne Gore u inostranoj javnosti kao što je to uradila serija *Instagram* fotografija proslavljene ruske teniserke Marije Šarapove u julu ove godine.

Ista je stvar, naravno, i sa negativnom promocijom – ukoliko u Crnoj Gori postoje određeni problemi, društvene mreže će samo pojačati svijest javnosti o njima. Ovo je na primjer bio slučaj sa problemom napuštenih životinja u pojedinim

opštinama u Crnoj Gori, što su *Twitter* i *Facebook* zajednica vrlo brzo proširile kao informaciju i van Crne Gore nakon čega su uslijedili brojni apeli da se usvoje mjere koje će riješiti probleme izazvane ovim negativnim pojavama. Ovakvom sinergijom se s jedne strane unapređuje vidljivost zemlje, a sa druge strane se dobijaju kvalitetni inputi od javnosti za unapređenje javnih politika.

Ovo dodatno pojačava maksimu koja preovlađuje u praksi vladinih komunikacija u Evropi i svijetu da vlade moraju komunicirati ono što rade, a ne ono što bi voljele raditi, te da sama komunikacija, ma kako kvalitetna, bez kvalitetnih javnih politika ne znači ništa do propagandu.

Ukratko, moć savremenih sredstava komunikacije i javne diplomatije jeste u tome što će pojačati koju god poruku da imate poslati iz svoje zemlje, odnosno da savremeni komunikacioni pristupi mogu pojačati glas diplomatije jedne zemlje tako što će doprinijeti da se čuje na svim meridijanima.

Naravno, novi alati komunikacije mogu samo potpomoći klasične metode komuniciranja i diplomatije, nikako ih zamijeniti. Nikad neće neko sa *iPadom* na *Twitteru* ostvariti ono što će neko u fraku na *tête-à-tête* sastanku ili multilateralnom forumu. Međutim, itekako će tim sredstvima lakše i prije doći do svojih istomišljenika u digitalnoj sferi, u globalnom digital-

nom selu gdje im je bliži jezik *Tumblr*, *Reddita*, ili čime se već mladi danas zanimaju na Internetu, nego jezik politike; i gdje im je podjednako „sunarodnik“ onaj Novozelandsanin sa kojim su kliknuli *like* na isti tekst sa *Guardiana* kao i prvi komšija s kojim diskutuju sinočnju utakmicu.

I u tom svijetu gdje se granice brišu itekako se može ostaviti dobar utisak o svojoj zemlji. Na primjer, svi na Internetu znaju da su Kanađani isuviše učtivi, da se Italijani uvijek udružuju, da su Kinezi odlični matematičari. Možemo li doprinijeti da na sličan način i Crnogorci po nečemu budu globalno poznati? Može li, na primjer, *Instagram* učiniti Crnu Goru glamurnom turističkom destinacijom ili *Twitter* poželjnom zemljom za investicije? Po sebi svakako ne, ali ovi alati itekako mogu doprinijeti postojećim diplomatskim naporima za promovisanje Crne Gore u svijetu.

Stefan Vukotić
Savjetnik za odnose sa inostranom javnošću
Služba za odnose sa javnošću Vlade Crne Gore

INTERVJU

Intervju sa Irenom Tatažinjskom, ambasadorica Poljske

Crna Gora bliža članstvu nego ikada ranije

Koliko su, po Vašem mišljenju, realne šanse da Crna Gora krajem godine dobije poziv za NATO i na samitu u Varšavi ima svoje mjesto sa ostalim punopravnim članicama Alijanse?

Crna Gora je sada bliža članstvu nego što je ikad ranije bila. Države-članice sa velikim zadovoljstvom prepoznaju progres koji su ostvarile crnogorska vlada i vojska. Poljska snažno podržava članstvo Crne Gore u NATO-u, što je jasno potvrdio ministar vanjskih poslova Gregor Ščetina (Grzegorz Schetyna) prilikom posjete Crnoj Gori zajedno sa ministrima Hrvatske, Mađarske i Rumunije 22. i 23. jula ove godine.

Naravno, odluku o članstvu moraju jednoglasno donijeti sve države-članice NATO-a i tom prilikom će se uzeti u obzir nivo dostignutih kriterijuma za članstvo. Nema još puno vremena do donošenja odluke. Zato je od ključne važnosti da se nastavi sa naporima na dostizanju standarda potrebnih za punopravno članstvo u Alijansi. Na kraju, ipak, sve zavisi od aktivnosti vlasti i društava u državama-aspirantima i njihovih napora da se ostvare najbolji rezultati.

Odluka će biti donijeta, nakon detaljnog razmatranja spremnosti za pristupanje, na decembarskom ministarskom sastanku. Kako je već rečeno, nije ostalo još puno vremena.

Poljska podržava naše aspiracije ka EU i NATO. Da li kao predstavnik zemlje koja je NATO članica smatrate da je Crna Gora ispunila sve uslove za dobijanje poziva?

Poljska je pažljivo pratila progres Crne Gore u evro-atlantskim integracijama. Cijenimo progres koji

je ostvaren, posebno u dijelu dostizanja kriterijuma u okviru četiri ključne oblasti koje se odnose na vladavinu prava, borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije, proces reforme bezbjednosnog sektora, i širok dijalog za javnošću usmjeren ka boljem razumijevanju ciljeva i politikâ NATO-a.

S druge strane, neka pitanja zahtijevaju dodatnu pozornost. Najvažnije od njih je djelotvorna primjena usvojenih mehanizama. Ovaj proces se ne smije zaustaviti kada Crna Gora dobije poziv. Za to postoje barem dva razloga: prvo, zato što zemlja koja bude primljena mora ispunjavati sve obaveze nakon prijema u NATO i donijeti stvarnu novu vrijednost sistemu kolektivne odbrane i bezbjednosti NATO-a. Mora se imati u vidu da je svaka članica NATO-a u stanju kontinuiranog prilagođavanja i transformacije u interesu cijele evro-atlantske zajednice. Drugo, nakon što država bude pozvana, pokreće se proces ratifikacije koji može potrajati i zavisi od progressa koji je u datom momentu postignut. Ukratko: što je Crna Gora bolje pripremljena, to je članstvo izvjesnije.

Postoji još jedna stvar: reforme koje vode članstvu u NATO nisu samo put ka bržem dobijanju pozivnice. One koriste samoj Crnoj Gori, čineći je modernijom, transparentnijom, i bezbjednijom, u interesu njenih građana. Na taj način, proces pristupanja u slučaju svih država jeste win-win situacija.

Kako procjenjujete odnose dviju zemalja i u kojim ekonomskim oblastima vidite prostor za unapređenje saradnje?

Imamo odlične bilateralne odnose, sa mogućnošću da dalje učvrstimo njihovu političku, ekonomsku i druge dimenzije.

“

Cijenimo progres koji je ostvaren, posebno u dijelu dostizanja kriterijuma u okviru četiri ključne oblasti koje se odnose na vladavinu prava, borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije, proces reforme bezbjednosnog sektora, i širok dijalog za javnošću usmjeren ka boljem razumijevanju ciljeva i politikâ NATO-a.

”

Potvrda naše unaprijeđene saradnje bile su i posjete premijera Mila Đukanovića Poljskoj u maju 2014. i poljskog ministra Gregora Ščetine Crnoj Gori u julu 2015.

Održavamo redovne političke konsultacije i razvijamo konkretnu saradnju usmjerenu na pružanje pomoći Crnoj Gori na njenom putu ka EU i NATO, dijeleći pritom našu ekspertizu i znanje u brojnim oblastima. Tokom ministarske posjete u julu, potpisan je Protokol o saradnji u oblasti ekonomske diplomatije između dva ministarstva vanjskih poslova. Ovo otvara nove oblasti razmjene i mogućih projekata usmjerenih na jačanje naše ekonomske pozicije u regionu i u svijetu. Na osnovu ovog Protokola, planirane su bilateralne konsultacije na jesen 2015. u Poljskoj. Tokom nedavne posjete, naš ministar vanjskih poslova je bio u pratnji više predstavnika poljskih kompanija koje su već prisutne na crnogorskom tržištu ili planiraju da traže biznis-partnere u Crnoj Gori.

Takođe, održavaju se ekstenzivni dijalozi na nivou dva ministarstva poljoprivrede. Ovaj sektor je od posebnog značaja za razvoj ekonomija naših zemalja. Nedavna studijska posjeta crnogorskih poljoprivrednika Poljskoj je bila odlična prilika za učenje o našem regulatornom sistemu, organizaciji, kao i politikama EU vezanim za mala imanja. U junu 2015, poljske kompanije i institucionalni partneri su učestvovali na sastancima u Podgorici i Budvi posvećenim promociji bilateralne saradnje.

Saradnja u domenu obrazovanja i akademskog rada je još jedna oblast sa dobrim izgledima za budućnost. U ovom trenutku, Poljska je domaćin velikom broju crnogorskih studenata koji pohađaju studije poljskog jezika. U septembru planiramo dva dodatna treninga u Poljskoj na kojima će učestvovati crnogorski eksperti - jedna će biti posvećena poljskoj

”

Poljske kompanije su već investirale u Crnu Goru, u sektore rudarstva i informacionih tehnologija, kao i u lučku infrastrukturu. Takođe primjećujemo rast interesovanja i u drugim oblastima. Crna Gora je zemlja sa velikim potencijalom za strana direktna ulaganja. Dalja modernizacija i razvoj nove infrastrukture u oblastima kao što su urbana infrastruktura, javni transport, životna sredina, energetika, komunalne djelatnosti i dr. otvaraju nova polja za saradnju i nove prilike za produbljivanje naših veza.

”

ekspertizi u domenu pristupanja EU, a druga zaštititi prava osoba sa invaliditetom.

Dani Poljske koji su održani u Crnoj Gori u oktobru 2013. bili su prilika za razvoj trgovinske i investicione saradnje između dviju zemalja. Ovo je nastavljeno tokom Dana Poljske koji su održani u junu 2015. U Budvi je održan ekspertski seminar o prilagođavanju sektora poljoprivrede standardima EU. Ovogodišnje održavanje Dana Poljske je koincidiralo sa proslavama u tri grada 15. godišnjice rada poljskih naučnika na arheološkim nalazištima. Ovom prilikom, istraživači Centra za antičke studije jugoistočne Evrope prof. dr Pjotr Diček (Piotr Dyczek) i dr Januš Reclav (Janusz Reclaw) sproveli su, između ostalog, radionice u prostoriji za konzervacije i citadeli u Budvi. Drugi zanimljivi događaji su takođe održani, kao što je seminar pod nazivom Jačanje upravljanja lokalnim kulturnim nasljeđem u cilju očuvanja i promocije nasljeđa u turizmu.

Sa zadovoljstvom primjećujemo porast interesovanja poljskih turista za Crnu Goru. U 2014, više nego 50 hiljada poljskih turista je posjetilo vašu predivnu zemlju - očekujemo da će naredne godine taj broj biti još veći.

Tražimo dodatne prilike za regionalnu saradnju, što se pokazuje u saradnji između Lublina i Nikšića, koja se postepeno unapređuje, ili između gradova Grodišk Mazovjecki i Danilovgrad. Takođe razmatramo nove mogućnosti za unapređenje ove dimenzije saradnje naših država. Prema tome, radionica za predstavnike lokalnih samouprava o najboljim praksama za dobijanje fondova EU biće održana u oktobru u Crnoj Gori.

Da li poljski investitori vide Crnu Goru kao atraktivnu destinaciju za ulaganje?

Da, poljske kompanije su već investirale u Crnu Goru, u sektore rudarstva i informacionih tehnologija, kao i u lučku infrastrukturu. Takođe primjećujemo rast interesovanja i u drugim oblastima. Crna Gora je zemlja sa velikim potencijalom za strana direktna ulaganja. Dalja modernizacija i razvoj nove infrastrukture u oblastima kao što su urbana infrastruktura, javni transport, životna sredina, energetika, komunalne djelatnosti i dr. otvaraju nova polja za saradnju i nove prilike za produbljivanje naših veza.

Kampanja za NATO je u punom zamahu u Crnoj Gori. Da li našim čitaocima možete objasniti šta je Poljska dobila ulaskom u NATO?

Teško je zamisliti bolju garanciju bezbjednosti od članstva u najsnažnijoj alijansi na svijetu. Već je prošlo 16 godina od kad se Poljska priključila NATO-u. NATO je postao ključna komponenta bezbjednosti Poljske, koja doprinosi bezbjednosnim garancijama, ogromnim vojnim i političkim potencijalom, kao i davanjem jake trans-atlantske dimenzije ovom pitanju.

Osnove sadašnje poljske vanjske politike su postavljene u vrijeme naše demokratske transformacije. Nedavno je Poljska proslavila 16. godišnjicu članstva u NATO. 12. mart 1999, dan kada je Poljska pristupila Alijansi, bio je jedan od najznačajnijih momenata moderne istorije Polj-

ske koji je izmijenio našu bezbjednosnu paradigmu. Postali smo, svojevrijedno, član grupe demokratskih zemalja riješenih da osiguraju svoju kolektivnu bezbjednost. Usredsređujući se na bezbjednosne interese svojih država-članica, NATO je svoju snagu zasnovao na jedinstvu, solidarnosti saveznika i jakoj trans-atlantskoj vezi, koji su povezani jakim političkim mehanizmima i kapacitetima za odbranu koji se stalno unapređuju.

Naše članstvo je rezultiralo u potrebi da se poljske odbrambene snage prilagode NATO standardima. Ovo je zahtijevalo sljedeće: profesionalizaciju ljudskih resursa, modernizaciju naoružanja, vojne opreme, sistema obuke, procedura i vježbi. Danas su poljski vojni kapaciteti prepoznati i cijenjeni. Sve ovo doprinosi jakoj poziciji Alijanse i omogućava nam da oblikujemo njenu budućnost u skladu sa našim očekivanjima. Nakon 2014, NATO se definitivno vraća svojim korijenima: izgradnji kapaciteta za odbranu svoje teritorije.

NATO pruža mehanizme za efikasne zajedničke aktivnosti sa raznim vladama, institucijama i organizacijama sa ciljem promovisanja vlastitih bezbjednosnih interesa. Ova dimenzija je posebno važna obzirom da izazovi sa kojima se sada susrećemo zahtijevaju zajedničke i sveobuhvatne odgovore.

Za naših 16 godina iskustva u okviru NATO-a, Poljska se postepeno ugradila u političke i vojne strukture, procedure, navike i kulturu debate Alijanse. Intenzivno smo radili na modernizaciji naše zemlje i vojnih kapaciteta. Ne iscrpljujemo bezbjednost. Dokazali smo da smo ozbiljan i odgovoran saveznik koji aktivno učestvuje u očuvanju bezbjednosti u Evropi i van njenih granica.

Ono što treba podvući jeste da je proteklo 16 godina i da još uvijek više od 50% građana Poljske podržava naše članstvo u NATO. Ovo je izuzetan rezultat. Naš narod prepoznaje i cijeni da smo prijemom u Sjeverno-atlantski savez kao država osigurali efikasne i kredibilne bezbjednosne garancije, kao i ojačali svoju poziciju i ulogu na regionalnom i globalnom nivou. To nam je pomoglo i da ojačamo naš ekonomski kredibilitet i da profitiramo od NATO-vog Programa bezbjednosnih investicija.

Koliko teror Islamske Države može biti dodatni argumenta za proširenje NATO a?

Terorizam zaslužuje da bude osuđen u svakom svom obliku: on se nikad ne može tolerisati ni opravdati. On u ovom trenutku predstavlja katastrofalan element međunarodnog okruženja u kome živimo i visoko je na agendi NATO-a. Najbolji dokaz za to je nedavni sastanak Sjeverno-atlantskog savjeta (NAC) koji je sazvan na zahtjev Turske za konsultacije po članu 4 Vašingtonskog sporazuma.

Po mom mišljenju, prijetnja koju predstavlja Islamska Država ne može služiti kao argument za širenje NATO-a - barem ne kao formalni argument. Proces proširenja funkcionise na određenim političkim procesima i mjerilima. Ne manje važan je i zahtjev za postojanje održanih kapaciteta i standarda koji moraju biti ispunjeni prije donošenja odluke. Razmjer potencijalnih prijetnji Alijansi u ovom slučaju ne igra ulogu. Ipak, ne poričem da bezbjednosno okruženje može imati uticaja na donošenje političkih odluka na državnom nivou, posebno u zemljama NATO-a. Posebno ako bi u nekoj mjeri proces proširenja mogao doprinijeti široj evro-atlantskoj spremnosti da se brani od terorističke prijetnje.

Kako ocjenjujete napredak Crne Gore u oblastima koje pokrivaju poglavlja 23 i 24?

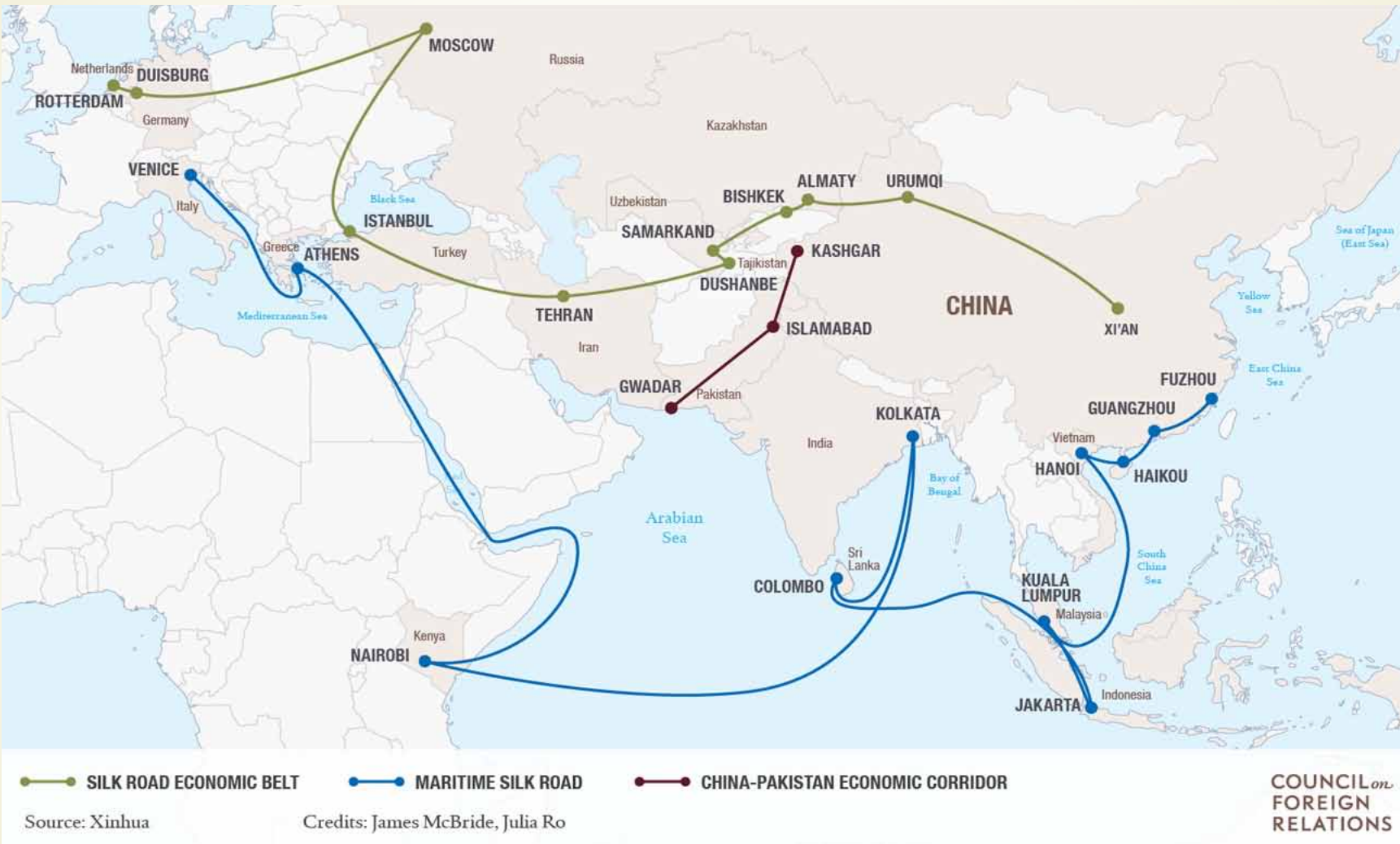
Crna je Gora uradila dosta u cilju ispunjavanja mjerila u poglavljima 23 i 24. Imenovanje Specijalnog tužioca prošlog jula može se pomenuti kao jedan od primjera. Ono što ostaje ključno u ovom trenutku jeste implementacija zakonodavstva koje je usvojeno, kao i odredaba akcionih planova i ostvarivanje kredibilnih konkretnih rezultata u svim neophodnim oblastima.

**Razgovor vodila
Marija Jovičević
pomoćnik glavnog urednika Pobjede**

Novi put svile

Milena Milačić-Radulović

koncept Put svile razvijen je u Kini u II vijeku p.n.e i predstavljao je trgovački put koji je povezivao istočne i zapadne civilizacije do XV vijeka n.e. Predstavljao je raznolikost pejzaža i svjetske baštine, a smatraju ga i pretečom savremenog koncepta globalizacije. Njegov pad koincidira sa početkom kolonijalne ere i industrijske revolucije u Evropi.

Posmatrajući sa istorijske distance, a imajući u vidu njegovu više od petnaest vijekova dugu istoriju, Put svile igrao

je važnu ulogu u ekonomskom, socijalnom i tehnološkom razvoju zemalja duž ovog koridora i bio je prepoznat kao ruta razmjene, dijaloga i blagostanja.

Ideja o oživljavanju ovog koncepta afirmiše se već nekoliko godina, a prema viziji njegovih promotera paradigma Novi put svile formirala bi široku mrežu kopnenih i pomorskih koridora, povezala tri kontinenta i nastojala da stvori otvorenu zajednicu zasnovanu na zajedničkoj viziji i zadacima, zajedničkoj afirmaciji slobodne trgovine i inte-

grisanog ekonomskog razvoja. Koncept je predstavljen od strane Kine i njenog predsjednika Xi Jinpinga krajem 2013. godine i dio je kineskog megaprograma infrastrukturnih ulaganja pod nazivom "Jedan pojas/jedan put", koji bi trebalo da poveže više desetina zemalja, a njegov značajan dio predstavljao bi i region Zapadnog Balkana. Oživljavanje koncepta Novi putevi svile, koji u sebi objedinjuje istorijski, ekonomski, kulturno i demografski širok i raznolik prostor, može biti prilika za povezivanje Regiona sa udaljenim zemljama i regijama duž ovog skoro 7.000 km dugog puta, ali bi mogao i ekonomski da ojača Region, time što bi ga pozicionirao kao važnu rutu ovog globalnog koridora.

Posmatrajući u pravcu jačanja pozicije Zapadnog Balkana kao dijela ovog koridora, pored Kine, koja je promotor Novog puta svile i država koja pokazuje nedvosmislen interes za tržište Regiona i cjelokupne Evrope, svakako je važno promatrati i ulogu Turske i odnos ove države prema pomenutom projektu. Poziciju Turske treba analizirati u kontekstu njenog interesa za Region, njenog kontinuiranog rastućeg prisustva na ovim prostorima, kao i činjenice da je jedan od osnova turske politike prema Balkanu i važan segment diplomatije snažnije ekonomsko prisustvo i interes za unapređenje saobraćajne infrastrukture. Turska u većini zemalja Regiona ima značajan udio u ukupnim direktnim stranim investicijama - Kosovo, Makedonija, Bosna i Hercegovina, turizmu u Hrvatskoj, dok je za Crnu Goru, ako se govori o potencijalnim trgovačkim koridorima, od posebnog značaja ulazak turskog kapitala u Luku Bar odn. preduzeće "Kontejnerski terminali i generalni tereti". Kada su u pitanju veze Turske i zemalja Regiona, potrebno ih je sagledati i u kontekstu najave moguće izgradnje "Turskog toka", koji predviđa da se gas preko Ankare i Regiona (prema inicijalnim planovima Grčke, Makedonije i Srbije) transportuje do Zapadne Evrope.

Kako Evroazija ima tradicionalno ekonomski i geostrateški značaj u globalnim okvirima, a Kina i Turska važe za države sa strateškim perspektivama i rastućim uticajem (prvopomenuta na planetarnom nivou, a druga zemlja u regionalnim okvirima), čini se da obje strane nastoje da istraže potencijale i prednosti partnerstva u okviru Novog puta svile. Potencijalni benefiti za obje države mogu se sagledati i sa aspekta činjenice da će saradnja u okviru ovog projekta doprinijeti nastojanjima Kine da poveže evroazijsko tržište i obezbjedi plasman za svoju obimnu proizvodnju, a Turskoj u namjeri da postane jedna od prvih deset ekonomija svijeta do 2023. godine, kada proslavlja stogodišnjicu Republike.

Osnivanje Azijske infrastrukturne investicione banke (AIIB), koja će biti ključni fond za finansiranje infrastrukture Novog puta svile, a u okviru kojeg Kina obezbjeđuje 50% ukupnog kapitala (100 milijardi dolara) ukazuje na usmjerenost Kine na ovaj projekat, kroz stvaranje važnih finansijskih mehanizama. Ocjene da se svjetska trgovina okreće ka Isto-

ku, tj. Aziji i njenoj rastućoj srednjoj klasi, potvrđuju i najave Velike Britanije, Njemačke, Francuske, Italije i drugih država članica EU da se pridruže AIIB-u, dok su kandidature najavile i Rusija, Australija, Južna Koreja, Truska, Gruzija, Hongkong, a Brazil prihvatio ponudu AIIB-a da se priključi grupi inicijalnih osnivača.

U tom kontekstu, interesantan je podatak da pojedina ekonomska istraživanja pokazuju da će deset najbrže rastućih ekonomija svijeta (zemlje BRIC-a, Turska, Meksiko, Indonezija, Južna Koreja itd.) akumulirati više od 50 odsto svjetskog rasta u periodu 2012 - 2022. godina.

Spoljnotrgovinska razmjena između EU i Kine, koja je od 1975. godine, kada su uspostavljeni diplomatski odnosi (sa tada Evropskom ekonomskom zajednicom) porasla za više od 80 puta, govori o interesima i potencijalima za snaženje saradnje dva važna globalna geostrateška faktora. Evropska unija postala je prvi trgovinski partner Kine, a Kina se već dugo nalazi na drugom mjestu, poslije SAD, u trgovinskoj razmjeni sa EU.

Interes Kine da ojača svoje prisustvo na tržištu našeg regiona, tj. Jugoistočne Evrope, potvrđuje i održavanje sada već redovnih godišnjih samita, na nivou premijera, Kine i 16 država Centralne i Istočne Evrope i jasno predočena namjera Kine da razvije infrastrukturu u ovom dijelu Evrope - Crna Gora sa kineskim investitorom i od kreditnih sredstava kineske EXIM banke gradi najzahtjevniju dionicu auto-puta Bar-Boljari, a kineske firme i u Srbiji rade na izgradnji autoputa do Beograda. Takođe, iz kineskih fondova biće rekonstruisana željeznička pruga Beograd - Budimpešta, a od posebnog značaja je interes Pekinga za kupovinu grčke luke Pirej, koja bi bila ključni koridor za ulazak robe iz Kine u Evropu.

Nije lako praviti prognoze o dometima i efektima projekta Novih puteva svile, imajući u vidu da je ideja tek u začetku, niti predvidjeti njen dalji razvoj i razmjere, ali ukupna dinamika dešavanja na međunarodnoj sceni, višeslojno i složeno prožimanje ekonomskih interesa, potreba za novim tržištima jednog broja država, te zahtjev drugih za pokrivanjem rastuće potrošnje, upućuju na razmišljanje i čini se opravdan zaključak da ovaj koncept suptilnog naziva ima visok potencijal za pozitivan uticaj na razvoj država koje se na ovoj ruti nalaze.

Milena Milačić-Radulović
Generalni direktor za bilateralne poslove

Vizionarska pronicljivost

Gavro Vuković, crnogorski ministar inostranih djela, držao je da se interesi malih država uvijek moraju braniti svakim povodom i zalagao se da crnogorska diplomatija mora biti uspješnija od drugih, čak i od diplomatija velikih zemalja

Dejan Vuković

Kurtoazno pismo sa Cetinja upućuje vojvoda Stanko Radonjić 10. marta 1879. godine u Beograd naslovljeno Jovanu Ristiću ministru spoljnih poslova Kneževine Srbije: „Njegovo Visočanstvo, naš premilostivi Knjaz proglasio je 8. o.m. novo uređenje naše državne Uprave, po kojemu Senat, u svojemu dosadašnjem značenju i obliku prestao postojati, a vlasti koje su u njemu usredsređene bile, podijeljene su na tri novoustanovljena tjela: Državni Savjet, Ministarstvo i Veliki Sud. Stavljajući Vam ovo do znanja, čast mi je izvijestiti Vas, da je povjerenje Nj. V. Knjaza postavilo Boža Petrovića za predsjednika Drž. Savjeta, a mene u zvanje Ministar spoljnjih poslova.“

Crnogorska diplomatija i zvanično obznajući svoje postojanje. Suštinski je bitisala odranije, a njeni obrisi nazirali su se i u riječima gordih i umnih vladara, kao u zakletvi Nikole I knjaza i gospodara Crne Gore prilikom stupanja na vlast: „Ja se zaklinjem istinim bogom da ću vjeran biti mome narodu, da ću cijelog života moga svojski brinuti se da mu pribavim kod stranih naroda uvaženje, a na domu bezbjednost i mir“.

Crnogorski vanjskopolitički put je bila uska, vijugava prašnjava staza, zatim izlokana, nepoznata kaldrma, makadam, ali i moderan kolosjek sa gizdavim karocama. Put do svečanog diplomatskog fraka nije bio lak, ali je bio poštovan od drugih država, čak i nekadašnjih protivnika jer prethodili su mu mačevi od gvožđa iz ove zemlje, okaljani na slobodarskim vatrama Crne Gore. Ministarstvo inostranih djela knjaževine/kraljevine Crne Gore organizaciono je uređeno Zakonom o knjaževskoj vladi i državnoj upravi iz 1902., koji je stupio na snagu 1. januara 1903. i Zakonom o kraljevskoj vladi iz 1914., kojima se jasno utvrđuje djelokrug rada Ministarstva inostranih djela. Politički dio se odnosio na sljedeće oblasti: povjerljivi poslovi; čuvanje i prevođenje šifara; uputstva i diplomatska prepiska; pregovori, konvencije i druga politička akta; personal crnogorskoga diplomatskoga zastupništva u inostranstvu, uputstva i pravila o

službi njegovoj; punomoćja, ratifikacije, diplomatska saopštenja, akreditivna i opozivna pisma; audijencije stranih poslanika; državni ceremonijal. Administrativni djelokrug odnosio se na: službena prepiska nepolitičke prirode sa stranim poslanicima na Cetinju i crnogorskim zastupnicima na strani; prevođenje i ovjeravanje službenih i privatnih dokumenata; crnogorsko konsularno tijelo na strani, uputstva i pravila o njegovoj službi; pasoši; sprovođenje i prevod sudskih akata; dostavljanje raznih akata na zahtjev stranih vlasti; službene reklamacije; ekstradicija, u sporazumu sa Ministarstvom pravde i izvršenje ugovora i konvencija.

Uočava se da je tadašnja organizacija rada okosnica i savremene diplomatije.

I prije donošenja ovih zakona, crnogorska diplomatija je bila dinamična, fleksibilna, nikako pasivna, s jasnom inicijativom, koju je s posebnom pažnjom usmjeravao vojvoda Gavro Vuković, dugogodišnji ministar inostranih djela. Držao je da se interesi malih država uvijek moraju braniti svakim povodom i zalagao se da naša diplomatija mora biti uspješnija od drugih, čak i diplomatija velikih zemalja. Stoga je diplomatski hod bio stamen, nekad i usporen zbog objektivnih okolnosti, sa neophodnim taktom mirnoće i pronicljivosti kad zatreba, ali i šarmom nekad tako prijemčivim, poželjnim. Prisnost Crne Gore, očekivana od nekih zemalja i često smatrana prirodnom, iskreno je darivao i knjaz i Crna Gora, uprkos uzdržanosti savjetovane od svog ministra inostranih djela Gavra Vukovića.

Strane diplomate su opijene srdačnošću žitelja varoši Cetinja i gostoprimeg naroda širom Knjaževine, ali i mudrom pažnjom Knjaza i Dvora, malobrojnih, ali visprenih, darovitih i školovanih diploma crnogorskih. Prefsinjena retorika i draži ceremonija sa raskošnih evropskih dvorova, unosili su ton rafiniranosti, dok su kitnjaste toalete i otmjenost krasile svečanosti na Dvoru Petrovića, posebno prilikom predaje akreditivnih pisama stranih predstavnika Knjazu Nikoli, čija je moć besjedništva dominirala,

kao u zdravici baronu Mongaskonu, otpravniku poslova Francuske na Cetinju 27. avgusta 1880. godine: „Primam sa živim zadovoljstvom akreditivna pisma, kojim je g. Predsjednik Republike Francuske Vas akreditovao kod mene u svojstvu otpravnika poslova Francuske. Ja sam srećan čujući kojim je riječima g. Senkanten, Vaš prethodnik, izvolio izraziti se o odnosima u kojima smo stajali za vrijeme njegove misije u Crnoj Gori, i ja Vas molim da budete uvjereni, gospodine otpravniče poslova, da ja i moja vlada nećemo prenebregnuti ništa da Vam olakšamo izvršenje Vaše misije, a da zadobijemo sve više i više potporu i simpatije, koje je Francuska svagda davala i ukazivala mojoj zemlji i kojima sam ja počeo uvažavati vrijednost još od moje mladosti. Uvjerjenja, koja ste Vi ovlašćeni da mi date od strane g. Predsjednika Republike Francuske, imaju za mene najvišu ocjenu i ja ih primam s radošću, jer su ona za mene zaloga da mogu računati u budućnosti na blagonaklonjena raspoloženja vlade Republike Francuske.“

Na Cetinju je disala Evropa, reski, slobodarski zrak sa Lovćena.

Vjekovnu surovost i oštrinu nadomak pitomog Jadrana, vremenom ublažavaju prohodniji, davno željeni putevi napretka ka evropskoj porodici. U tom dobu pasoši su jedino mogli biti izdavani na Cetinju, i u crnogorskom poslanstvu u Carigradu, u skladu sa Zakonom o izdavanju pasoša iz 1905. godine, a instrukcije Ministarstva inostranih djela iz 1894. upućene Konzulatu u Trstu povodom zamjene pasoša su precizne, a pomorska tradicija Crne Gore je vidljiva u istoj: „Svi oni koji Vam se ubuduće prijave te žele imati novi pasoš mjesto starog to treba oduzeti mu stari i poslati ga ovom Ministarstvu na osnovu kojeg će mu se izdati novi, oni koji traže zamjene matrikulama i pasoš to treba da se obrate Lučkom Kapetanu G. Zahariji u Baru i da pošlju svoje stare pasoše, a mjesto njih da traže matrikulu koju će i dobit od istog.“

A, pasoši, ponekad nazivani i Crnogorsko provodno pismo upotrebljavani su i u vrijeme Petra II Petrovića Njegoša, koji je iz opsade Crne Gore, hrlio evropskim putevima, bonaci mora, svijetlima Trsta, Napulja, Kotora, Venecije, Rima... nadahnjujući se djelima velikih književnika i upijajući dragocjena znanja stranih jezika. Njegova velika želja za usavršavanjem i putovanjima, izaziva podozrenje francuskog konzula Levasera, koji da bi izbjegao komplikacije oko pasoša, preporučuje prijatelja Zoma, da vladiku i pjesnika podučava francuski u Crnoj Gori, na što je cetinjski gorostas zagrmio: „Ja sam slobodan čovjek; ja ne pripadam ni Rusiji, ni Austriji, ni Turskoj; ja nikome ne pripadam. Ja sam samostalan, slobodan čovjek i bila bi najveća zloupotreba sile, ako bi htjeli spriječiti moje putovanje. Ko mi može zabraniti da radi svoga zadovoljstva proputujem čitavu Evropu.“

Njegoševe britke i jasne riječi, vizionarske ideje, državničku pronicljivost, dostojanstven stav i želju za evropskim zrakom i suncem, težnju da Crna Gora bude u civilizacijskom krugu kojem pripada, a kojem i danas stremi, opisuje njemačko-američka lingvistkinja i književnica Therese von Jacob Robinson 1852. godine: „Mislim da je njegova osnovna ideja bila u tome da od Crne Gore napravi članicu velike evropske porodice, a da ništa ne izgubi od svoje slobode i nezavisnosti.“

Dejan VUKOVIĆ
Direktor Direkcije
za diplomatske privilegije i imunitete

70 godina od kolonizacije Crnogoraca u Vojvodinu

Stasava treća generacija potomaka crnogorskih gorštaka rođenih u ravnici

Nenad Stević

Kolonizacija Crnogoraca u Vojvodinu odvijala se u periodu 1945-1948. godine u specifičnim istorijskim uslovima neposredno poslije završetka Drugog svjetskog rata i Narodnooslobodilačke borbe jugoslovenskih naroda. Vlada Demokratske Federativne Jugoslavije je, donošenjem Zakona o agrarnoj reformi i kolonizaciji koji je Privremena Narodna Skupština DFJ jednoglasno usvojila 23. avgusta 1945. godine, kolonizaciju Vojvodine podigla na savezni nivo i sa njom su u prvom redu bila obuhvaćena seoska domaćinstva iz svih djelova Jugoslavije. Koliko je nova vlast studiozno i na vrijeme planirala čitavu organizaciju nove agrarne politike i kolonizaciju jugoslovenske žitnice govori i činjenica da je, čak prije nego su okončana ratna dejstva na prostoru Jugoslavije, u Privremenoj vladi DF Jugoslavije od 7. marta 1945. godine uspostavljeno i Ministarstvo kolonizacije na čelu sa ministrom Sretenom Vukosavljevićem. Narodni heroj Krsto Popivoda je u periodu od 1946. do 1948. godine bio predsjednik Komisije za agrarnu reformu i kolonizaciju u vladi FNRJ. U procesu priprema za kolonizaciju za sve republike su odriježene kvote, tj. broj porodica koje bi trebalo biti preseljene u Vojvodinu. Kvota koju je dobila NR Crna Gora je bila 7000 porodica. Primjenom Zakona obezbijeđen je i zemljišni fond za sprovođenje agrarne reforme i kolonizacije, kao i za formiranje velikih državnih poljoprivrednih dobara. Ukupno 1.600.000 hektara plodne vojvođanske zemlje podijeljeno je na 66.000 kolonista, 70.000 bezemljaša, više poljoprivredna dobara i drugih ustanova.

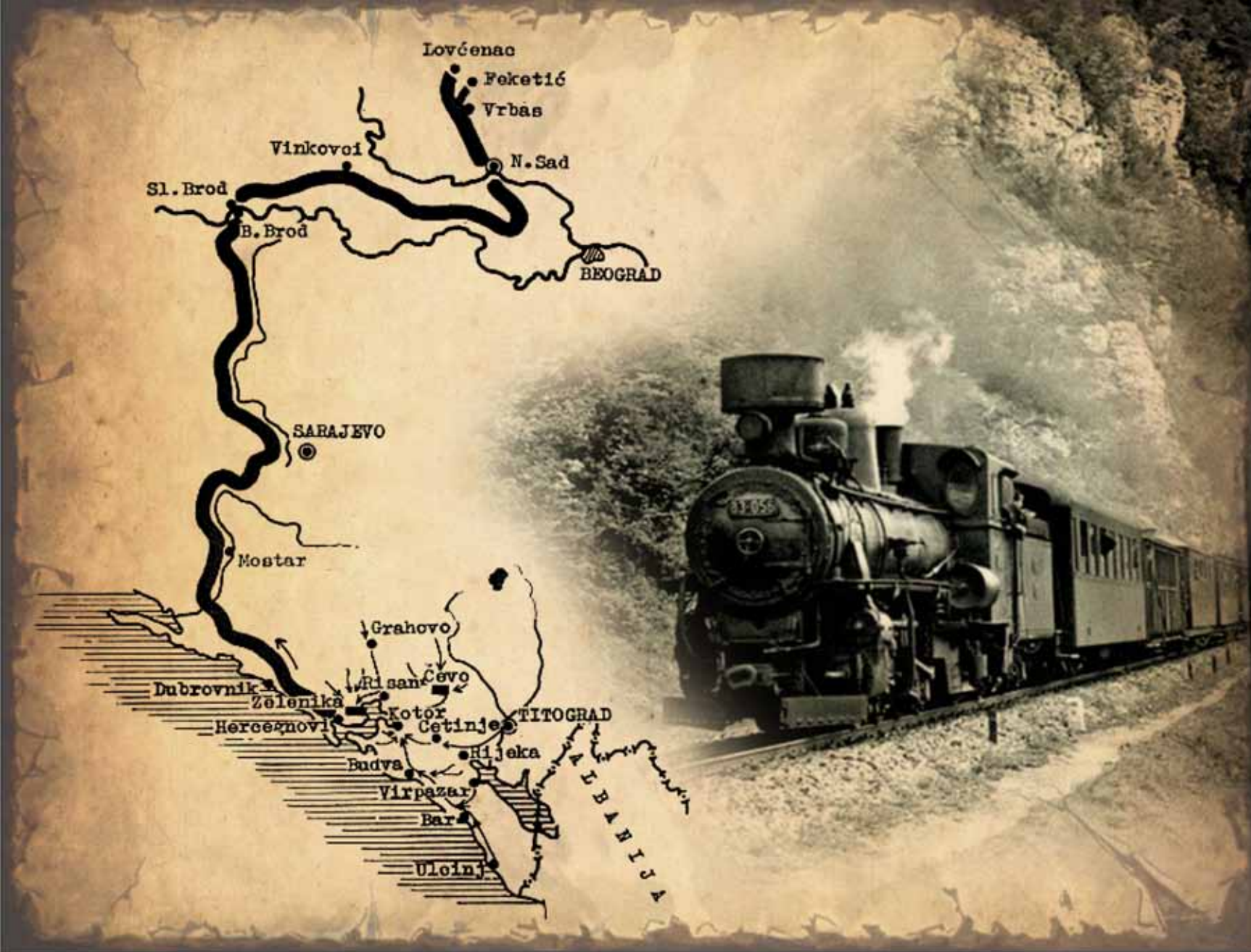
Po završetku Drugog svjetskog rata, brojčano veoma zastupljena nacionalna zajednica Njemaca u Vojvodini smanjena je za 90 procenata. Po popisu iz 1941. godine u Vojvodini je živjelo 318.259 Njemaca, a na prvom poslerat-

nom popisu, 1948. godine, njih 31.821. Razlozi su brojni i iz percepcije istorijskog trenutka razumljivi. Vojnička pogibija, bježanje, protjerivanje, asimilacija, etnička mimikrija...

Iz Drugog svjetskog rata Crna Gora je izašla sa procentualno najvećim gubicima među južnoslovenskim državama. Rasipanje stanovništva Crne Gore, prepolovljenog tokom nekoliko decenija XX vijeka, nastavljeno je nakon oslobođenja i stvaranja nove Jugoslavije preseljavanjem njenog najvitalnijeg, revolucionarnog dijela u Vojvodinu.

U jesen 1945. godine otpočelo je najveće plansko iseljavanje u viševjekovnoj istoriji Crne Gore. Crnogorci su u najvećoj mjeri kolonizovani na prostoru srednje Bačke. U mjestima predviđenim za naseljavanje porodica iz Crne Gore nalazilo se 7.860 useljivih, od ukupno 9.971 napuštene kuća. Prednost prilikom dobijanja prava na kolonizaciju su imale porodice boraca i palih boraca Jugoslovenske armije, invalidi NOR-a i siromašne seljačke porodice. Iz Zelenike su kolonisti posebnim kompozicijama vozova „bez voznog reda“ putovali dolinom Neretve, Bosne i Save. U Indiji i Staroj Pazovi su se iskrcavali i zatim mijenjali pravac, u zavisnosti od krajnje odredišne tačke. To putovanje je u uslovima posleratnih loših saobraćajnih prilika bilo veoma dugo i mukotrpno i trajalo je od 10 do 12 dana. Revolucionarni duh crnogorskih iseljenika, entuzijazam i vjera u bolju budućnost ogleđa se i u događaju od 11. novembra 1945. godine, kada se vozni transport zaustavio u Vinkovcima i kolonisti tu obavili građansku dužnost glasajući za novu vladu DFJ.

U Sekić, mjestu kome su novi stanovnici promijenili ime u Lovćenac da ih podsjeća na stari kraj, naseljavani su iseljenici iz cetinjskog i barskog sreza, a u susjedni Feketić

iz bokokotorskog sreza. U Vrbas kolonisti iz nikšićkog, a u Sivac iz pljevaljskog i bjelopoljskog sreza. Kolonisti iz kolašinskog sreza naseljavani su u Veprovac, kome mijenjaju ime u Kruščić po narodnom heroju iz svog kraja Vukmanu Kruščiću. Crvenku dobijaju iseljenici iz danilovgradskog sreza, a u Kulu se koloniziraju iz više crnogorskih srezova. U Zmajevu i Ravno Selo se doseljavaju iseljenici iz podgoričkog, a u Bačko Dobro Polje iz šavničkog sreza. Toržu dobijaju kolonisti iz beranskog i andrijevičkog sreza i ime naselja mijenjaju u Savino Selo, po narodnom heroju Savi Kovačeviću. Sva nabrojana mjesta danas su administrativno smještena u tri opštine geografski naslonjene jedna na drugu, Mali Idoš, Vrbas i Kula, i predstavljaju prostor sa najvećom koncentracijom crnogorskih iseljenika u cjelokupnoj crnogorskoj dijaspori.

U Vojvodinu je tada naseljeno ukupno 6681 crnogorska familija, od čega 6043 iz matične domovine i 638 iz drugih djelova Jugoslavije. To je ukupno iznosilo 38450 Crnogoraca i zaslužuje epitet iseljavanja epskih razmjera, imajući u

vidu da je to predstavljalo više od 10% tadašnjeg ukupnog stanovništva Crne Gore.

Danas, 70 godina kasnije, u Vojvodini još uvijek živi značajan broj učesnika istorijske kolonizacije, ali stasava i treća generacija potomaka crnogorskih gorštaka koji su rođeni u ravnici. Crnogorski antifašizam čini neraskidivu vezu između crnogorskih kolonista i njihovih potomaka u Vojvodini i matične države Crne Gore. Ta veza će trajati daleko god u novim pokoljenjima postoji sjećanje i poštovanje na Njegoševu riječi ispisane na grandioznom spomeniku palim borcima NOB-a u centru Lovćenca: „Blago tome ko do vijeka živi, imao se rađa i roditi“.

Nenad Stević,
Šef Odsijeka za identitetska pitanja
u Upravi za dijasporu

PARTNERI
MVPEI

EU info centar - komunikacioni projekat Delegacije EU u Crnoj Gori

Od marta 2014. godine proces evropskih integracija u Crnoj Gori postao je za nijansu opipljiviji i bliži, jer su tada građani dobili EU info centar, prostor posvećen isključivo tom procesu i evropskoj budućnosti naše zemlje. EU info centar postoji kao komunikacioni projekat Delegacije EU u Crnoj Gori i nalazi se u Podgorici, u ulici 19. decembra. Namjera Delegacije EU u Crnoj Gori je da preko EU info centra „otvori svoja vrata“ svim i na taj način učini stalno dostupnim sve informacije vezane za evropske integracije, Evropsku uniju, njene vrijednosti i standarde. Zamišljen je kao glavno informaciono čvorište o Evropskoj Uniji, procesu evropskih integracija i reformama koje proizilaze iz njega.

Postoji koncenzus da i pored visokog stepena podrške građana integraciji Crne Gore u EU, razumijevanje tog procesa treba unaprijediti i da je veoma važno da građani imaju pravovremene i kvalitetne informacije o EU. Zato je osnovna misija EU Info Centra da unaprijedi razumijevanje funkcionisanja institucija Evropske unije, da poveća znanje građana o procesu pristupanja i svim efektima koje ima na društvo i da pomogne u promovisanju finansijske podrške koju Crna Gora dobija od EU.

EU info centar je otvoren kako za donosiocel odluka, tako i za građane koji nisu aktivno uključeni u proces evropskih integracija. Budući da je ovaj proces kompleksan, EU info centar nastoji da što jednostavnije i bez "EU žargona" objasni građanima kako će reforme koje proizilaze iz tog procesa imati efekta na njihove svakodnevne živote. Svakog radnog dana od 09h do 17h EU info centar nudi posjetiocima odgovore na pitanja vezana za EU i pruža pomoć u pronalaženju informacija i uputstava o pristupu programima i fondovima Evropske unije.

Već u prvoj godini postojanja, tj. od 25. marta, kada je zvanično otvoren, za 10 mjeseci EU info centar organizovao je preko 100 događaja i ugostio preko 4000 posjetilaca. Za to vrijeme centar je ostvario saradnju sa svim relevantnim institucijama i organizacijama

u zemlji, bilo iz tri grane vlasti ili iz civilnog sektora. EU info centar bio je domaćin velikom broju građana, od ribara, IT stručnjaka, studenata i sportista do predstavnika sudstva, policije i tužilaštva koji vrijedno rade na unaprjeđivanju vladavine prava.

EU info centar nije samo mjesto u kojem se dešavaju "ozbiljni" događaji vezani za politike EU, već nastoji da kroz predstavljanje različitosti kultura 28 država članica obogati život glavnog grada i postane prepoznatljivo mjesto na gradskoj kulturnoj mapi. Tako su u prostorijama Info centra, EU ambasadori i građani plesali po taktovima tradicionalnih evropskih kompozicija, kolege iz francuske ambasade i Francuskog instituta predstavili su umjetnost aranžiranja hrane uz sireve i vino iz njihove zemlje, a predstavnici britanske ambasade recitovali su Šekspira uz engleski čaj, sve u skladu sa motom Evropske unije: Ujedinjeni u različitosti. U širenju mota i vrijednosti Evropske unije, veliki doprinos su dali i počasni ambasadori EU u Crnoj Gori, glumica Sanja Popović i rukometni trener Dragan Adžić.

Sada već tradicionalno, vrhunac aktivnosti Info centra je oko 9. maja, Dana Evrope, kada se organizuje serijal političkih, kulturnih i zabavnih događaja koji se završavaju velikim koncertom na otvorenom. Ove godine je na to bio dodat i Evropski festival, pa su građani uživali u dječijem maskenbalu, mini EXPO sajmu zemalja članica, izložbi svjetlosnih instalacija francuskog umjetnika Žeroma Tokera i koncertu počasnog EU ambasadora Dragoljuba Đuričića.

Kroz specijalno osmišljene tematske nedjelje EU info centar pokušava da skrene pažnju javnosti na neke bitne teme, poput zaštite životne sredine, poboljšanja transporta ili predstavljanja programa studentskih razmjena. Mi u Info centru smo posebno ponosni na otvorene dane, na kojima smo ugostili stotine dječaka i djevojčica iz osnovnih i srednjih škola, budućih građana Evropske unije i sa njima razgovarali o velikoj evropskoj porodici.

EU info centar dostupan je i na društvenim mrežama, gdje u neposrednoj komunikaciji građanima predstavljamo sve naše aktivnosti, objavljujemo informacije o dešavanjima u evropskoj zajednici, ali i odgovaramo na pitanja, pitamo za preporuke i pozivamo na druženja. EU info centar se, takođe, bavi i produkcijom video sadržaja, ali i izdavaštvom, pa kroz publikacije i brošure na specifične teme pokušava da dodatno osnaži svoj osnovni cilj, a to je dobro informisan građanin.

Ponosni smo na veliku mrežu prijatelja i partnera. Ipak, najznačajniji partner EU info centra je Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija. Info centar i MVPEI saraduju od samog otvaranja Info centra bilo da se radi o događajima kao što su brifinzi za novinare, pa sve do organizacije velikih javnih događaja, poput proslave Dana Evrope.

EU Info Centar tim

FINANSIJE

Izvršenje budžeta MVPEI

Planirani budžet Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija za 2015. godinu iznosi 13.671.052,32 € dok tekući iznosi 13.661.285,57 €.

Izvršenje budžeta predstavlja fazu korišćenja budžetskih sredstava u cilju implementiranja politike koja je planirana budžetom.

Izvršenje budžeta Ministarstva u prvoj polovini 2015. godine iznosi 8.070.152,14 € ili 59,07 % ukupnog tekućeg budžeta.

U Tabeli 1 dat je tabelarni prikaz izvršenja po programima.

Tabela 1

Izvršenje budžeta za prvu polovinu 2015. godine				
MVPEI	Planirani budžet	Tekući budžet	Izvršenje	%
Diplomatija	1.125.457,94	1.138.058,82	540.236,97	47,47
Administracija	1.153.489,44	1.159.255,72	695.000,50	59,95
DKP	10.338.715,03	10.315.915,03	6.399.751,91	62,04
Proces pristupanja i pridruživanje EU	929.352,31	924.018,40	430.426,76	46,58
Uprava za dijasporu	124.037,60	124.037,60	4.736,00	3,82
Ukupno	13.671.052,32	13.661.285,57	8.070.152,14	59,07

Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija u cilju dalje transparentnosti periodično će objavljivati podatke o izvršenju budžeta.

SLUŽBA ZA FINANSIJSKE POSLOVE